

P.P. 1-95

~~A-137/82~~ K34/82

(107) s924.

H.M. Mohlabe.

K34/82

95
b.

Tema ya 37(b).

Temana ya 3: Diṭela tša lefa la mosadi.

s.4: Dithokola tša leloko.

4996

10541 Dithokola tša basadi di apariwa melaleng. A di no aparetša basadi ka moka, aowaa di no ba le ba we di ba lebanego. Mosadi o hwetšana dithokola go leloko la batswadi ba gwe. Go ba leloko la bogadi, a kaheke a hwetšana thokola. O no ya fêla ka dikhomo, ka mokhwa o we a ṭha tswenêlago go hwetšana thokola.

10542 Dithokola di dira bjang. Motho mo a ilê a abelwa ke thokola, ba swanetše go mo fa yôna. Thokola nka ethi. Ka buntši ke dithokola. Dithakola ka moka tša go šiya ke mohu ke dithokola. Bjale leina le legolo ke diṭhapô tša mohu. Diṭhapô di bitšwa dithokola ka baka la dikalafô. Thokola e dira gore moth a babje. Ka yôna e ya dira gore molwetši a fêlê. Gantši diṭhamô le dikaparô tša mohu, ba mothakola mo a hwilê. Fêla ba bangwe ba ṭhakola molwetši mo ba bôna gore o babja kudu. Bjale diṭhakola tša go ṭhakola molwetši a ṭha babja, di a boifiša ka gobane leṭholetša molwetši go hwa. Kudu ba ṭhakola ge molwetši a hwilê.

4997

10543 Mokhwa wa go ṭhakola diṭhakola tša mohu. Go na le batho ba we mmele ya bôna ba beilwego ka p'elo ya khudu. Bjale ge motho a beilwê ka peelo ya khudu a hwe ka peela. Mmele o no ba wa bôla peelo eṭha bina bina. Motho o hwilê botala, o no šala a tswere ke pheko. Bjale ba swanetše go mo ṭhakola dikhabišo ka moka. Le dilo ka moka tše we a di lekeletšitšego ka gore ga nṭo, ba swanetše go dikhaola di wêlê faṭhe. Ba ṭa lebella mo a ṭha hwe. Ge baka bôna a ṭha hwe, ba swanetše go nyakêla thabi ya morula ke moka ba phaseletše gore a hwe. Ke gona ba ṭa bônago a re lorê.

4998

10544 Lehu la go ṭhe tswenye baaki. Molwetši o swanetše go babja, ke moka a hwa. O hwa baaki ba ṭhana le maṭa a goôka. Bjale molwetši wa mohuta o we, o fela a ehwa a ena le diṭhapô (dikaparô le dikhabišo.) Ka pele pele moṭheša ṭhe tima, ba swanetše goṭhakoka mohu, dikaparo le dikabišo. Bjale ba di bitša diṭhakola. Mohu oṭhale ka nṭong. Mo ba mo ntšhitše ka gare ga nṭo, ba mo išitše lebiteng di bitšwa di šiya ke mohu. Di šiya ke mohu, re hwetšana diṭhapô le methahu. Dithokola di tšwa di le diṭhapong le methahung.

10545 Phapano ya go ṭhakola mohu diṭhakola. Basadi ba khabiša mmele ya bôna ka dikhabišo. Dikhabišo di ṭoga ṭhogong go fiṭha maotong. Diṭebeng ba rwala maṭhokwa goba mangina. Melaleng ba rwala dipheta le dipheko. Matsogong le maotong ba rala:- matanyetša le dikholomotho. Ke dikhabiša tša di-faka. Kudu matsogo. Maotong ba rwala

mašala. Lehono dilo tše we di bitšhiwa:— dipheta, maseka, dipenkelê le mangina. Dikhabišo tša melaleng ba diyo khaola, tša falla. Tša matsogong le maotong ba diyo mothakola.

4999

10546 Diḥhapô ka moka ke diḥhokola. Dipheta tše la ba ilego ba di-khaola, tsa falêla faḥhe, ba ḥa šala ba di ôlla ka moragô ga mo ba išitše mohu mabiḥeng. Matsogong ba rwala le mefiri. Bjale mefiri le yôna ke diḥhapô. Bjale ka ge go ngodilwê gore diḥhapô ka moka ke dithokola. Bjale dithokola di nyarêla ke mokhwa o: Mohu o belaêla ka ḥhe ḥhe ngwe ḥha diḥhapô, o nyaka gore ngwana goba moḥogolo wa gwe a the apare. Motho yo we a nyakago go fiwa thokola ke mohu, o thôma ka go babja.

10547 Go topiwa ga diḥhapô. Bjale diḥhapô tša mohu di swanetše go bulukiwa. Go ngodilwe kae le kae gore diḥhapô tša mohu di swanetše go pôpôtêlwa. Ka letšatši la tošo ya ḥhetšhila, ba swanetse go di popotolla. Ba ala legogo lapeng la mohu, ba di beya gôdimu ga lona. Bjale monna wa ngaka ya go alafa lehu la mohu, o foka diḥhapô. Ka morago ga mo a difukilê ke moka baredi le barwa gammôgô le ba bo leloko la mohu ba topa diḥhapô. Ba di apara. Ke gona ba di bulukilê.

5000

10548 Di šiya ke mohu a di fiwi ka letsogô. Motho yo mongwe le yo mongwe wa bo leloko la mohu, o swanetše go topa ḥhe we a ḥhe nyakago. Go no ba bjale ka mosadi wa ngaka mo a ilê a šiya diḥhare le dipheko. Le tsôna ba fo topa. Motho o topa ḥhe we a laetšwego. Wa ḥheke wa no khaḥhiša maḥô a batho wa topa peko e kholo, e le gore mohu a go laêla yôna. Ka moswana e ḥa go ja.

10549 Dipheta tša go šiya ke mohu. Go ngodilwe goḥwe di a khaodiwa ge mong wa tšona a hwilê, tša falla faḥhe. Bjale ba swanetše go di folêla. Diapariwa ke baredi ba mohu. Le khadi le yona e ka no di apara. Ka baka le we ba bulukilê diḥhapô tša mohu. Ge ba ḥha ka ba di apara, di ta bjelabjela le dibjana. Bjale tšatši le mohu a nyaka go fa yo mongwe thokola, ke moka ba ḥa tswara buima. Ka gobane ba ta nyakêla ba ḥhe ke ba e bôna. Bjale ba swanetše go tšwa letsolo la go tšama ba nyakêla pheta ya go tswana le e la mohu a go ba a e apere.

5001

10550 Pego pele ga go apeša molwetši peko. Ge ditaola di ilê tša bolabola gore molwetši o tswenya ke môya wa mohu ka baka la pheko ya gore. Ba swanetše go nyakišiša pheko e we. Ditaola di ḥa ba di ba butšitše ka mokhwa o we ba swanetšego go dira ka ôna. Gobigiwa ka diruiwa. Ba swanetše go e bolaya gona lebiḥeng la mohu yo we a belaê-lago. Ba bega molwetši gammôgô le thokola e we a e belaêlago. Ke moka ba mo apeša yôna.

10551 Lekobori. Ngwana o re go bêlêgwa, a ba le le kobori. Bjale ge a gudilê lekobori le a khaoga. O gudilê ba swanetše go ntšha ngwana nḥong. Lekobori le bolokwa ka gare ga nḥo. Go bolwa'

ka lekobori ka baka la batho ba go hwa dinageng tše dingwe. Le ge a hwilê khole, môya wa gwe o swanetše go boya mo we a tswaletšego gona. Diṭhakola tša gwe, ba swanetše go di buiša gae. Le ngaka ya go alafa lehu, e swanetše go alafa. Modirô wa ṭheila le ṭhello, o no ba bjale ka motho yo a hwilego a le mogae.

10552 Mohwa-teleng. Mosadi yo e be e le ngaka. O be a khôna go tšwa a tšamê a šaba. Monna wa gwe e be e le Mota-le-pula. O ilê a šiya bana ba: Bathankana Mothupi, The-ṭa letšatši le Podilê. Banenyana Mapulê le Molala. Molala ke lona lekhôtwane la bona.

5002

10553 Mohwa-teleng o ilê a hwa a le Bolobedi. Ngaka e ṭha gapego khomo, e gapa mpa. Taba e na ke ya dingaka tša go alafa di dutši gae. Ge ngaka e ka tswa ya ya go šaba, a e gape mpa, e gapa khomo. Bjale mosadi o ilê a ṭoga, a ya Bolobedi go tšama a šaba. O ilê a ya le lekala la gwe, yo we leina la gwe e lego Manapjadi. Ba ilê ba šaba ka bongaka bja gwe. O ilê a bôna tshabô e tšwêla pele, le yêna a tšwela pele le go šaba. Monna yo mongwe o ilê a mo ṭhabêla nyepô e: Mošabi wa mma-morongwa, ba šaba makalêla, ba ngwe ba šaba ba boya. Ke ge ba mo lebantše le go ṭhinya lebiṭa. Mošabi o ilê a rakiša go hwetšana khomo. O ilê a ṭhinya lebiṭa. Ṭhe ṭhabi ṭha gwe ṭhe ilê ṭha tšwa ṭhe mo we. O ilê a babja matšatši a mabedi ka letšatši la boraro ke moka a napa a hwa.

5003

10554 Lekala la khôpela beng ba moṭe go mo tswarêla ṭhetopo. O ilê a boya gae. O ilê a ṭoga Bolobedi le monna wa mošate. Ba ilê ba ṭhepela mo ṭhegare ka moka le bošego. Ba ilê mo ba faga tša go ja ke moka ba fiṭha. Ba fiṭha ba pjaya lebeyo. Lentšu la pegô ya lehu le ilê labigiwa ka khorong ya ga Moṭhabê. Ba ilê ba romêla banna. Ba ilê ba goma nabô. Le e le boê naê, goriale ke morena Ntabanyane.

10555 Maduma a ilê a ṭêna mošata wa Balobedi. Maduma a ilê a o kwala. Re ṭile moka go lata motho wa rena. O be a ṭilê ka go šaba bjale o hwilê. Bjale le ṭa dira bjang. Khoši o ilê a re, re boê naê. Ge le ka khôna le ka mo rwala. Ba ilê ba hwetšana gore mchu o bodilê. Ba goma ba iša lentšu mošata. Mohu o ṭhenyegilê. Ka goriale mo we re khopêla go boloka mohu. Ba ilê ba ba dumella. Ke moka ba mmoloka. Ba ilê ba ntšha dikhomo tše pedi. Khomo e ngwe ke ya go bega ba mošata poloko ya mohu nageng ya gwe. Khomo e ngwe ya fiwa mong wa moṭe gore a šale a ba lebeleletše lebiṭa.

10556 Ba ilê ba bula difate. Batho ba la a ilego a ba alafa, ba ilê ba ntšha ditefa tša bona, ba di fa ba bo mohu. Ge la ba ṭhe ke ba fiṭha ba dumediša ka mošata, e be ba ka no gana natšo ke moka

5004

ba tshoka bo bego. Ka moragô ga mo ba ba filê ditseka tša bona, ke moka ba laêla ba mošata. Difate di ilê tša bulêga. Ba ilê ba rwala diṭhapô tša mohu. Ke moka ba gapa moṭhahu ba ṭoga naô.

10557 Ba ilê ba bega morena Ntabanyane poloko ya mohu ka khomo. Khoši e ilê ya galefa kudu. Bakhômana ba we ba go ba ba ilê Bolo-bedi, ba ilê ba êma le ba bo mohu. Molato o ilê wa fêla ka khomo. Go wa kwala bana baka. Le ga na mo, e be re ka theke ra moja. Fêla le swanetše go fêla le khaola lo bôna lebiṭa. Ba ilê ba fêla ba dira bjale ka ge khoši e ba butšitše. Ba be baeya ba hwetšana lebiṭa le ṭha lukilê. Le bona e be ba tšhaba go epolla lebiṭa, ka gobane ba mošata e be ba ka ba tema

5005

10558 Ba ilê ba bjaya lebeya. Ba ilê ba ilêla lehu la mohu letšatši. Ka letšatši la bo bedi, ngaka ya go alafa lehu, ya ta ya alafa lehu la mohu. Ba bo leloko la muhu ba šala ba alamilê lehu matšatši a mabedi. Ka letšatši la boraro ba fala khoko. Ke moka kilêlô ya lehu e fedilê. Yo mongwe le yo mongwe o e kêla modirong wa gwe.

10559 Letšatši la ṭošo ya tšetšhila. Ka moka ba bo leloko la mohu ba ilê ba ba gona. Monna wa ngaka o ilê a šoma mošomo wa gwe wa go ṭoša tšetšhila. Diṭhapô tša mohu ba ilê ba tsoga ba di foka ka moswana ka baka la gore modirô wa ṭošo ya tšetšhila o ilê go fela ba thôma go nwa bjala. Bana ba mohu ba ilê ba topa diṭhapô tša mohu mmago bona. Yo mongwe le yo mongwe o topa tše we a tše nyakago. Dipheta bailê ba di folêla. Di ilê tša apariwa ke bana ba mohu le mammuwi wa dikhomo tša mohu. Ke moka go fedilê. Ka letšatši la tshobošo, ba ilê ba tshoboša bana ba mohu ka khomo.

5006

10560 Molala o ilê a tshabêga. Ke ge a šetše a le bogadi bja gwe. O ilê a ṭoga le basadi ba gabô ba ya go tala bjala ka šaleng. Ge letsufi le thôma go tswara ke moka ba gopola gae. Ba ilê mo ba yo tshela nokana ya mmakana ke moka a thôma go bôna dingwe. Ba no bôna a tšhaba, a re o bona dingwe. Bjale ba ba go ba ba e naê, ba thôma go makala ka gobane mo ba lebella matheko a ba di bone. Mafellô o ilê a wa faṭhe. Ke di fe tša tšee, motho o ômeletše ditho. Ke nnete mo bare, basadi a ba tšhepele bošego.

10561 Banna ba ilê ba rwala Molala, ba mo iša gae. Basadi ba ilê go bôna gore o omeletše ditho tša mmele, ke moka ba romêla ba bangwe go tšibiša ba ka gae. Ba ilê ba ba tšibiša. Monna o ilê a bitša banna ba gabô, ke moka ba ya. Molato keng? Coriale ke banna. Re ilê ba no tšhaloša ka mokhwa o we ba ilego ba bôna a dira ka gor. Ke moka ba rwala molwetši, ba mo iša ka gae. A baka ba lala ba robetše bošego bjo we.

10563 Motena o ilê a okwa boṭhoko. O ilê a tšibišitše ba ga makholo wa gwe. Motena ke monna wa Molala. Ba ilê ba tšama ba laola

5007

bolwetši bja molwetši. Ditaola di ilê tša bolabudiša ke monna wa ngaka. Marapô a tša gohwa, a bolabola. Balaolwa ba fêla ba dumêla. A re moloi a gona. Molwetši o tswenya ke môya wa mohu mmagwe. O nyaka go mofa bongaka. Go na le mphiri, le ditaola tše nnê le thegolê, ke tšona tše we di swanetšego go fiwa molwetši.

10563 Taolêlô ya go fa molwetši diḥhapô tša mohu mmagwe. Molaudi o ilê a re, go balaolwa ba di ollê. Ba ilê ba di olla. Monna wa ngaka a re, ke nnete, ke pheko, ka tšona diḥhapô tše we, molwetši o wa tsoga. O ke o re botše wena wa go ṭeba tše di tha bônwiwo ka maḥô. Ke moka ba di tšhela faṭhe. Ditaola di a dumêla. Fêla dire le swanetše go mo phasalebiṭeng la mohu le bege le dilo tše we. Le ṭa bôna molwetši a tsoga. Bjale mohu yo we a belaêlago, o hwilê kholê. Le swanetše go dira thitikwana ka gare ga lapa la mohu. Modirô o we wa go phasa le phase gona. Ke moka le mo apese diḥhokola. Le dirê bjala bjo buntši, le ṭa bo nwa ka moragô ga mo lefeditše go phasa. Khomo go nyakêga e ntso ya nthula ya natshupjana. Ke moka a fetša go laodiša.

5008

10564 Ba ilê ba nyakišiša dilo tše la monna wa ngaka a ilego a ba botša. Ka moragô ga mo molaudi a feditše go laola, ke moka ba bula difate. Difate di ilê tša bulêga. Ke moka ba boêla gae. Ba ilê ba laudišetša ba gae mantšu a ngaka. Ba ilê ba nyakišiša dithokola tše la. Ba ilê ba di bôna ka moka. Ba nyakišiša khomo ya natshupjana, le yôna ba e hwetšana.

10565 Ba ilê ba bega mohu dithokola ka khomo. Ka moka ba bo leloko la monna ga mmôgô le bo makholo wa gwe, ba ilê ba ṭibišwa. Ba ile ba lala ba bina dikoša tša badimu. Ka moswana e thale ka moswanyana, ba khobakana kowa thitidikwaneng. Khadi e ilê ya bega mohu. Namane še, ka yôna re go bega ngwana wago. Le tšona dithokola tše we o nyakago go mofa le tšona šedi. Badimu ba lalê, ngwana a tiê ke phefô bjale ka ba bangwe. Ke moka a bala le maina a ba we ba hwilego pele ga gwe. Ba we le bona ba nago le tswanêlô ya go bolabola le bona ba bolabola. Bjala bja tšhediswa gôdimu ga thitikwana.

5009

10566 Khomo e ilê ya ṭhabiwa. Ke khomo ya badimu, a lukiwi ka letswai. Khomo ya badimu a e na molaô. E ya besiwa, e ngwe e apeiwa. Ke moka go lewa nama. Ge e ya go apeiwa e ṭha butšwa, ke moka go biniwa dikoša tša badimu. Bjale nama e budulê, koša e a êma. Ba thôma go ja nama. Ka moragô ga mo ba llê nama ke moka ba ba gokella marala a khomo e la matsogong. Banna le baḥhanka ba gokella ka letsogo la ṭhe tona. Basadi le banenyana ka la ṭhetshadi. Marapô a khobakanywa kowa thitikwaneng. A ṭa lewa ke dimpja. Ke go na a liwilê ke badimu.

10567 Pulêlô ya bjala. Tša badimu di fedilê bjale ba yo nwa bjala. Dijô ba di llê ka badimung ba šeba ka nama ya ṭhedimu. Ke gore ya

go tše tšhediwê letswai. Ke moka ba bulêla bjala ba nwa. Motho a bini koša ya bjala aowaa yo we a o kwago a hoše, a nyaka go bina, o swanetše go epela ya badimu.

5010

10568 Bošego ba ilê ba lala ba bina. Molala o ilê a wa malopô. Ba ilê ba thaba kudu ka gobane o tša ba botša tše we tše motswenyago. Ka moragô ga mo ba phuphuthetše, a thôma go bolabola. Ke tswenya ke mma. Bošego ka moka a ke robale, o lala a nkitimiša le dithaba le dinoka. Ke moka a thôma gore ke nyaka mothekha wa mpje. Ke moka ba thôma go epella. Ba ilê ba nyakišiša mothekha wa mpje ba mo fa.

10569 Molala o ilê a ba ngaka. Ka moragô ga mo ba mo phasitše le go mo apeša dithokola, a napa a fôla. Bjale monna wa gwe a mo nyakella ngaka ya go mo nweša. Mo la dithokola e be di tša boniwa, môya wa mohu o be o ka tše ke wa motogêla. Bjale o ilê wa motogêla ka gobane ba ilê ba mo fa dilo tše we mohu a go ba a belaêla ka tšona. Lekhôthwane le ilê la feta le bongaka bja go šiya mmagwe. Mafellô a taba.

5011

10570 Moteng wa ga Pôpêla taba ya bolwetši bja dithokola e ilê ya ba gona. Malatši o ilê a tšeya mosadi khorong ya ga Mothabe. Leina la mosadi e le Mašilu. Mmago e be e le Mafee. Bolwetšing bja mmagwe, o ilê a nyaka morediê Mashilu. O be a nyaka go mo laêla. Monna a ka a nyaka go lokolla mosadi ka baka la gore mmagwe ke moloi. O be a gopola gore o nyaka go mofa boloi. Mosadi o ilê a tšala ke peelo, a noya ka nte ga tumello ya monna wa gwe. O ilê a hwetšana mogwêra mogolo a ragêla go fofa. Ke nna mma. Ke wena mang. Ke nna Mašilu. Le baka le fitile ngwanaka. Ge a riale ke moka a napa a robotše boroko bja mafello. O ilê a dumala ditaêlô tša mmagwe ka mokhwa o we.

10571 Mašilu o bega monna wa gwe lehu la makholo wa gwe. Khanthe o be o ilê gona? E. Go ilê gwa tša Mokete a mpotša gore ba itše la tše ke la dikêla. Ke moka ka napa ka tšoga naê. Ge ke diyo fiša, ke moka ba mpotša gore lebaka le fitilê. Ke moka ba ba ba fapana le nna. Di ya o kwala mogatšaka. Ke moka mokhonyana a ya a boloka bo makholo wa gwe.

5012

10572 Mašilu o ilê a babja kudu. Malatši o ilê a kitima le bo-tšhokhotšhwane, ba tša nyake go mmotsa nnete. Diṭhare tsona e be ba mo fa, a e ya a e fa molwetši. Diṭhare tšewe e be nke o napa a baka. Bolwetši bja molwetši bja tšwêla pele. Molwetši mo a tswenya ke môya wa mohu, a hwe. Monna o ilê a ba a langwa. A languiša ke go bôna a tšwêla pele le go babja. Monna o tšakane tšôgô, a tša tebe le tše we a ka tše dirago. Molwetši o tšwêla pele le go tota. Go tota ke go ôta.

10573 Mothoka o ilê a phula khudu ka mpeng. Go ilê gwa fitha monna yo mongwe wa mothoka. O ilê a ba botša molato wa molwetši. O ilê a re, ditaola tša ka a di mpotše moloi. Moloi ke mohu mmagwe. O ilê a hwa a mmelaêla. Go na le pheko, o be a nyaka go mo fa yôna. Le ga na lehono, o swanetše go e hwetšana, le ta bôna molwetši a fôla. Pheko ya gona ke mokharitswane the manama le bôtô. Mohu o filê mogwaša. O ilê a mo laella gore a fê molwetši. Thepelang lo tšaya pheko e we le mo fê, le ta bôna molwetši a fôla.

5013 10574 Malatši o ilê a laudiša ka gae. Pale ga go laudišetša batho, o ilê a botša molwetši. Molwetši o ilê a re, gapê molato ke wago ka baka la gore o ilê wa nkanêla mo keya. Thepela o botsa yo we khaitšedi yaka a the a mphê. A the ke a romeletša, a the ke a noši. Monna o ilê a tšhoga. Ka baka le we, a ka a ya. Khopolo ya gwe e ilê ya re bo-kaone ke gore a hwê. O ilê go mmotša yo la ka-itšedi. Goriale ke mosadi. O ilê a mo fetola ka gore ke ilê, o gana nayô. Mosadi o ilê a re, ngwana wa mosadi yo we ke moloi.

10575 A gona taba mogatšaka, ke ta no latela ba ba hwilego. Le bona ebe ba nyaka go phela. Monna obe a the nyake pheko e we, ka baka la gore ke ya boloi. Mahubedi o ilê a tšama a laola khaitšedi ya gwe ka the phiri. O ilê kwa the we the tswenyago khaitšedi ya gwe. Ke moma a ya a botsa moratho Magwaše. Magwaše o ilê a rwa la pheko, a iša ga khaitšedi ya gwe. A ka a fiha a laetša thebara the gwe. O ilê a no fiha ka go ta go bôna molwetši.

5014 10576 Magwaše o ilê a fa khaitšedi ya gwe mokharitswane. O ilê a no dula go fihelela ba mothe ba etšwa ka moka ba eya mašamong. Malatši le yêna e be e le motho wa go nyaka bjala kudu. O ilê a re go thebara the gwe, a re tsame re khopêla bjala. Ka kowa ga Mong'ale go na le bjala. O ilê a mo fetola ka gore, ke nyaka go ta gomêla gae. Ke moka a mo jogêla. O ilê a šala le yola khaitšedi ya gwe. O ilê a dira ka mokhwa o we mohu 'magwe a ilego a mo laela ka ôna. Ke moka a mo fa pheko. Mosabane o ilê a hwetšana ba the diyana pheko e la ya bona. O ilê a tšhaba ka gobane e be ba le f'ela. O ilê go fetša modirô o we wa gwe, ke moka a boela gae.

10577 Masabane o botša morwa wa gwe Malatši. Nna ke ilê ka bôna mokhwa mo motheng. Ke ilê ka bôna molwetši le Mogwaša ba le f'ela. Monna a thôma go gopola pheko e la monna wa ngaka a ilego a mmotša ka yôna. O ilê a butšiša mosadi gore mothegare e be le dirang mo motheng. Mosadi o ilê a mofetola ka go epella koša e: Kunkuru wa leba sodi. Ke mothabendi. Ba-gobendi ba re, ko hwa ke bone bana baka. Kunkuru wa leba-sodi. Ko hwa ke bone bana baka.

10578 Thokola e we ya mokharitswane e ilê ya fodiša Pulane. Ka moswana molwetši ba bôna a thathasela. Ka moragô ga matšahi the makae ke moka a rabula. Ke moka molwetši o fodilê. Malatši o ile a tšama

5015

a o kwella modirô o we ba go ba ba o dira le khaitsemi ya gwe mothe-gare. Ditaola di ilê tša mmotša gore, o hwetšane phoko e ya go ba e mo tswenya. Bjale ke mosadi-gadi ka gobane o tšere mošomo wa mohu mmagwe wa bošego.

10579 "Mo fotha tša ntsweng o re tše tšwe tše molome". Monna wa ngaka o ilê a mmotša a re, ditaola tša ka di re, o rulêlê wa tšoka go rulêla o ta naiwa. Malatši o ilê go fiša gae, a nyaka go dira taba. Mmagwe o ilê a mmotša gore homola ngwanaka. A ka a nyaka go kwa mantšu a motswadi mmelegi. Matšatši a tše makae, ke moka monna a tšabêga. Ka ya ka ya ke moka a lopa ka tšogô. Mosadi o ilê a gakola phoko ya gwe ka monna wa gwe. Batho ba ilê ba makala kudu mo go e hwa monna bakeng tša mosadi.

5016

10580 "Ke mpja e lumilê mong wa yôna." Ka morago ga mo ba bulukilê mohu, ba tšwa go tšama ba o kwa lehu la mohu. Ditaola di ilê tša tiya mosadi. Ba ilê ba boya, ke moka ba anêgêla bašadi. Masabane o ilê a re ke mpja e lumilê mong wa yôna. Nna ke lobilê. Taba kholo moloi o swanetše go tšwa ka mošeng, a yo bôna wa gwe mmoto a dulê. Ba ilê ba ganetša mokhekolo ka gore, tšello tša mohu a tše ndiwi morakeng. O ilê a ba kwêla. Mothologadi o ilê a lla tšellô tša mohu monna wa gwe.

10581 Letšatši la tšobošo. Ka lona letšatši le la tšobošo, mmago mohu o ilê a goma a bolabola lentšu la gore a tšogê. "Pitsi dipedi, mphaka o thii." Ka goriale mowe, ba bolabola gore lehono ke tšatši la tšobošo. Ka baka le we a ba swanêla go phatšaganya ditaba tše pedi. Aowaa ba ilê ba šoma modirô wa tšobošo. Bjale mmago mohu a botša ba gabô gore ka moswana ba boê.

5017

10582 "Tala e apeiwile a lewe ka mphaka." Ka moswana ba ilê ba goma ba boya. Le a bôna ba gešu, ke kwa bošhoko kudu. Ge ke bôna yo ngwetši waka, mañhô aka a palêga madi. Ka baka lewe, ke nyaka gore a ntogêlê. Noga a še ya go dula le motho ka baka la gore e ka tšoga ya go loma tšerêthê. Ba ilê ba re o wa o kwala ka gobane ke botala o bolabola. Ka moswana o ka bôna tše dingwe wa tšoga wa lla ka rena. O wa di kwa mosadi. O ilê a re, mpheng motho wa go nkiša ga gešu. O wa di kwa kokhekolo. O ilê a re, ke re a bônê wa gwe mmoto a dulê. Goya ka megwere a še go tšwana. Pulane o ilê a tšwa ka gare ga mote. O ilê a dula khwiting ya mongwana.

10583 Thokola ya go šiya mmagwe e ilê ya mo fodiša ya ja monna. Taba e ya boloi, a še gantši o ka felago, o e kwa. Bjale e o ilê ya kwala ka baka la go tšee, ge mohu mmagwe, a 'mitša go tšilo mo laêla. Monna o ilê a e polaiša ka go nyaka go tšeba. Moloi a bonwe ka mañhô. Ka tswanêlô e be go swanetše go hwa mmago monna. Bjale o ilê a phologa ka baka la morwa wa gwe, ka go pheregela bjale ka kokhope. Mafellô a a taba.

5018

10584 Malôpô. Lentšû le malopô le šupa buntši le bothii. Re ya malopong. Go biniwa dikoša tša badimu. Malopô a we a biniwa moteng ka o thii. Ge gothwe re ya malopong, o ka gopola gore a meteng e mmedi kxanthe ke moteng ka o thii. Koša ya malopô e biniwa bošego. Fêla thedimu the bolaiwa bothelê. Bošego ka moka ba ta lala ba bina dikoša tša malopô. Matimone ke ôna malopô. Le lona lentšû le la matimone le šupa buntši le bothii.

5019

10585 Ba malôpô, le-lôpô. Ba matimone letimone. Bjale mo go bolwa-bolwa ka batho. Mona go šupa buntši le bothii. Ba malopô ke ka buntši. Ka bothii ke lalôpô. Ba matimone ke ka buntši. Ka bothii ke letimone. Bjale ngaka ya malopô e ilê ya alafa balwetši ba malopo ba fôla, baalafiwa ba we ba bitšwiwa Mathosana. Motho o hwetšana leina le la bothosana ka go thôma ka go babja. Mathosana ke ka buntši. Ka bothii ke lethosana. Mothathubi wa mehuta ya malwetši ka moka ke ditaola. Ke tšona tše we di šupago mohuta wa bolwetši.

10586 Mokhwa wa go bolaya diruiwa tša ba malôpô. Pudi ke thona the ruiwa the thegolo gôdimu ga malopô. A ba e bolae ka mphaka, aowaa ba e bolaya ka meti. Ba e nweša mokhotha go fiñhêla e hwa. Pele ba e nweša dithare gammôgô le molwetši ke moka ba e robadiša gôdimu ga legogo le molwetši. Molwetši o ta khomêla le yôna pudi e ta khomela. Bjale ba ta dula ba lebella yo we a ta tsogago pele. Mefulukwane e a lla mo go ka tsoga molwetši pele. Mantha a lla mo go ka tsoga pudi pele.

5020

10587 Ngaka e rwala dithêbêlê tša yôna ya toga. Ngaka e ba le maata ge go ilê gwa tsoga molwetši pele. Ka baka la gore bolwetši bja molwetši bo šetše puding. Bjale ge go ka tsoga pudi pele, ke moka molwetši a ka the ke a fôla. Ke mokhwa o we monna wa ngaka a rwalago dilo tša gwo, a tšwa ka maforo. Pudi e we ya go tsogêla molwetši pele ba e bolaya ka mphaka. Ka morago ga mo ba feditše go ja nama ya yôna ke moka ngaka e ya toga. O ta no ba botša gore ke tha yo nyaka tha gore kxanthe ke moka ke mo tšhabêlê.

10588 "A ke thiti go tšwara phaga, ke tšwere pedi di thagala." Ba bagolo bona ba ta ba ba teba gore ke moka molwetši o ta ba togêla. Le gore ngaka ke moka e tšhabêlê. Go ka the ke gwa tšeya matšatši a mantši, molwetši a the šu a ba togêlê. Kxanthe mo go ka tsoga molwetši pele, o ta bôna ngaka e temella matnotse e bina. Ba bo leloko la molwetši mefulukwane e lla. Pudi e ta šala e tsoga ka morago ke moka e fitilê le bolwetši bja molwetši. Ba e nweša mokhotha go fiñhela e hwa.

10589 Mathoke o ilê a hwa a šiya bana ba ba bedi. Maina a bona a ta ngwadiwa ka go latelana ka go bêlêga ga bona. Mongwadi le Mafuiyana. Papago bona Phorogetša. Mosadi o ile a hwa pele ga mcna wa gwe. Moredi wa mohu yo we e lego Mafuiyana ke ge a le

bogadi. Morwa wa gwe yowe e lego Mogwadi o be a na le mosadi. O ilê a mo tšeya ka dikhomo tša matšo a khaitšedi. Mohu mmago bona, o hwilê a be a na le malopô. O be a khôna kudu go alafa malwetši a bana a metšhō.

5021

10590 Mafuiyane o ilê a babja. Monna wa gwe Mogoti. Ga gona motho yo we a ka tabago bolwetši bja molwetši ka ntê le ditaola. Le yôna ngaka a e tšebe, ke ditaola tše we di mmotšago. Mogoti ka noši e be e le ngaka. Nyepô e re: Alafang mogatša ngaka, motšheko a e tshekole. Thalošo. Ke gore ga o babja le tšona dithare di a babja. Le ge o ka noya wa êpa mudi, mudi o we o ta no gasoga o tšesu wa o apeya. Go gasoga ke go goboga. Nama mo e gubugilê a e na makolonkwane. Mokolonkwane ke go tšefa. Ke mokhwa o we ngaka e tša khonego go alafa mosadi wa gwe ka gobane mo a babja le yêna o wa babja.

10591 Mogoti o ilê a tšwa a tšama a laola bolwetši bja mosadi wa gwe. O ya bôna, dingaka a di ntšhišane tšethosabola ka baka la gore ba nwa letšibugo ka le thii. Ka moswana le yêna o ta babjetšwa a ya go yêna. Ditaola di ilê tsa mmotša gore molwetši o babja ke bolwetši bja matimone. Gapê gona le thokola e we mohu mmagwe, a nyakago go mo fa. Thokola ya ntšhê ke mphiri. Le nyakêlê le pheta ya le khwini le mo apešeng molaleng. Le ta bôna a tšatšologa.

5022

10592 Molaudi o ilê a mmotša ka mokhwa o we a swanetšego go dira ka gona. Di ollê. Goriale ke molaudi. Molaolwa o ilê a di olla. Molaudi a re, ke nnete, ka tšona dithokola tše la, ke pheko, motho o wa tsoga. O ke o re botše wena wa matho a go bôna. ke moka a di gaša legogwa neng. Molaudi a re, ke nnete ditaola dia dumêla. Bjale le swanetše go nyakêla tšona dithokola tše we, le mo apeše tšona. O ê o nyakêlê pudi, ke moka o nyake ngaka ya go knôna go alafa bolwetši bja matimone e mo alafê. Ke moka ngaka ya fetša go laudiša mantšu a ditaola.

10593 Mororoši o ilê a ya go alafa molwetši. Mogoti o ilê a nyaka yêna gore a tšê a mo alafêlê molwetši. Mosadi o ilê a bitša mathosana a gwe. Ba ilê ba lala ba tiya meropa. Molwetšing badimu a ba ka ba goroga. Ke gore a ka a bolabola goba gowa malopô. Moalafi o ilê a tšama a laolêla molwetši wa gwe. Ba ilê ba mmotša ka mokhwa o we a swanetšego go mo alafa ka ôna. Ke moka a goma a boêla molwetšing. O ilê a šupiwa pudi le dithakola. Ke moka a tšwa a katana le molwetši ka dithare tša malopô.

5023

10594 Letšatši le ilê la tšaba ba le lebiteng la mohu. Bošego bja bo bedi le gona badimu a ba ka ba goroga. Bjale mahube a basadi mo a thôma go hubala, ba tšwa ba ya lebiteng la mohu. Ba tšepela ba tiya meropa le go opella dikoša go fithêla ba fitha lebiteng. Ba yo bega molwetši le dithokola ka pudi. Bolwetši a ba bee. Ba ilê ba dira ka potakô. Ka baka le we bailê ba bega mohu ka mathatswa-

lethêlô. Ba ilê ba bega mohu ka mokhwa o we ba begago ka ôna. Pudi e ile ya bolaiwa, madi a yôna be a falatšetša mathogong a lebiša. Ke moka ba apeya nama ya pudi ba ja. Ke pudi ya badimu a lukiwi ka letswai.

10595 Mafuiyana o ilê a wa malopô. Ke ka moragô ga mo ba feditše go phasa. Ba be ba apeilê nama ya pudi. Bjale ba thôma go epella, keya ga ntose, go nwa bjala bja badimu. Ge ba dutši ba bina koša e we, ke moka a wa malopô. Ba ilê ba phuphuthêla, ke moka a goma a tsoga. Ba ilê ba ja nama kemoka ba goma ba boêla ka gae. Moalafi o ilô a nyaka pudi. O nyaka go bôna bolwetši bja molwetši.

5024

10596 Molwetši o ilê a robadišwa legogong le pudi. Ba ilê ba lala ba bina malopô. Mahube a basadi, a ilê mo a hubala, ba oretša molwetši le pudi dijhare. Ka morago ha nweša molwetši le pudi dijhare, ke moka molwetši a robala gôdimu ga legogo gammôgô le pudi. Ba ilê ba dula ba lebella. Molwetši o ilê a tsoga pele ga pudi. Ba ilê ba letša mefulukwane. Moalafi a tšêmêla mathotse a bina koša. Ba ilê ba nweša pudi tšhedimu ke moka ya hwa. Ba e šena mmele ka moka le tša ka teng go yôna. Dinamana tše la ba di phathaganya le dijaneta ke moka ba di tšhuba, ba di orediša molwetši.

10597 Mafuiyana o ilê a fôla. Dithokola tše la ditaola tša go ba botša tšona, ba ilê ba mo apeša ga na ka kowa mabišeng. Bjale mokhopa wa pudi e la ba go bolaya ka badimung ba ilê ba seta maralana, ba a tšemella matsogong. Ke molao wa gore basadi ba tšemella letso-gong la tšesadi. Banna ka la tše-nna. Ba ilê ba ntšha khagara ya pudi, ba e folêla, ba mo apeša molaleng. Mafellô a taba.

5025

10598 Mafiri o ilê a fapana le dithokola tša gwe. O ilê a tšena ke bolwetši ka baka la pelaêlô ya mohu mmagwe. Leina la mohu mmagwe Maebana. Monna wa molwetši Phaga. Mong leina la gwe e be ele Makuša. Bjale leina la Phaga o ilê a diyo rediwa ka batho ka baka la go tše robalê gae. Le ge mosadi wa gwe a babja o be a tša khone go mo tšôkômêla. Bjale hatswadi ba molwetši, ba ilê mo ba yo tšeya mcredi wa bona, yaba o fedilê.

10599 Wa hwêla ke mmago ke mothako. Khaitšedi ya Mafiri o ilê a botša papagwe gore khaitšedi waka o babja kudu. Le gona othoka le mokhedi wa moše. Papagwe a ka a tšôkômêla. O ilê mo a yo tšôkômêla, yaba molwetši o fedilê. Bakhonyana ba ilê ba lokolla gore ba tsee molwetši. Papago Phaga o ilê a botša papagwe molwetši gore a tše a tsee molwetši ka gobane a na mocki. O ilê a mo tšeya. O ilê a diyo mo pepula ka gobane o be a tša khone go tšepela.

5026

10600 Papa we molwetši o ilê a ba bjale ka mokhonyana. "Yo mo'nyana a bolae twabela, ba bagolo ba le gona". Leina la khaitšedi ya molwetši Mmoê. O ilê a likiša go tšama a khopella khaitšedi ya gwe dihare. Bjale dingaka e be di mo ganêla. Ba re, yo monnyana a na moje, moje o na le yo mogolo. Mmoê o ilê a lata rakhadi wa gwe ga Mametya (Matoumeng). Rakhadi o ilê a fiha a ômanya khaitšedi ya gwe. O ilê a thôma go êla bolwetši bja molwetši thoko.

10601 Ba ilê ba tšama ba laolêla bolwetši bja molwetši. Ditaola di ilê tša ba botša gore "The beela ba beya ntsweng, wa beya khopa e a bôla." "Mogoga mogolo a o na nama, nama e na le mogôgana. Di bola-bola ka mokhwa o we ka baka la gore badimu ba huralethe molwetši. Le a e bôna phiri marakabele, e re nna ke rwele. Ditšhwene di a sata. Tša mabêwa di re a khudugilê mantši môka, re bôna ka motu go êla. Malope o butše maforo, badimu ba tšwilê, go tšena phiri. Molwetši o bolailê ke thokola ya mmohu mmagwe. Mohu mmagwe o be a nyakilê go mo fa thokola ya mabêwa a makhwini. Ke diphepa tša khale. Thepelang lo nyaka mosadi yo we a tebago go alafa bolwetši bja mohuta o we. Mothomong modimu o ka raka phiri.

5027

10602 Ba ilê ba bitša Mašilu go tšilo leka molwetši. Dingaka tša go alafa malopô di be di no ba thara mo nageng ya gešu. Tša basadi di be di le pedi: Mororoji le Masilu le ya monna ka e thii Maruwakhogo. Bjale o ilê a bitša mathosana a gwe ba ya. Ba ilê ba lala ba tiya meropa. Moalafi o ilê a re, peelo yaka e na le letshangwa le mpitšetša motho a e hwa. Ka dišêbê ba ilê ba mokwa.

10603 Ba ilê ba tsoga ba bega badimu. Ba ilê ba tsogêla mabišeng. Molwetši yêna e be ba diyo rwala. Ba ilê ba bega molwetši ga mmogo le thokola ka pudi. Ba ilê ba bega ka molaô. Ka morago ga pego ke moka ba mo apeša thokola. Pudi e ilê ya bolaiwa. Nama ya apeiwa. Mekhopana ya setiwa, ba bofellana matsong. Ke moka ba thôma go bina di koša. Molwetši o ilê a no phuthagana le go šikinyega a ka a šikinyega. Ba ilê ba ja nama ya pudi, ke moka ba rwala molwetši ba mmoetša ka gae.

5028

10604 Pudi e ilê ya tsogêla molwetši pele. Ba ilê ba lala ba bina malopô bošego ka moka. Le ga go le bjale badimu a ba ka ba goroga molwetšing. Mahube a basadi mo a hubala, ke moka moalafi a orediša molwetši le pudi dišheta. Ka moragô ga mo we a nweša molwetši dihare gammogo le pudi. Molwetši le pudi ba robala gôdimu ga legogo. Bjale ba ilê ba lebella gore go ja tsoga mang pele. Pudi e ilê ya tsoga pele ga molwetši. Ka moragô ga lebaka le letelele molwetši a tsoga. Pudi e ilê ya bolaiwa ka pela. Go apeya ba ilê ba diyo hubêga. Go hubêga ke gore a ya ka ya butšwa. Moalafi a

laêla le thosana le lengwe. O wa bôna motho yo o hwilê. Nna ke a toga. Lena le ̣a šala la rwala dilo tše la ntšhala morago.

10605 Moalafi o laêla beng ba moje. Le a bôna, go alafa ka letsufi a ke khone. Ka baka lewe, ke ̣haya ga monkana waka go laolêla bolwetši bja molwetši. Ba ile ba re ke nnete. O ilê mo a ̣ha tšeya dilo tše dingwe tša gwe, ke moka molwetši a re, go thwa ke lla ke lapilê, mma ̣a o mpitše. Ke moka a homola. Moalafi o ilê a tšwa ka maforo. Ke a bôna o ilê mo a fiha gae ke moka mohu a ba ̣ogêla. O ilê a ̣ha anêgêla ba gae bolwetši bja molwetši ke moka a bôna mathosana a ̣êna. Ba ilê ba mmoša gore maotong a go, ke moka phiri ya rwala. Ke le butšitše. Mafellô.

S. 5: Dịhapô tša mohu wa mosadi.

5029

10606 Dibjana tša go šiya ke mohu. Dibjana tše we di bitšywa dịhapô. Dibjana tša n̄o:- Lehudu le moje, Theroto le therotwana, lwala le tšhilo, thešego le mothipô, lethêlo le thaana, lokwa, mefefe, ditelo, magapa le maapana. Co na le dibjana tše dingwê tša go apeya:- Pitša ya buušwa, pitšana ya morogo, lehô le lefêthô. Merifi ya meroo. Masapêlô ke a go ̣hapela. Ditsekana ke (maepola.)

10607 Dịhapô tše tša ka gôdimu ke tša mosadi. Dibjana tše dingwe o fa ke batswadi ba gwe. Mosadi a bikiwa, o bekêla labeng la mmatswala wa gwe. Ka moragô ga thelemo, ba mothateêla tša gwe dipitša. Mmatswala wa gwe o swanetše go mo fa dibjana. O swanetše go bega batswadi ba gwe, go thateêlwa dipitša. Batswadi le bona ba swanetše go mo fa pitša ya buušwa le pitšana ya morogo le dibjana tše dingwê. Le yêna ka noši o wa rêka dibjana. Le monna wa gwe le yêna o wa mo fa.

5030

10608 Dịhapô tša dibjana ke tša bana ba mohu. Di swanetše go fukiwa ke moalafi wa lehu. Bjale bana ba mohu ba swanetše go tšeya tše we ba di nyakago. O bônê gore ke dibjana tša maata a mmago bona le tša papago bona le tše we a ilego a fiwa ke ba bo leloko la monna. Tša go fiwa ke batswadi di swanetše go boêla ga batswadi. Di boêla tšatši le ba iša dibjana tša mohu go batswadi. Dinkho tša mabjala, dešego, le lehudu gammôgô le magapa a magolo di swanetše go feta le lekhothwane.

10609 Matwane o ilê a hwa a šiya bana ba bathano. Maina a bona a ta ngwadiwa ka go latelana ka go belegiwa ga bona: Lokweng, Pulê, Mogoši, Mapule le Mokhadi. Mapule le Mokhadi ke basetsana. Bana ba bararo ke bathankana. Papago bona e be e le Therupu. O ilê a hwa pele ga mosadi wa gwe. Mmatswala wa Matwane Ngwana Pôpêla. Mammuwi wa dikhomo tša matwane Malotša. Matwane o ilê a šala a latela monna ka morago ga dilemô tše tharo.

5031

10610 Ka moragô ga lehu la mosadi, batswadi le bakhonyana ba ilê ba khobokana. Ke ka morago ga letšatši la thobošo. Ka letšatši la go toša thetšhila ke topô ya diḥhapô tša diaparo le dikhabiša mmele. Ka moswana wa letšatši la thobošo, ke kabaganyo ya moḥhahu le diḥhapô tša dibjana. Ka šakeng o be a ena le dikhomo tše tharo tša go rekiwa ka mabêlê a mosadi. Batswadi ba ilê ba šimula moredi wa bona ka khomo ya tshadi. Bjale lebakeng la ḥala ba be fêla ba rekiša. Ka šakeng go ilê gwa šala dikhomo tše pedi. O ilê a šiya dipudi tše ḥhaano. Ke tša maaḥa a mohu mosadi. Dikhogo a di badiwi ke dinonyana di ḥa bôna ke ngwana wa mohu wa lekhôthwane la moḥhankana.

10611 Barwa ba mohu e be ba na le malapa a bona. Ke gore ba be ba na le basadi ba bona. Basetsana le bona ba be ba ilê magadi a bona. Mogoši o be a dula le mmagwe ka lapeng la mmagwe. Mosadi wa gwe e be ba ḥhešu ba moḥhahêla tša gwe dipitša. O ilê a napa a feta le nḥo ya mohu. Ke gore monna a ka a ba a ḥaḥhetswenya ka go khola thetša ḥa gwe. Thetša e napilê ya ba ḥa go šiya ke mohu.

5032

10612 Dibjana tša mohu. Dibjana tše dingwe tša go tšwa go batswadi ba mohu, di ilê tša išywa mo ba yo bega lehu la mohu, go batswadi. Bjale gona le tše we di ilego tša šala, tše bjale ka tše:- Lehudu le moḥe, Nkekele ke leina la pitša e kholo. Pitša ya buušwa, pitšana ya morogô le mogopo. O ilê a di fiwa ke batšwadi. Dibjana tše dingwê o ilê a di fa ke mohu monna wa gwe gammogô le ba bogadi. Lwala le tšhilo o ilê a topêla ke mohu monna wa gwe. Lehudu le moḥe o ilê a fiwa ke monna wa Malotša. O ilê a hwetšana aḥeḥa moḥhegare. Molato keng. Molato ke go ḥhoka lehudu. Beng ba ôna ba thôma ba ḥeḥa. Ke ge a yo mmêḥêla lehudu le moḥe a mo fa. Le re go fiwa le lebogê, ditšwa mmele di ababa. O ilê dira bjala a mo leboga ka bjona.

10613 Kabaganyo ya moḥhahu le diḥhapô. Bjale dilo tša go šiya ke mohu ka moka re di bone, di swanetše go abaganywa. Barwa ba mohu ka moka ga bona, ba na le basadi. Ka baka le we yo mongwe le yo mongwe o swanetše go feta le khomo. Go ilê gwa ba bjale. Dipudi morwa yo mongwe le yo mongwe o ilê a fiwa pudi pudi. Go ilê gwa šala dipudi tše pedi. Bjale go na le dikhomo tše pedi tša go tšwa go batswadi ba mohu, tšona di swanetše go dira bjang. Di ka ḥeba ke batswadi ba mohu ka gobane e be ba filê mohu moredi wa bona. Ba ilê ba gafêla ba ga makholo wa bona.

5033

10614 Mohu a hwa o šilê bana. Goriale ke ba ga mokholo. Re a ḥeba gore motogolo o tšere ngwana wa rena. Ba bolabola ka Lokweng ka gobane o tšo tšeya mosadi ga malome wa gwe. Dilo ka moka tša rena di lebane lapa le we. Bjale re tšhaba go ḥa go phasa. Lokweng o swanetše go feta le khomo. Ngwana yo la wa mosetsana a fete le

pitša e nkekêlê. Ngwana wa mosetsana go bolwabolwa ka lekhôthwane le we e lego Mokhadi. Khomo e nêwe e swanetše go tšabiwa, ke gona re tšobôga lehu la mohu. Khomo a ra fa wena mokhonyana re filê moredi wa rena. Ba riale ba botša Lokweng. Pitša ya buušwa le pitšana ya morogo ga mmôgô le mogopo di swanetše go fiwa moredi wa rena. Ba ra mosadi wa Lokweng. Lehudu le moše di fiwa Mogoši. Ke moka re feditše.

10615 Dipudi tše pedi di swanetše go dira bjang. Ba ga mokholo ba feditše ka tša bona. Bjale rena re tša na le tše khwešo tša dipudi tše pedi. Di swanetše go bolaiwa. Ba ilê ba dumelana. Ba ilê ba bolaya khomo le pudi tše pedi.

10616 Dibjana tša mohu mosadi le tša go fiwa ke mohu monna gammôgô le ba bogadi. Ba ilê ba di khobakanya lapeng. Bana ba mohu ba ilê ba tše tšaelêla tše we bang ba di nyakago. Khadi le yôna ilê ya topa tšebjana. Bjale go fedilê. Bailê ba thôma go ja tša goja. Ke moka ba ntšha bjala bja phišhō ba nwa. Ka moragô ga mo we ba ja dinama ke moka ba palakana.

5034

10617 Mokhadi o ilê a babja kudu mo we a ilego a ukamêla leôpê. Ka moswana o ilê mo a re o rwala pitša e la Nkekêlê, Mogoši a ya a gana nayô. Lekhôtwane le ilê la goma le rothiša megôkhô. A ka a botša Lokweng gore o nkhanêla le pitša. Môya wa mohu a waka wa robala. Bjale moredi wa mohu o ilê a thôma ka go tšadimuluga. Monna wa gwe ge a mmutšiša gore molato keng. O mmošša mo a tswenya ke mohu mmagwe. Monna o fêla a e ya a botša bo tšebara tša gwe tšadimulogo ya khaitšedi ya bona. Tšokômêlô a yaka ya ba gona. O ilê a no tšwêla pele le mešadimulugô. Ka moragô ga mešadimulugô ke moka a babja. Ke di nyane ke di nyane ke moka ke bolwetši. Monna o ilê a kitima le botšhokhotšwane. Ba mo fa metantane. Bolwetši bo ilê bja tšwêla pele. O bilê a ya a tšibiša bošebara tša gwe.

5035

10618 Lokweng le tšebara tša gwe Makhine ba tšama ba laola. Makhine o ilê a re dingakana tše dintši ke tšene, a di mpošše tšelo. Metantane di a mpha empa a e thuše tšelo. Ba ilê ba ya ga Matšhikinyane. O ilê a ba laola. Ditaola tša ka a di ntšhe moloi. Ke bôna ladimu. Môya wa mohu mmagwe a wa robala. Molato ke o: Le be le swanetše go fa molwetši pitša e kholo. Pitša e we e bile e na le leina. Le ba tswadi ba mohu ba ilê ba mo fa. Bjale le ilê la gana ka yôna. Taba ya bo bedi ke khomo. Le be le swanetše go mo fa khomo ya tsahadi. Ke tšona dilo tše we mohu a nyakago go mo fa.

10619 Ditaola di ilê tša ba botša ka mokhwa o ba swanetšego go dira ka ôna. Ba ilê ba goma ba di olla. Ke unete ke yôna pelaêlô ya mohu, re a mo fa molwetši, o wa fôla. O ke o re botše. Ba ilê ba di tšhêla gôdimu ga legogwana. Di ilê tea dumêla. Bjale molaudi a re, tšepelan lo dira bjale le tša bôna molwetši a fôla. Le mo fê pitša le khomo. Khomo ya swanêla go bolaiwa, le e rêla leina ka

moka la e leṭhetša. Le bege molwetši le dilo tše we ka pudi. Ke moka go fedilê. Ke moka ba goma ba boêla gae.

5036

10620 Lokweng o ilê a nyakišiša dilo tše we badimu ba di belaêlago. O ilê a butšiša moratho mabapi le pitša. Moratho o ilê a re e gona. Naa a ke re ba ga makholo ba e filê lekhôthwane la rena. O ilê a dumêla. Bjale molato keng a ṭna ka a e tšeya. Nna ke ilê ka gana nayo. Bjale o wa bôna, o dirilê phôšô. Badimu ba nyaka gore a fiwê yôna. Le ka no tšeya la mo fa. Ke wena mmaka badimu ka baka le we, o swanetše go ntšha khomo. Mogoši a ka a dumêla go ntšha khomo. Lokweng o ilê a ntšha khomo e la ba go mo fa le pudi. Ke moka a ṭibiša mokhonyana gore dilo tše la di bonetše.

10621 Ba ilê ba ya go bega molwetši gammôgô le dilo tše a swanetšego go fiwa tšona. Bakhonyana ba ilê ba dira bjala bjo buntši. Ba ilê ba tsoğêla lebiṭeng la mohu. Pudi e ilê ya bolaiwa. Ba ilê ba bega mohu. Re ṭišitše ngwana šo, a tsoge ka baken, la dilo tše we le nyakago go mo fa. Le tšona dilo tše we šedi, re a mo fa. Khomo še o fa ke lena badimu. Ba ilê ba bolabola ka mokhwa o we, ba bolabolago ka ôna ge ba bolabola le badimu.

5037

10622 Mokhadi o ilê a fôla. Ka moragô ga mo ba feditše go phasa, ba ilê ba ja nama ya pudi. Ke moka ba gona ba boêla ka gae. Ba ilê ba ntsha bjala ba nwa. Ka morago ga mo ba nwele mabjala ke moka ba goma ba boêla magae a bona. Lokweng o ilê go tsoga a ya go tsošetša molwetši. O ilê a hwetšana a kokometše mokhobeng a ôrêla letšatši. Thebara ṭha gwe o ilê a mmoṭša gore lehono re robetše. Yaba ke moka o fodilê. Mafellô.

10623 Makhalangako o ilê a šiya bana ba:- Ba bathankana Madome, Kodiše le Maselo. Ba basetsana Matsabole, Mokhatso le Nkeko. Khaitšedi ya mmago bona Mpoi. Papago bona Modiše. O ilê a hwa pele ga monna wa gwe. Barwa ka moka o ilê a šiya ba na le malapa a bona. Ba ilê ba tšeya basadi ka dikhomo tša matšo a dikhaitšedi tša bona. Le bona dikhaitšedi e be ba le magadi a bona. Lekhôthwane la bona e be e le Maselo.

5038

10624 Modirô wa mohu. Modirô wa gwe e be e le mmupi wa dipitša. O ilê a e thuta go bopa dipitša ka morago ga mo a na le bana ba banê. Batno ba nyaka dipitša ka baka la gore di na le modirô o mogolo. Ka mabêlê di a rekiwa. Dikhogo le tšona di a rêka dipitša gammôgô le tšhalete. O ilê a šiya a bupilê pitša e kholo, leina la yôna ba re ke Mamodikong. O ilê a bolabola le ka molomo gore pitša e ke ṭhe ṭhapô. Ngwana waka o ṭa šala a mpôna ka yôna. Ngwana go bolwabolwa ka lekhôthwane. Ke yêna ngwana wa botšofadi bja mosadi. Ge go

bolwabolwa o kwa ba re ngwana wa pele ke thaga. Empa ngwana yo a ratiwago kudu ke wa lekhôthwane.

10625 Ka letšatši la tošo ya tšhetšhila. Go diriwa bjala ke moka ba bo mohu le bakhonyana ba ilê ba ba gona. Le batho fêla ba ba gona. Ke tšatši la modirô wa monna wa ngaka. O ilê a šoma mošomo wa gwe wa go toša tšhetšhila. Ka moragô ga modirô wa go toša tšhetšhila ke moka ba thoma gonwa bjala bja tšhetšhila. Ka moswana ba tsoga ba topa di šiya ke mohu. Ke moka modirô wa tošo ya tšhetšhila wa fêla.

Lo626 Letšatši la tšhobošo. Ke letšatši le legolo. Ba ilê ba nyaka go bôna diḥhapô tša mohu. Ka šakeng la dikhomo o be a na le khomo ka e thii. Khomo e we o ilê a e reka ka dipudi. Dipudi o ilê a di hwetšana ka mabêlê a go rêka dipitša. Ka šakeng la dipudi o ilê a šiya dipudi tše pedi. Le tšona ke tša mabêlê a dipitša. Dikhogo e be e le masome a mabedi a nago le dikhogo tše ntabe. Ke ôna moḥahu wa go siya ke mohu.

5039

10627 Diḥhapô tša dibjana. Bjale be ilê ba nyaka go bôna diḥhapô tša dibjana. Dipitša tše dinwe tše we a ilego a di šiya e be e le lesome le tše tšhaano. Tše we tša go ba di šumišwa di le ntabe ya dipitša. Masapelo a moswa a phetha menwana mmedi. Masapêlô a a go ba a šumiša a le mararo. Thesego o ilê a fa ke papagwe. Theroto, therotwana, lethelo, tšhaana le mothipô o ilê a fa ke monna. Lokwa o ilê a fiwa ke mmatsala wa gwe. Lehudu le moṭhe o ilê a di rêka ka mabêlê ditelô tše tharo. Telô ya bonê o ilê a fiwa ke batswadi ba gwe. Mefefe le magapa o be a di entšha tšhemong ya gwe. Mahô a mabedi le mafetšo a mararo. O ilê a fiwa ke bagwêra. Le yêna o ilê a ba fa diṭoo. Ke tšona diḥhapô tše we di ilego tša šiya ke mohu.

10628 Bjale bana ba mohu ba thôma go topa diḥhapô tša mohu mmago bona. Pitša e mamedikong le lehudu le moṭhe ba ilê ba di beela go šele. Ka moragô ga mo ba enetše go topa tše we ba di nyakago, ke moka ba boêla morago. Bjale ba bogadi gammôgô le batswadi ba mohu ba topa bo. Go ilê gwa šala lokwa, lehô, lefêṭhō le ditelô. Mašaledi le tše la ba go di heela theko gammôgô le tšhešego le mothipô, ba ilê ba di fa lekhôthwane yo we e lego Maselo. A gwaku gwa ba le motho yo a belaêlago. Ka thekong ya diḥhapô go fedile bjale re swanetše go bolabola ka moḥahu wa mohu.

5040

10629 Moḥahu ka moka o ilê wa gafêlwa Maselo. Ka moragô ga mo ba feditše ka diḥhapô, ba thôma go bolabola ka moḥahu. Bjale banna ba ilê ba re, dilo tše we di swanetše go ba ka faṭhe ga matsogo a Madome ka gobane ke mogolo wa bona. Papago bana o ilê a no homola. Bjale ba bega papago bana. O ilê a re, mona moṭwa a e tšhomole. Ba ilê ba re, rena re riäle. Mpoi o ilê a bolabola. Le a bôna, bana ke baṭogolo baka. Mo we le bolabotšego le tšwiliê tšeleng. Ditseka

tša go phasa a re natšo. Lefa la mosadi le feta le lekhôthwane. Ke moka a fetša go bolabola. Papago bana o ilê a êma le malome wa bana. Banna ba ilê ba re, a go kego lañhêga mafsika. Le rena re riale. Ke moka ba gafêla Maselo lefa la mmagwe. Mafellô.

5041 10630 Badimu ba ilê ba robala. Ka mokhwa o ba ilê ba dira ka ôna, ba ilê ba dira ga boje. Gore ba dirilê ga boje, ke go bôna thôbalo ya badimu. Ge e be ba a rugilê, môya wa mohu obe o ka the ke wa robala. Tebogô e ga malome wa bana ka gobane a ka a nyaka go gapa mogofê. Mogofê ke go no dumellana le ge ba bangwe ba e bôna gore taba e, mo a ya loka. Le bona ba boni ba fodumella ba la ba rego e lukilê. Ke gona go gapišana megofê. Ka moswana mo ba bôna the the-
ngwe, ke moka ba re, rena re ilê ra e bôna gore taba e a rugilê.

10631 Ngwetši. Bjale ka ge go ngodilwê, gothwe ngwetši o bekelwa ka lapeng la mmatswala wa gwe. Morwa yo mongwe le yo mongwe o swanetše go bekêla mosadi wa gwe ka lapeng la mmagwe. Ka moragô ga mo a limilê tšhemo a le bogadi, bjale o hwetšane mabêlê, ba mo thathêla tša gwe dipitša. Ba gudilê ba na le malapa a bona. Ngwana wa mothankana wa lekhôthwane, mosadi wa gwe o swanetše go dula ka lapeng la mmatswala wa gwe.

5042 10632 Lekhôthwane la mothankana. Go ka ba le bana ba banenyana ba we ba ilego ba bêlêga ka moragô ga ngwana yo we wa mothankana, ke lekhôthwane la bathankana. Mosadi wa gwe ke yêna yo we a swanetšego go apeya ka lapeng la mmatswala wa gwe. Dibjana ka moka tša mmatswala wa gwe di buša ke yêna. Mong ngwana wa lekhôthwane wa mosetsana a ilê bogadi bja gwe. Ge a thaya bogadi, mmatswala wa ngwetši a ka fo dira diñhêlê. Diñhêlê ke tša go nyaka go ntšha ngwetši ka lapeng, a tshepilê moredie.

10633 Ka lebaka le lengwe dibjana tša mohu di gafêlwa ngwetši. Ngwetši ke mosadi wa lekhôthwane la mothankana. Go bolwabolwa ka mokhwa o we, e le gore go na le mong lekhôthwane le ngwanenyana. Lekhôthwane le we le ilê bogadi bjale ka lapeng go šetše mothankana le mosadi wa gwe. Ke yôna mosadi yo we a swanetšego go ðhokômêla mmatswala wa gwe. Ge a ilê a tswara mmatswala wa gwe ga boje, diñhapô ka moka di swanetše go fiwa yêna. Ka lebaka le le ngwe a ka šiya taêlô.

5043 10634 Makopi o ilê a hwa pele ga monna wa gwe. Leina la monna wa gwe e be e le Makadi. Bjale mohu o ilê a ba le thari ya bathankana. Ngwana wa lekhôthwane ya ba mosetsana, yo we leina la gwe e lego Madišego. Bjale bana ba bathankana ba ja ngwadiwa ka go latelana ga go belgiwa ba bona: Mogwaše, Moseki Lekoto le Mmoê. Mosadi le monna ba ile ba bôna gore ba rwele buima ka baka la dikhôpê tše we ba lego natšo. Ba ilê ba ba le mašomo. Ka yôna ba nyaka go hwetšana dikhomo tša go tšejša barwa basadi.

10635 Modirô ya bona. Lebaka la go lema e be ba lema. Le modirô wa go thagola e be ba thagola. Ba bunê mabêlê a bona ba fetsê. Bjale ke lebaka la madula gae. Ka lonu lebaka le we bona ba e tima lebaka la go tšama ba khopêla mabjala ka baka la modirô. Modirô wa mosadi e be e le go loga dirotwana, diroto le magogo. Wa monna modirô e be e le go roka matnêbô le go loga dišego. Moroko wa mathêbô ke motsumi. Ka gobane mo a ka theke a tsoma, mekhopa ya diphôlôfôlô a ka e hwetšana bothateng. Mo a ilê gotsoma, mo a hwetšanago dišhišwa, o be a di tomolêla mosadi wa gwe. O loga diroto le dirotwana ka tšona.

5044

10636 Modirô wa diroto le dirotwana ke modirô wa banna. Bjale mosadi o ilê a the tšema gore a di khônê. O ilê a di khôna ka baka la gore peelo ya gwe e bojnoko. Go ilê gwa ba mosadi wa mathômô le mafellô wa go loga dilo tše we. Ba we ba tšiwago ga boje gore ba loga dilo tše we ke basadi ba makwapa. Bona ke modirô wa bona. Banna ba makwapa modirô wa bona ke gologa magogo. Khanthe ka the ga gešu, modiro wa diroto ke wa banna. Modirô wa magogo ke wa basadi.

10637 Mathêbô, dišego, diroto, dirotwana le magogo. Dilo tše tša ka gôdimu di nyakega kudu mo bathong ka baka la gore di na le mohola o mogolo. Ba ilê ba hwetšana dikhomo ka modirô ya bona. Barwa ba ilê ba di diša. Le tsona di ilê tša tswalla. Mmago bona le papago bona ba ilê ba tšeiša barwa ba ba bedi ka dikhomo tša maata a bona. Di ilê tša no šala di tha eme ka lešaka. Ka morago mmago bona a hwa. O ilê a šiya barwa ba ba bedi e le dipkhôpê. Ba be ba fêpa ke mmago bona. Le khaitšedi ya bona o be a thešu a lošwiwa. Ke yêna yo we a ilego a šala a apeela dikhaitšedi.

5045

10638 Makopi o ilê a siya taêlô. O ilê a khobakanya barwa le khaitšedi ya bona gammôgô le khadi ya moje. Monna le yêna o be a le gona. Maru ke a mantši. Goriale ke Makopi. O bolabola ka bana ba gwe. Bana baka ba ba bedi ba na le malapa a bona. Bjale Lekojo o swanetše go lebella papagwe. Manamane a ka ka moka a swanetše go fiwa Mmoê. Madišego o ja ya a di bôna mo we a yago. Le mo fê khomo ka e thii ya tshadi. Dibjana ka moka di swanetše go fiwa Mmoê. Tše di šumišitšwego tšona yo mongwe le yo mongwe a ka topa the we a the nyakago. O ilê a raka bana ba gwe ka gobane o ilê a lemoga gore ba nyaka go mo kwa gore o bolabola bjang. Ke moka a šala a botša rakhadi ya bona ka bojalô.

10639 Ka letšatši la thobošo ba ilê ba khobakana. Makadi a ka a nyaka go laudiša mantšu a mohu ka gobane ngwana yo we mohu a mo gafetšego lefa ke madi a thethotolo. Khadi e ilê ya laudiša mantšu a mohu. Ba ilê ba dira ka mokhwa o la mohu a ilego a ba botša ka gona. Monna o ile a re a go be bjale ka ge mohu mosadi waka a bolabotsego ka gona.

5046

10640 Ba ilê ba gafêla Mmoê lefa la mohu mmagwe. Pele ga khafêlô, ba ilê ba nyaka go bôna dilo tša go šiya ke mohu. Dilo ka moka tša go šiya ke mohu, ba ilê ba hwetšana:- Dikhomo tše nne, dipudi lesome le pudi ka ethii, diroto tše tharo, dirotwana tše thaano le magogo a mararo. Ka moka dilo tše we tša golugiwa e be e thale tse diswa. Ba ilê ba tšeya khomo ya tshadi ba mo fa yona. Ke yôna thokola ya go o filê ke mohu mmago. O tše ke wa belaêla, lefa ka moka ke la mogolo wago. Le lena ba golwane la tše ke la makala ge go fiwa moratho wa lena. Lentšu la mohu a le ganetšwe. La ganetša le ta baka tše ditelele. Ke moka ba gafêla lekhôthwane la mothankana.

10641 Polabolo ya Makadi mabapi le mohu mosadi wa gwe. Le a bôna ba gešu, mma le papa ba ntogetše nyanyaneng. Le kwišiše, mma le papa ke bolabola ka mohu mosadi waka. Mantšu a we a ilego a bolabola, a ilê nkwiša bothoko. Lehu a ba hwele, mo la e be ba hwêla nka be ke mo hwetše. Mmoê o thôkômélê lefa le we, o filego ke mohu mmago. Le-košo nna ke tša mo tšeiša mosadi. Ke moka go fedilê. Ke moka taba ya fêla e tša mowe.

5047

10642 Dithokola ba swanetše go di hwetšana ga Mmoê. Ge go ka ba le yo we a tswenyegago ka thokola, ba swanetše go khopêla ga gwe. Dikhomo di ilê go nyala Madišego, ke moka ba ntsha khomo ka e thii, ya ya tšena monyalong wa dikhomo tša go nyala mosadi wa Magwaše. Khomo e we e ilê ya metsa dikhomo tša maaša a batswadi ka baka la gore e we e tswa ngwanana. Ke dikhomo tša maata a monna le mosadi. Mohu a ka a belaêla, ka baka la gore ba ilê ba dira ka mokhwa o we a ilego a laêla ka gona.

10643 Maitê o ilê a hwa ka morago ga monna wa gwe. Ke gore go ilê gwa hwa monna pele. Mosadi yo a be a na le bana ba bane. Baṭhankana ba ba bedi le benenyana ba ba bedi. Maina a bona a tša ya ka go latelana ka go belegiwa ga bona:- Khama, Mokento, Pamosa le Kodi. Khama le Pamosa ke baṭhankana. Khama o ile a tšeya mosadi ka dikhomo tša matšo a Mokento. Pamosa o ilê a tšeya ka tša matšo a Kodi. Baredi ba gwe ka moka ga bona ba be ba le magadi a bona. Ngwana wa lekhôthwane ke Kodi. Mosadi wa Pamosa o ilê a peya ka lapeng la mmatswala wa gwe. Mohu o ilê a hwa a le matsogong a mosadi wa Pamosa.

5048

10644 Pele ga lehu la gwe, o ilê a šiya taêlô. O ilê a botša bana ba gwe. Le a bona bana baka, ke a babja. Bjale ngwana wa motho yo, o tswere ka matsogo ka mabedi. Ka baka le we, dibjana ka moka tše we e lego tšaka ke tša gwe. Ke nna tshuwana, mo la e be ke na le tšeruiwa, e be ke tša mo tšapisa diaša ka tšona. Bjale ke mo tšapiša ka tšona dibjana tšaka. O ilê a šiya polabolo e we.

10645 Ba ilê ba gefêla Madintši dibjana tša mohu. Madintši ke yêna mosadi wa Pamosa. Lekhôthwane a la ka la fiwa tšelo ka baka la gore

c kile a roga mma_gwe. Lentšu la mohu a le nyatšiwī. Goriale ke Khama. O ilê a laudišetša batho ka mokhwa o mmago bona a ilego a bolabola ka gona. Ba ilê ba re o wa kwala. Dibjana ka moka di ilê tša bootšwa ka ntong ya Madintši. Rakhadi ya bona o ilê a nyaretša pelaôlô ya mabapi le di_hhapô tša dibjana. O ilê a re, lekhôthwane le swanetše go hwetšana karolo ya dibjana. A baka ba mo dumêla ka baka la lentšu la mohu.

5049

10646 Khama o ilê a _hhaloša ka mokhwa o we a ilego a rugīwa. Le a bôna, a re nyake go dula re tswenya ke memôya ya bahu. Bakhekolo ba na le matepe. O ilê a _ha a dula ka lapeng laka matšatši a _hhe makae. O ilê a mpotša gore Pamosa o wa ntswenya. Ka moragô, a toga ka polabolo ya gore mosadi waka o moešitše. O ilê a dula lapeng la moredi wa gwe Mokento. Le gona o ilê a _hoga ka lerobo. Ka morago ga mo we, a ya a dula lapeng la Kodi. Mohu obe a e na le ditopô. Moredi o ilê a mmotša gore, o no _hhwa o fênafêna le me_he ya batho kxanthe o na le betši ba go. O mmutšitše ka mokhwa o we ka baka la go kwa dipolabolo tša beng ba mo_he. Ke gona a goma a boya ka lapeng la morwa yo we a mo gafetšego dibjana. Ke moka ke feditše. Mafêllô a taba.

10647 Go _hhe kwane ga ngwetši le mmatswala wa gwe. Lerobo ke lona le we le dirago gore ba _hhe k₃ ba o kwana. Ka lebaka le lengwe le robo le ka dira ke mmatswala. Ka lebaka le lengwe le ka dira ke ngwetši. Ngwetši a ka dira ka mokhwa o: A nyake ge monna a efa mmatswala dilo, o nyaka mo a e fa mmagwe. Bjale mmago monna a ka _hhe ke a dumêla. Ke moka ke phapano. La mmatswala wa ngwetši: Ke go nyaka go fa baredi ba gwe tše we a diswerego. Ngwetše le yona e ka _hhe ke ya dumêla. Go _hhe dumêlê ke gokona mmatswala wa gwe dijô. O dirêla gore taba e phakiše e bolwabolwe.

10648 Mosadi o fa moredi wa gwe dibjana ka _hhephiring. Ka baka la go _hhe kwane le ngwetši wa gwe, o wa khôna go fa moredi wa gwe dibjana ka _hhephiring. O we _he_hba gore mo a ka hwa, a go na motho yo we a ka yago a mo amoga. Ka morago ga mo mmatswala a hwilê, dibjana tše dintši ba swanetše go fa yo we a go ba a lota mohu.

5050

10649 Poroporo o ilê tšeya Nkhere_hheng. Ba ilê ba bêlêga bana ba:- Mohale, Mahuba-kotswaka le Pokolo. Ke ba_hhankana. Ba banenyana:- Saamaano le Makhwatšo. Lekhôthwane la bona Makhwatšo. Lekhôthwane la ba_hhankana Pokolo. Mong lekhôthwane la mafedi a mmago bona ke yêna Makhwatšo. Barwa ba ba bedi ba ilê ba tšeya basadi ka dikhomo tša matšo a dikhaitšedi. Leina la mosadi wa Mohale Madulo. La mosadi wa Mahuba-kotswaka Matšhego. Pokolo o ilê a tšeiša ke batswadi ba gwe. Leina la mosadi wa gwe Nkeko. Dikhomo tša go tšeiša Pokolo ke tše mabêlê. Ba ilê ba rekiša mabêlê ke moka ba rêka dikhomo tše pedi tša ditshadi. Morwa o ilê a di diša, tša ba tša tswalla. Ka morago ke ge ba mo nyadiša mosadi ka tšona.

5051

10650 Betši ba mokhekolo. Madulo o ilê apeya ka lapeng la mmatswala wa gwe thelemo ka moka. Ka morago ga mo a bunnê mabêlê a gwe, ba mo thateêla tša gwe dipitša. Matšhego le yêna o ilê apeya ka lapeng la mmatswala wa gwe thelemo ka moka. Ka morago ga mo ba bôna gore o na le mabêlê ke moka ba mo apeela tša gwe. Nkeko ka molaô a swanêla go tšwa ka lapeng la mmatswala wa gwe ka gobane ke wa morwa wa mafellô. Maloko ka moka a mokhekolo ke a gwe. Maloko ke mefutafuta ya dijô.

10651 Nkeko o ilê a thwêla Pokolo mogala. Mogala ke wa khomo. Khomo e we ya go thwediwa mogala e bitšhiwa lekaba. Lekaba le laola ke mo namedi. Bjale mosadi o ilê a thwêla monna mogala ka baka la makholo. Ge a e tswa makheweng, a reketše mmagwe kobô, o nyaka ge a yo fa makholo wa gwe. Monna o swanetše go bega mosadi wa gwe pele ga gore a yo fa motho yo we a nyakago go mo fa thelo. Le gona ke yêna mosadi yo we a swanetšego go fa mofiwa. Bjale o ilê a nyaka dilo ka moka a ka no fa ba ga makholo wa gwe. Gwa ba le bjala bo laolwa ke mmago mosadi. Monna a khone go khalema mosadi wa gwe. Mmatswala wa ngwetši, o ilê a tuôma go ômana. Batho ba ilê ba sola mmago mosadi. Le ga go le bjale o ilê a no tswela pele le tswara monna ka mogala.

5052

10652 Mmatswala wa gwe a fa Makhwatšo dibjana. Ke lebaka la mo a babja. Šamaano mo a tšilê go mmôna, o tšoga a rwele dibjana. Lekhōthwane lona le ilê la fiwa ka buntši. Polabolo ya mokhekolo ke ya gore ke a ba upa. Ga gona motho yo we, a ka le amogago. Ka nnete a gona yo we a ka ba amogago. Le ngwetši yo monnyana ba ilê ba fapana, mo we le dijô tša go apeiwa ke yêna, a be a gana le go dija. Dijô o be a ija tša Matšhego. O ilê a fa Matšhego dibjana tše dingwe. Ke bôna gore ba ka šala ba go thalefetša.

10653 Ka morago ga lehu la Nkheretheng, dibjana-nyana tša go šala di ilê tša palakanywa ka moka. Ba ilê ba khobakana ka letšatši la mafellô a thellô tha mohu. Mašaledi a dibjana ba ilê ba ntšhetša khakala. Bjale khadi ya re dibjana tše dingwe di swanetše go boetšwa ka ntong, di ta šala di šumiša ke mosadi wa Poloko. Betši ba ilê ba fetola ka gore ka moka e be re phathilê mogopo wa mohu. Poroporo o ilê a re ka moka di swanetše go topiwa ke bana ba mohu. Nkeko a be a tha thokomele mmatswala wa gwe. Ba ilê ba dira ka mokhwa o la papago bona a ilego a bolabola ka ôna. Ka moka bana ba mohu ba ilê ba topa tše we ba di nyakago. Mafellô a taba.

10654 Ge mosadi a ka hwa a šiya mosadi, di thapô le me thahu ka moka ke ya mosadi yo we a mo šilego. Mosadi o tšeya mosadi. Mosadi yo we wa go tšeya mosadi, o ja hwetšana a no ba le bana ba banenyana fêla. Ka baka le we, o swanetše go tšeya mosadi. Teng ga malokwa a go

5053

swane, mothomong yêna a ka ̣a a ba le ngwana goba bana ba bathankana. Bjale mo a ilê a hwa a šiya mosadi, mẹhahu le dịhapô di swanetše go fiwa yêna. Ka mẹhahu, o ta fepa bana ba gwe ka yôna. Dibjana ka moka tša go šiya ke mohu, di swanetše go fiwa yena. Baredi ba mohu ba ka no topa tše ba di topago fêla ba swanetše go bôna gore mmago bona o gona ka lapeng.

10655 Ngwana Thebaše o ilê a hwela ke monna wa gwe. O ilê a šiya mosadi wa gwe a na le bana ba ba bedi ba banyana. Baredi ba gwe ba ilê ba nyadiwa. Ke moka a loša mosetsana. O ilê a mo nyala ka dikhomo tša moredi wa pele. Maina a baredi: Magabôlê le Tšhoupane. Bjale dikhomo tša gotšwa Magabôlê di ilê tša tšeya Mangwedi. O ilê a botša baredi ba gwe gammôgô le bakhonyana mo a yo loša mosadi. Ba bo leloko la bogadi ke molaô wa gore be be gona.

5054

10656 Ke nna mmộtana. Le a bôna bana ba ka, nna ke nna mmộtana. Ka baka le we, ke nyaka go ntšha dikhomo ko tšeya mogadibô wa lena. Bakhonyana ba ilê ba thabêla taba ya makholo wa bona. Dikhomo tša gotšwa lekhôthwane di ̣a ema ka lešaka. Ge mosadi a ilê a bikiwa, modimu wa thuša a ba le ngwana wa mọhankana, ke yêna yo we e ̣a ba go makholo wago. Tšhoupane o ilê a re le nna ke nyaka la ka lapa. Panna ba we ba go ba ba le gona ba ilê ba mo ganetša. O ilê a di kwa.

10657 Mangwedi o ilê a bikiwa. Bjale a ka a šupiwa monna. Bjale mmatswala wa gwe, a mmotša gore monna yo we o mo nyakago o mpotše. Mathule o ilê a o kwana le mosadi. O ilê a botša mmatswala wa gwe. Ke moka a napa a dula le mosadi. Mathule ke wa leloko la bogadi bja Ngwana Thebaše. Mosadi o ilê a e tšibula ka ngwana wa mọhankana. Mmatswala wa mosadi, o ilê a re, monna waka. Ke moka ba mo rêla leina la mohu monna wa gwe. Ngwana o belegwe. Keng. Ke mọhankana. Leina ke Thepalo. Mmatswala wa gwe o ilê a hwa a šiya ngwetši a na le ngwana wa mọhankana.

5055

10658 Morero gôdimu ga mọhahu le dịhapô. Ka letšatši la thobošo, ba ilê ba rerišana ka thoto ya mohu. Dikhomo ba ilê ba re, di swanetše go no êma ka lešaka ka gobane mong wa tšcna o gona. Ka moka ba ilê ba dumellana. Mabapi le dịhapô tša diaparo ba ilê ba topa bana ba mohu ka letšatši la go ̣oša thetšhila. Bjale ka dibjana, di swanetše go dira bjang. Ke molaô wa gore bana ba mohu ba topê tše we ba dinyakago. Fêla buntši bja tsôna, di swanetše go šalla mmago bona. Mmago bona go bolwabolwa ka Mangwedi. Ba ilê ba dira ka mckhwa o we. Ke moka taba ya bona ya fêla e ̣a mo we. Mafellô

Therapana tha 6: Mabele le dibjalo tse dingwe.

10659 Mothahu wa mabêlê le dibjalo tše dingwe. Leina le mabêlê ke leina la kakaretšo. Menuta ya mabêlê:- Lotša, maheya, maroro, mašalešale, dintswa le mphogo. Mohuta o monawe wa dibjalo:- Marotê, makopu, metsekwane, magapu, mafodi, maraka le dithagaraga. Dinawa le tšona ke mohuta wa tšona dibjalo tše tša marotê ka gobane le tšona di a nama. Dibjalo tša tša ka fañhe ga mobu:- Merepa, diřoo, diřoo-marapô, ditshekhênê le meñheja. Ke tšona dibjalo tše di gašiwago ke basadi mašemong le dirapeng.

5056

10660 Meñhahu e na ya dibjalo, ka moka ga yôna e a lewa. Mabêlê a na le modiro o mogolc ðhellong ðha mohu. Baemedi ba mohu ba ja ôna. Bjala bja diphiri (go fala khoko) ba dira ka ôna le bjala bja go řoša ðhetshila. Ge mchu a ilê a řiya mabêlê a mantši, a no ba a šala. Ka gobane bjala bja go řoša ðhetšhila, ba řa ba rwele mabêlê ka dirotwana. Ba a tšhêla ka gona ðhešego ðha go řiya ke mohu.

10661 Modirô wa ðhobošo. ðhobošong le gona go swanetše go ba le bjala. Bjale ka morago ga lehu la mohu, batswadi ba mohu le bakhonyana ba swanetše go ðhoboša tšhemo ya mohu. Le go buna ba swanetše go dira bjale ka ge ba e ðhoboša. Bjale mabêlê a we a ilego a gašywa ge go ðhobošwa tšhemo ya mohu, ke mothahu ka gobane a mitšitše ke mothahu wa mohu. A mitšywa ka bakeng la peu, aowaa, a mitšitšwe ke polokelong ka gobane ba no a tšhêla ka thešegong gôdimu ga mothahu wa mohu. Ba dira ka ôna bjala bja ðhobošo. Ge mabêlê a ka šala ge go diriwa bjala bja ðhobošo, ke a we ba ta a bônago ka moswana ga tšatši la ðhobošo.

5057

10662 Marotê, ke leina la kakaretšo. Menuta ka moka ya marotê, ba ija lebaka le mo ba lla ðhello ðha mohu. A ka no šala ka baka la buntši bja ôna. Gantši a ke a šala. Dinawa le tšona di ya lewa, a di ki di beiwa. Dilo tše di yago tša ba gona ke tše: merepa, diřoo, diřoo-marapô, ditshekhênê le meñheja. Merepa yôna ba no ya ba e êpa tšhemong ya yôna. Ke ðhe bjalo ðha go ðhe hwê, ka gobane medi ya yôna e ya goma ya dira ditokêla. Ditokêla tšo goma tša n'ama tša dira dikhare. Meñheja le yôna e bjale. Diřoo le diřoo-marapô di a bupudiwa tša beiwa ke dipolokelong. Le tšona ke meñhahu.

10663 Mohu wa mosadi mo a ka řiya methahu ya mabêlê, methahu e we ka moka e swanetše go abaganya bana ba mohu. Kuçu go abaganya bana ba basetsana. Moñhahu ka buntši o swanetše go feta le ngwana wa lekhôthwane. Bañhankana ba hwetšana moñhahu wa diruiwa. Le ge moñhahu wa mabêlê e le o montši, ba ka ba ba o rekiša, ba swanetše go abaganya baredi ba monu. Moabê o mogolo ba swanetše go fa lekhôthwane. Ke molaô ka gobane ke yôna ngwana wa mafellô.

10664 Maninya-hinye o ilê a šiya bana ba baḥhaano. Bana ba ba bedi ba baḥhankana. Maina a bona:- Mokobô le Makatane. Maina a bana ba basetsana:- Matsabole, Marothô le Matwee. Bjale papago bona o ilê a hwa pele ga mosadi. Leina la mohu papago bona e be e le Mpepi. Mohu papago bona o ilê a šiya barwa ba e na le basadi. Lekhothwane la bona Matwee. Makatane ke la monna. Mong mong ngwana wa maripa pëlêgo ke yêna Matwee.

5058

10665 Meḥhanu ya diruiwa. Dikhomo tša matšo a Matwee, ba ilê ba di gafêla Mokobô. Ba ilê ba mmotša gore o ṭa tšeya mosadi ka tšona. Bjale ba ṭêna moṭnahung wa mabêlê. Gapê mohu e be ba re ke moloi, ka baka la gore a be a buduša mabêlê a mantši. Ba re a be a tšama a fokola mabêlê a batho. A rwala a iša mašemong a gwe. Mabêlê a leheya a be a na le ṭhešego ṭha ôna. Lotša dišego tše pedi. A mangwe a ilê a tšwa a le tšhemong ya mohu monna wa gwe. Leroro le Mašalešale o ilê a ṭatša ṭhešego. Diṭoo diṭoo-marapo le ditšhekhene di be di bulukilwê ka dipitšeng tše dikholo. Dipitša tše we ba di bitša mekêrê. Ka gore di hwilê a di ṭhana mediro. Mediro ya tšona ke go boloka tšona dipeu.

10666 Lotša ba ilê ba šumiša ṭhešego, gwa šala ṭhešego. Mabêlê a leheya go ilê gwa šala diroto tše tharo le ṭherotwana. Leroro le Mašalešale ba ilê ba hwetšana diroto tše thaano. ṭhešegwana ṭha mphôgô ṭhona e be ṭhe ṭha no re nyo. Nyo ke gore go ṭala. Ba ilê ba phakolla mabêlê a lotša, ke moka ba ṭa moredi yo mongwe le yo mongwe ṭheroto. Ka moka mabêlê ba ilê ba dira ka mokhwa o we.

5059

Mašaledi a mabêlê ka moka ba ilê ba a gafêla moredi wa lekhothwane. Barwa le bona ba ilê ba hwetšana bonnyanyana bja kabêlô. Fêla buntši bja moṭhanu bu ilê bja feta le lekhothwane. Mafellô a taba.

10667 Magampane o ilê a siya bana ba bane. Monna wa gwe o ilê a hwa pele. Mosadi o ilê a šala e moṭhologadi. O ilê a šiya mosadi wa gwe a na le bana ba ba bedi. Maina a bana ba go šiya ke mohu papago bona: Mapae le Mokolane. Mapae ke wa moṭhankana, ke yena ngwana wa maetšibulo. Mokolane ke wa mosetsana. Ka morago ga lehu la monna a šala a bêlêga bana ba:- Nkekešane le Kiba. Nkekešane ke ngwana wa mosetsana. Kiba ke moṭhankana. Lekhothwane la bona ke Kiba.

10668 Barwa ba ilê ba tšeya basadi ka diknomo tša matšo a dikhaitšedi. Baredi ba ilê ba nyadiwa mmago bona a ṭhapela. Mapae o ilê a tšeya Makhoêlê ka dikhomo tša matšo a Mokolane. Kiba a tšeya Nkhotšwi ka dikhomo tša matšo a Nkekešane. Mosadi wa Mapae o ilê apeya ka lapeng la mmatswala wa gwe lebaka le letelele. O ilê a ṭhaṭeelwa dipitša tša gwe ka go bikiwa ga mosadi wa Kiba. Magampane o ilê a hwa a šiya ngwetši lapeng la gwe. Petši ba mohu e be ba tswana ka go ṭhompha

5060

mmatswala wa bona. Mokhobêlê a be a no tsolêla mmatswala wa gwe le ge apeya tša gwe dipitša.

10669 Letšatši la tšobošo. Ka lona letsatsi le la tšobošo, bana ba mohu ka moka ba ilê ba ba gona gammôgô le batswadi ba mohu. Ba bo leloko la bogadi a re bolabole ke molaô wa gore ba be gona. Modirô wa tšobošo ya mohu o ilê wa šumiwa ka mokhwa wa molaô. Bjale ba ilê mo ba tšena mothahung wa mohu, ba hwetšana dipudi tše diphethago monwana ka o thii. Dipudi tše we o ilê a di rêka ka mabêlê, ka baka la gore o be a ija mabêlê a betši. A mmatswala wa bona a be a duletši lebaka la tala. Bjale mo tala e tše gona, o wa rekiša. Ke mokhwa o we a ilego a hwetšana dipudi tše we.

5061

10670 Meṭhahu ya dibjalo. Ka dithibeng ba ilê ba hwetšana tšesego tša lotša tše tša tsetše. Therapa tša merepa tše tšesu tša epiwa. Dirototo tše tharo tša leroro. Tšesuba tša diṭoo. Bjale meṭhahu ya mohu ka moka re e bone bjale e swanetše go abaganya bana ba mohu. Mokolane o ilê a re, rena re magadi a rena. Ka baka le we, mmago rena o be a fepa ke betši ba gwe. Ba be ba mo tswere ga boṭe. A re nyake go fula tšouma ka bolelele. Meṭhahu ya mohu ka moka ga yôna e lebane betši. Ke moka a fetša go bolabola ga gwe. Nkekešane le yêna o ilê a êma polabolong ya mogolo.

10671 Ba ilê ba ba abaganya meṭhahu ya mohu mmago bona. Mapae o ilê a fiwa dipudi tše nnê. Moratho a fiwa tše tšaano. Mabele ba ilê ba abela baredi ba mohu. Le yena mapae o ilê a fiwa moabê wa mabêlê. Masaledi ka moka le diṭoo gammôgô le merepa ba ilê ba di fa lekhôthwane. Bagolo ka moka ga bona a ba ka ba belaêla. Ke moka taba ya fêla e tša mo we. Mafellô.

Therapana tša 7: Moja-lefa wa mosadi le bana.

5062

10672 Mmini-moekopedi. Lentšu le na le šupa bušuwana. Bušuwana a ba thege, ba thega bothotolo. Bušuwana bja mosadi bo bakiwa ke thari. Monna a ka tšeya mosadi. Bjale mosadi a ba le thari ya banenyana. Ke gona bušuwana be tene ka gobane banenyana ke bo merolo metšwa ka difate. Bjale 'mago baredie, o e pitša gore kè yêna mmini-moekopedi. Le ge a hwilê o ta thoka mmuluki ka gobane motho o boloka ke bana ba gwe. Mosadi a boloke mohu. Ba khona fêla go nwa mae. Mae go bolwabolwa ka bona ba mafella-ntong ka gobane ke bona ba we ba bulukiwago ke bakhekolo. Le ga ba bulukiwa ke bakhekolo empa mokhalabje goba ba ba bedi ba swanetše go ba gona. Ke bona ba we ba swanetšego go aga mote wa mafella-ntong.

10673 Mosadi o wa tšeya mosadi ka dikhomo tša maaja a gwe. A ka ba le bana ba basetsana fêla, ka dikhomo tša matšo a bona o swanetše go tšeya mosadi. Dikhomo tša maaja le tšona o wa tšeya mosadi. Molato ke gore teng ga malokwa a go swane, mothomong a ka ta a bëlêga ngwana wa mothankana. Ngwana yo we ke yêna yo a ja tšago a boloka makholo wa gwe.

5063

10674 Pušo gôdimu ga mosadi wa go tšeya ke mosadi. Mosadi o tšeya mosadi. Mosadi yo we o bitša motšei monna waka goba mmatswala. Monna waka, ke ge mosadi a no tšeya mosadi a tše na morwa. Ge a ilê a mo tšeya a na le morwa, o mmitša mmatswala ka gobane morwa yola ke monna wa gwe. Ke mmatswala wa gwe ka gobane o mo tswaletše monna. Mosadi yo we o swanetše go ba ka fahe ga pušo ya monna wa gwe wa tšesadi gammôgô le bana ba gwe. Ge mosadi a ka tšeya mosadi a na le ngwana wa mothankana, mosadi yo we ke wa morwa. O swanetše go bušwa ke morwa. Mmago morwa a ka no laola mosadi empa taolo e kholo ke ya morwa. Bana ba motšeiwa ba bitša morwa wa motšei bo papê. Motšei ba re makholo.

10675 Lefa la mmini-moekopedi. Bjale ka ge go ngodilwe gothwe, o tšeya mosadi a dirêla gore mothomong a ka ta a bëlêga ngwana wa mothankana. Bjale mo a ilê a bëlêga ngwana wa mothankana, ke yêna yo we a swanetšego go ja-lefa la makholo wa gwe goba papagwe. Ke gore ke makholo wa gwe ka theko ke papagwe. Monna yo we a mmelegilego, a na leina. Ka moano ke papagwe bjale ka ge polabolo e re ngwana a na mong. Moredi wa motšei a na maaja a go tšeya thoto e we, a yo e ja le monna wa gwe. Thoto e ka no ba ka fahe ga moredie fêla e tswanetše go lewela lapeng la mosadi yola ba ilego ba mo tšeya. Morwa wa motšeiwa ke yêna yo we e-lego moja-lefa.

5064

10676 "Lapa a le ji lengwe". Ke baredi ba motšei. O bônê mosadi yola wa go tšeiwa mo a ka bëlêga ngwana wa mothankana, motšei o ja re ke monna waka. Monna keng? Monna ke pôô ya mote. Mo le loilê goba go teiwa magadi a lena le ja tshabela kae? Ga gona legaga le we ba ka tšhabêlago go lona, ba swanetše go tšhabêla ga morwa wa motšeiwa. Ke yêna yo we a swanetšego go bona melato ya bona. A še lapa le lengwe ka gobane ke mosadi yo a ilego a tšeya ke mmago lena. Morwa wa gwe ke papago lena.

10677 Maphikuluge a be a na le basadi ba ba bedi. Wanto kholo Malephaka. Wa ntô e nnyana Mpja. Bjale ntô e kholo e ilê ya ba le bana ba basetsana. Maina a bona: Mokhadi, Morukhwe, Motsatsi le Maune. Ke moka teng ga lokwa gwa fêla. Lekhôthwane la bona Maune.

Wa n̄to e nnyana yēna o ilê a a tēla ke thari ya bathankana. Ngwane-nyana o ilê a ba ka o thii. Bjale go ̄ta ngodiwa ̄the ̄thopha ̄tha bašemanyana ka go ̄thātamana ga bona ka go belega ga bona: Maiša, Masoke, Marunthane le Dikolane. La mosetsana Matšholêlê.

10678 O ̄ta gola neng mankwele. Bo yātha wa p̄naruma, bjātha wa pharuma. Goriale ke Malephaka. O bōna ge bana ba mogadikane ba aga dinto, yēna a ̄tha no hunapana ka kowa n̄tong ya go siya ke mohu monna wa gwe. Monna wa bona o ilê a hwa pele ga bona. Dikhomo t̄ša go nyala Mokhadi o ilê a beelet̄ša mosadi khorong ya ga Maletō. Mosadi yo we o ilê a hwa ēthale mothepa. Lehu a ba ̄thale. Ke gore a ka a ya a gapa dikhomo.

5065

10679 Go ̄thoka ngwana wa mothankana ke go lathega. Medirō ka moka a be a dira bjala, banna ba khōnê ba e ̄ta go mo thuša. Modirō wa motholo a re tiši, ka gobane a ka the ke a phakisa a dirilê, bjala. Ba fo nyagemiša, ba dirêla gore a phakišê o ̄thinyege ka moswana a dirê bjo bongwe bjala. Le bona bakhonyana e be ba ̄tha khone go thuša makholo wa bona. Ba be ba e ya mo a dirile bjala. O ilê a t̄šeya dikhomo t̄ša mat̄šo a Morukhwe a ya a t̄šeya Mathegabu ka t̄šona. Bana ba mogadikane e be ba ̄tha khone go ̄thōkōmêla mma bona wa n̄to e kholo. T̄šat̄ši le go bikiwago Mathegabu, yaba gona ba mo ̄tebago gore ke mmago bona. Malephaka a ka a kwišiša ka gobane ba ka mo ̄thinyet̄ša mōte.

5066

10680 Pa ilê ba mo šupa Makadi gore a dulê le mosadi. Monna yo wa go dula le mosadi, ke wakhoro ya bogadi ya tuško. Mmiki o ilê a bot̄ša mmikiwa gore o mpot̄še monna yo o mo nyakago wa mabapi le khoro e. Bana ba Mpja bona a ke nyake o ka dula le yo mongwe wa bona. Makadi o ilê a bolabola le mosadi, ba o kwana. O ilê a bot̄ša monna wa gwe wa mosadi. O mmot̄še ke nyaka go mmōna. O ilê a mmot̄ša. O ilê a ya naê. Mokhekolo o ilê a mo amogêla. O ilê a mmotsa gore mošegêla motholo, o šegêla le mmagwe. Wa ̄the ke wa t̄šhaba. Motho yo a go ubêlago, o ̄tê o mpot̄ša. Ke moka monna a napa a dula le mosadi.

10681 "Lapa a leji lengwe". Goriale ke baredi ba mmiki wa mosadi. Ba riale ka baka la mant̄šu a barwa ba Mpja. Barwa ba n̄to e nnyana ba bolabola le baredi ba n̄to kholo. Goya kang ngwana wa khoro ya khole le rena a t̄tēna ka ntong ya mosadi yo a lebanego rena. Ba ilê ba o kwana. Ke moka baredie ba ya ba bousa mmago bona. Mmago bona, o ilê a phaya mant̄šu a baredie. Ke botala ke tswenyega, ba dut̄ši ba le gona. Lehono ba bōnang. Ngwana wa motho yo nna a ke mmone phōšō ka gobane o nthuša medirong ka moka. Ba ilê ba šitwa ba e ̄ta mo we.

10682 Mathegabu o ilê a e t̄šibula ka ngwana wa mothankana. Malephaka o ilê a re monna waka o belegilwe. Ke moka ba rēla ngwana leina la

Maphikulugê. Malephaka o ilê a šiya ngwetši le morwa wa gwe. Morwa wa ngwetši ke ge e le modiša. Ba ilê ba boloka mohu. Ke moka ba ilêla lehu la mohu. Ba ilê ba lla țhellô țha mohu ka molaô.

5067

10683 Letšatši la țhobošo. Morero gôdimu ga thoto ya mohu. Batswadi ba mohu ba ilê ba ba gona gammôgô le baredi ba mohu. Ba bo leloko la bogadi bja mohu ke molaô go ba gona. Mmago lena o ilê kidi. Motho mo a ilê kidi a boe. Bjale o šile lefa. Ngwana yo mogolo wa mohu ke mang. Mokhadi ke yêna ngwana yo mogolo. Ke mosadi, o bogadi bja gwe. Fanwana wa bona Mogaga o ilê a re le a bôna ba gešu, mohu o šiile mosadi mo lapeng. O na le ngwana, yo we mohu a ilego a šiya a mo retše leina la monna wa gwe Maphikuluge. Ngwana yo we ke yêna papago bana ba ba mohu. Lefa ka moka ke la gwe ka baka la gore ke leforo. Nna ke nna ngwana monyane, a ke llele go buša ke llêla go tuma.

5068

10684 Lefa le ilê la wêla matsogong ga Maphikuluge. Ka morago ga mantšu a Mogaga, banna ba dumellana le mantšu a gwe. A ba swanêla go dumêla khwêla, ba swanetše go dumêla ka mabaka. Khwêla ke go gapišana mogofe. Ke go dumêla taba e țhe yôna. Ka dipaelong tša bona, ba re o ța no ba a di bôna. Ke nnete mantšu a go a kwetše. Mosadi a ke a e ba pôo a le bogadi bja gwe. Ka moswana mosadi yo wa go šiya ke mohu, a ka tswa ka maforo ke moka moțe o hwilê. Mohu o šiile agilê moțe wa gwe. Re swanetše go o aga bjale ka ge a o agile. Lefa ka moka ke la ngwana yo. Ka moka ba ilê ba dumellana.

10685 Maphikuluge ke moliti wa mogo wa rotwê. Ke moliti wa mogo wa rotwê ka mokhwa o: A še morwa wa mohu, ka baka le we a swanêla go dira lefa ka mokhwa o a nyakago ka nțe le go kwana le Mokhadi. Ge ba bolaya ke țala, o swanetše go bega rakhadi ya gwe. Mogaga o ța bigiwa ke Mokhadi, ke moka ba bolabola. Ge go direga, ba mo fa khomo o wa rekiša. Ke ôna molaô wa gona o we. Mokhadi le yêna a na mața a go tswella a bula lešaka ka nțe le Maphikuluge. Moja-lefa yêna ke Maphikuluge. Mosadi o ya tšeya ka ôna moțhahu wa mohu.

5069

10686 Mețhahu ya go šiya ke mohu. Dikhomo tša monyalo ya baredi ba ba bedi 25. Di tswaletše. Khomo ya tshadi, o ilê a šimula ke batswadi mo a bikiwa. Pa togolo ba yona 2 ya dikhomo. Dipudi 6. Di ilê tša rekiwa ka mabêlê. ke yôna mețhahu e we e šiilego ke mohu. Moțhahu wa dikhomo tša monyalo a o bolabudiwi, ke moțhahu wa moja-lefa. Moja-lefa o ța tšeya basadi ka tšona. Dikhomo tše pedi. Batswadi ba mohu ba ilê ba re di ța lêla batogolo. Banna ba ilê ba re le re thibilê dițêbê. Khomo ba o fa Maune. Ba re o ța phumulêla gôna me-gôkhô ya lehu la mmagwe. Khomo ya fiwa Maphikuluge ka gobane le yêna ke moțogolo.

10687 Maphikuluge a swanêla go fiwa khomo ya go šimula mohu. Mo we banna a ba ka ba ukwišiša. Ka baka la go the ukwišišo ga bona, batswadi ba mohu ba re, e swanetše go bolaiwa, bana ba mohu ba llêlê gona. Aowaa e we ke taba, ka gobane yo mongwe le yo mongwe o ja țoga le nama. Khomo ela ya bobedi e ilê ya bolaiwa.

10688 Ka sakeng la dipudi ke dipudi tse ntabe. Ke tša maata a mohu. Magane a tšona re šetše re a bolabotše. Goriale ke rangwane wa baređi ba mohu. Malome wa ditšhuwana, o ilê a fetola ka gore dipolabolo, ke be ke gopola gore lebolabola ka moțhahu wa monyalo. Ge gona e be le akaretša ka phôšô. Ngwana yo mongwe le yo mongwe wa mohu o swanetše go hwetšana kabêlô. Nna ke itše ke fa moțogolo khomo la gana. Le boneng mo le gana. Ge e le phuthi e tsogetše morago. Mantšu a malome wa bana a o kwala. Ba ilê ba abaganya bana ba mohu dipudi. Go ilê gwa šala dipudi tše pedi. Bjale tšona di swanetše go dira bjang. Mokhadi o ilê a re, pudi e ngwe e swanetše go fiwa Mogadibô ka gobane ke yena yo we a go ba a ôka mohu. Pudi e ngwe re fa papago rena. Ba ilê ba dira bjale. Ke moka moțhahu wa diruiwa o fedile.

5070

10689 Moțhahu wa mabêlê. Ka morago ga mo ba feditse kabaganyo ya moțhahu wa diruiwa ke moka ba tēna kabaganyong ya moțhahu wa mabêlê. Ka thešegong tha mabêlê a lotša, ba ilê ba hwetšana diroto tše țhaano. Thešegong tha mabêlê a leheya diroto tše pedi. Ke moka ke ôna moțhahu o we ba ilego ba o hwetša. Moredi yo mongwe le yo mongwe o ilê a hwetšana theroto ka the thii tha mabêlê a lotša. Theroto ka the thii the ilê tha šala. Ba ilê ba the fa mogadibô wa bona. Mabêlê a leheya, ba ilê ba fa mogadibô wa bona theroto. Theroto tha bo bedi ba ilê ba the fa Maune. Ke moka moabê wa mabêlê wa fela o e ta mo we.

10690 Moabê wa dibjana tša mohu. Baređi ba mohu ba ilê ba no ntšha mokhwa. Ke gore ba ilê ba no topa di the dikae. Buntši bja dibjana, ba ilê ba di gafêla mogadibô wa bona. Ba ilê ba re, re tšhaba go tseya dibjana ka gobane mogadibô wa rena o gona ka mo lapeng. A gwa ka gwa ba le motho yo a belușlago. Modirô o fedile, ke moka ba thôma go nwa bjala.

5071

10691 Moțhahu wa mašemo le dirapa. O ilê wa bolabolwa ka tšatši le lengwe. Baređi ba mohu, ba ilê ba gafêla mogadibô wa bona mašemo le dirapa. Maune o ilê a fiwa țherapa ka the thii tha moțhaka. Ke moka kabaganyo ya moțhahu wa mohu wa fela o e ta mo we.

10692 Mogaga o ilê a lêla Maphikuluge. Ka morago ga mo ba feditše merero ka moka, ba thagiša polabolo ya moledi. Dikhadi ke bona baređi ba mohu. Ba ilê ba latêla lentšu la mohu mmago bona. Ba ilê ba re Makadi o ja di bôna bjale ka ge a dula le mmago bona. Malome

wa bona, o ilê a ba ganetša. Le a bôna, monna yo we le mmolabolago, o khojê le taba e. Yêna le mosadi ba ka thinya lefa. Go swanetše go beiwa motho wa khoro e. Ka moswana re ta khôna go mo têma. Makadi ke wa leloko la gešú fêla a lebana lapa le. Yêna a na taba ke mpja ya khôthô. Ke moka a fetša dipolabolo tša gwe. Baredi ba mohu gammôgô le banna ba ba go ba ba le gona, ba ilê ba dumellana le mantšú a gwe. Ke ge ba beya rangwane wa gwe go ba moledi. Ngwana wa mogadikane a gadikele yo mongwe dithaka. Be bolabola ka barwa ba Mpja.

5072

10693 Maphikuluge o ilê a dula tulong ya gwe ya bojalefa. Ngwana o imêla ke nto. Bošego a robale, o lala a tiya kwala. Moledi o ilê a bega Mokhadi. Ba ilê ba mo lošetša mosadi. Ba ntšha dikhomo tše la tša manyalo a baredi ba mohu, ba mo tšeiša mosadi. Ka morago ga mo a na le bana ba ba bedi, ke moka moledi a khobakanya ba gabô. Le bitšitše ke nna ba gešú ka baka la ngwana yo la le itšego ke mo lêlê. Ngwana o gudilê ke monna. Ka baka le we, o swanetše go dula tulong ya gwe. Go ilê gwa ba bjale.

10694 Ba ilê ba mo laya le go mo šupa lefa gammôgô le baredi ba mohu. O ya bôna ngwana, mmago a na monna ka gobane a be a tšere ke mosadi. Lenono ke wena mong wa mošaša o. Basadi ba, o wa ba bona, ke baredi ba mohu papago. Lenono o di tebe gore ke bana ba go. O theke wa ba nyatša. Lefa le ka moka ga lona le siile ke monu. Mong wa lona ke Mokhadi. Ke yêna moja-lefa. Bjale tshadi e ka theke ya beiwa bo pôô, pôô e dutši e le gona. Taba e ngwe le e ngwe, o botše rangwane wa go. Yêna o ta bitša rakhadi wa go Mokhadi. O theke wa mo nyatša, o mmôna basadi. Thoto ke ya gwe. Khomo ya hwa le swanetše go mo tibiša. Ke moka ba fetša ditayo tša bona. Mafellô a taba.

5073

10695 Boya khomo ke bo boya khomo. Kwano, kwano e aga mote. Bana ba Mpja ba ilê ba hwetšana basadi ka buima. Ge kwano e be e le gona, e ka be ba tšere basadi ka dikhomo tša manyalo a baredi ba mohu Malephaka. Ke nnete bušuwana a ba thege, ba thega bo thotolo. Ke nna Maphikuluge, maphikuluga letale; Bušuwana a ba thege ba thega bothotolo. Ke nna thepuđi ya maja ditala, tša go butšwa di na le beng ba tšona. Monna o ilê aga mote o mogolo ka mothahu wa mohu. Mete ya bathegi e ke ke methopana ya go leta ditšhwene.

10696 Malegodí monna Mathule. Monna o tšeya mosadi, a dirêla gore leina la gwe le golê. Go gola ga leina ke go ba le bana. Bjale ka ge gothwe: "The thare the gola ka dithabi." Malegodí a be a bêlêgêla fathe. O ilê a ba le ngwana ka o thii wa mosetsana. Leina la gwe Mathako. Moredi wa gwe o ilê go nyadiwa, monna a tšeya dikhomo a nyala mosadi ka tšona. Leina la mosadi Maabollê. "Mo khwata ya tsogo e gatilego le ya koto e gata gona." Maabollê o ilê a no ba le ngwana

5074

ka o thii wa mothankana. Leina la gwe Matseke. Monna o ilê a e pitsa wa madimabe. Batho ba fêla ba re ke moka ke letsogo la go.

10697 Malegodi a be a le ngaka. O ilê a ba le dikhomo tsa bongaka. Bjale a botsa monna wa gwe gore ke nyaka go tseye mosadi. Monna a ka a ukwišiša. O ilê a the ke a ukwišiša ka baka la gore mosadi wa bo bedi o ilê a no ba le ngwana ka o thii. Bjale ge nka hwa, lefa laka le ta šala le ija ke mang. O ilê a 'motša Matseke. O ilê a re, a ke nyake ngwana wa mogadikane a ka šala a ija lefa laka. O dirilê ke go dula nae. Bjale yo we o mo nyakago nka the ke ka dula naê. O ka the ke wa dula naê. Ke moka monna le mosadi ba fapana. Ke Mmamabolo le Molepô khomo tsa ditšhupja di alwa, re ta bôna mphenya ngwe.

10698 Mathule o ilê a hwa. O ilê a hwa pele ga basadi ba gwe. Batho ba ilê ba lla ka mosadi wa nto e kholo. Ga gwa ka gwa tibiwa gore ke nnete mosadi o bolailê monna ka baka la gore a ba ka ba tšwa. Mohu o ilê a šiya taêlo: Ia the ke la šala le thulena ka dithôgô. Nna ke bolaille ke mote waka. Bjale ba ilê ba šala ba lla ka nto e kholo ka baka la khanetšano ya bona. Lentšu la mohu le tabugiwi. Le bona a ba ka ba šala ba tšwa goya ngakeng.

5075

10699 Malegodi o ilê a phetha ditswanelo tsa mohu ka moka. O ilê a ntšha khomo ya maata a gwe a boloka mohu. Mohu a be a the na mabêlê. Bjale mabjala o ile a dira ka mabêlê a gwe. Mehuta ya mabjala: Bjala bja diphiri, bjala bja go toša thetšhila le mabjala a thobošo. Go ngodiwa mabjala a thobošo ka baka la gore mosadi yo mongwe le yo mongwe o dira bjala. Ba ilê ba thaba khomo ka lona letšatši la thobošo. Khomo e we e be e le ya maata a mosadi. Ka yôna o ilê a re ke fo phetha molaô fêla ka gobane mohu a šiya bana. Ke moka thellô tha mohu the fedile.

10700 Malegodi o ilê a šala a baka Matsie ka dikhomo tsa maata a gwe. Magabollê ke ngwetši wa Malegodi. Bjale ke mogadikane ka baka la gore mohu o ilê a tēna ka ntong ya gwe. Ka baka le we a swanêla go lefa laka. Ke nyaka go tseye mosadi yo a swanetšego go šala a ija lefa laka. O ilê a o kwana le ba bogadi bja gwe. Ke ge a ntšha dikhomo a yo nyala Matsie. O ilê a mmeka.

5076

10701 Matseke o ilê a dula le Matsie. O ilê go bikiwa, ke moka a mo šupa morwa wa Magabolle. Ke madi a monna waka. Mosadi šo. O no dula naê fêla a še mosadi wago, ke mosadi waka. Wena mo o nyaka wago mosadi ke ta go tšeiša. O bolabola ka mokhwa o we ka baka la gore mmašwe o tšerwe ka dikhomo tsa matšo a moredi wa gwe. Ka nnete teng ga malokwa ga go swane. Matsie o ilê a bêlêga bana ba: Matsoboloko, Mohale, Mokhatšo le Modiše. Malegodi o ilê a thaba kudu, ka baka la

gore lefa la gwe le ka theka la lewa ka thatha-muši. Matséke a nyake go tseywa wa gwe mosadi. O ilê a no mo homolêla.

5077

10702 Lehu la Malegodi le ditaêlô tsa gwe. O ilê a bitša moredi wa gwe, le Magabollê le morwa wa gwe. Rangwane wa mohu gammôgô le khadi ba be ba le gona. Le a bôna bo epa bo dutši ke bja mokhobalobi. Bjale batho ba bantši ba re ke ilê ka bolaya monna waka. Lehono ke ya mo latêla. Thoto e yaka ka moka ga yôna, mo nka hwa, le šale le e fe Matsoboloko. Matseke a swanêla go hwetsana moabê ka gobane ke ngwana wa mogadikane waka. Mathako a fiwê khomo ka e thii ya tshadi ka gobane ke yêna yo a ilego a mpugiša dikoma tsa basadi. Ke moka ke yôna taba e we. Ke moka a boêla a robala. Ka morago ga matsatši a the makae, a the makae, a napa a ba šiya.

10703 Letsatši la tošo ya thetšhila. Ba ilê ba bitša ngaka e la e ilego ya alafa lehu la mohu. O ilê a ta a dira modirô wa gwe wa go toša thetšhila. Ka morago ga modirô o we ke moka ba bulêla bjala bja ngaka. Modirô wa tošo ya thetšhila tha lehu o ngodilwe kae le kae. Ga gona phapano lehung la monna le la mosadi. Ka moswana ngaka ya foka dithapô tsa mohu. Dithapô ke tsa diaparo. Mathako o ilê a topa tše a di nyakago. Funtši bja tšona bo ilê bja šala. Po ilê bja šala bu šumiša ke mogadibô wagwa. Mogadibô wa gwe ke Magabolle ka gobane o boya ka dikhomo tsa gwe. Bjale bogadibô bo hwilo ke mmame wa gwe. Le ga go le bjale mogadibô wa gwe ka gobane mo a ka ba le bana, morwa wa gwe o swanetše go tseywa mosadi gona.

5078

10704 Rangwane wa mohu Mathule. O ilê a re, dithapô tsa go apariwa ka moka di swanetše go palakana. Batswadi ba mohu le bona ba ilê ba topa gammôgô le mogadikane. Di ilê tsa fella ka moka. Bjale go lukile. Goriale ke rangwane. Ke moka ba nwa phithô. Ka morago ga phithô ba palakana.

10705 Letsatši la thobošo. Ba ilê ba goma ba knobakana gape. Bjale ka le letsatši ba nyaka go bôna le mothahu wa diruiwa. Ka šakeng la dikhomo, ba hwetsana lesome la diknomi di nago le khomo ka e thii. Ka ga la dipudi lesome la dipudi di nago le dipudi tše thaano le dinku tše pedi. Dipôkôlô tše tharo. Kolobê ka e thii. Ke ôna mothahu le dithapô tsa go šiya ke mohu. Dithapô go bolwabolwa ka dipôkôlô ka baka la gore a di lewe. Mothahu ke wa diruiwa tše di lewago. Diruiwa re di bone bjale di swanetše go diriwa bjang. Taba a ba bolabole ba eme ka gobane e ka the fêlê. Ba ilê ba boêla ba dula fathe.

10706 Raknadi ya Mathako o ilê a thaloša lentšu la mohu. Monu o ilê a šiya taêlô ya mahapi le mothahu wa gwa. Taêlô ya mohu ke e: Mothahu o be o lebane lapa la Magabollê bjale o tšwilê o gafetše lapa la Matsie. O tšwile ka baka la bogadikane. O ilê a re moredi wa gwe a

fiwê khomo ya tshadi. Ke ôna mantšu a mohu a we. Molaudiši wa mantšu a mohu a fetša taudišo. Bjale ba ka no bolabola.

5079

10707 "Tšhwene tsôgô e tiêla ka ga gabô yôna." Rangwane wa mohu Mathule, o ilê a tatša mantšu a khadi. Bjale a ba a nyaretša a gwe mantšu a diputšišo. A dikhomo tša leloko le dikhomo tša maata tše dikholo ke di fe? O ilê a lathêla lerapô dimpjeng. Ba ilê ba mo fetola ka gore dikhomo tše dikholo ke tša leloko. Re go fetotše, o ka feletša polabolo ya go. O ilê a re ke bolabola ka mabapi le malapa a mabedi a:- Lapa la Magabollê le we le tšerwego ka dikhomo tša maata a monna le mosadi. Ba ilê ba lala ba elwa bošego, ba bëlêga ngwana. Ngwana a nyadiwa ka dikhomo. Dikhomo tše we tša tšeya Magabollê. Matšie o tšerwe ka dikhomo tša maata a mosadi. Bjale ke mang yo we a swanetšego go ba moja-lefa. Ba bangwê ba ilê Matšeke o swanetše go ba moja-lefa. Ba bangwe ba re Matsoboloko ka baka la lentšu la mohu.

5080

10708 Mabaka a kakatšêlano ya bona mabapi le moja-lefa. Taba e kwala ka mabaka a yôna. Ge re no kakatšêla taba, e ka the ke ya fêla. A re faneng mabaka. Ba ka lethakoring la Matšeka. Lebaka goba mabaka. Dikhomo tša gotšwa ngwanana di feta dikhomo ka moka. Ka baka le we, lapa la Magabollê ke le legolo ka baka la dikhomo. Ke moka ba fetša go beya mabaka. Ba ka lethakoring la lapa la Matšie. Bona ba ilê ba no bolabola lebaka la lentšu la mohu. "Lentšu la mohu a le nyatsiwi". Ka baka le we re swanetše go le šala morago. Ke moka ke mo we rena re lekeletšego ka gona. Dikhomo tša matšo a ngwanana di ilê tša metša mantšu a mohu. Rangwane o ilê a re le a bina a le nkhatšiši, ka baka la malome wa rena. O no homola, a bolabole. Re bilê re nyaka go beya taba boemong bja yôna. Ke khopêla malome gore a lathêlê tha gwe thelepjana.

10709 Dipolabolo tša Ramolapô. Ke yêna malome wa bona. Le a bôna, nama ya betwa e a begwa. Dipolabolo tša lena ka moka ke di kwilê. Ke tswanêlô ya gore Matšeke a be moja-lefa. la mote. A še moja-lefa wa malapa. Matsoboloko a še moja-lefa wa mote empa ke moja-lefa, lefa la mohu wa mosadi. Lefa le we o fiwilê. Motho a fiwa o fiwilê a amugiwi. Ka moswana le ta ba le thômana maloi. Dikhomo tše we tša mohu, a še dikhomo tša leloko, ke tša maata a gwe. Ke moka malome a fetša dipolabolo tša gwe.

5081

10710 Ba ilê ba dira lentšu la mohu. Ke nnete mo ba re yo mogolo a thoke baneng. Ke nnete ke lefa la lapa a še lefa la khoro. Khoro ke lefa la monna. Ka moka ga bona ba ilê ba dumellana le mantšu a malome wa bana. Matšeke ke wena yo mogolo. Fêla o ditêbê gore a wa golêla lefa la mohu mmamogolo wago. Lefa la mohu mmamogolo wago ka moka ke la Matsoboloko. Ba ilê ba ntšha khomo ya tshadi ba e fa Mathako. Wena Mathako, le ge e wena mosadi, o ditêbê gore lefa le la la mohu mmago le

laola ke wena. O le laola le dutsi le ga namo. Le yena Matsoboloko a di tebe gore ke mageta marwadi. O no rwala fela ka baka la bonna lefa le lebane wena. Modirô wa lefa, le swanetse go bega moredi wa mohu. Ke moka taba ya mothahu wa diruiwa wa fela o e ta mo we. Kolobê e ilê ya bolaiwa.

10711 Dithapô tsa dibjana:- Makhobe le dibjana tsa lapa. Makhobe ke leine la pitsa e kholo ya bjala. Pitsa e e be e le e kholo, e tha rwadiwi. Mathako o ilê a e tseyaya. O ilê a tseyaya le dibjana tse dingwe. O ilê a dira bjala banna ba ta ba mo rwalla yona. Dibjana tse dingwe tsa go sala, di ilê tsa gafelwa Matsie. Khadi le yona e ilê ya thaola tse e di nyakago. Ke moka kabagany oa dithapô tsa dibjana ya fela e ta mo we.

5082

10712 Kabaganyo ya mothahu wa mabelê. Thešego tha lotša the be the tha no re nyo. Ba ilê ba ntšha diroto tse tharo ba fa moredi wa mohu. Malome wa Mathako, o ilê a nyatša kabêlo ya diroto tse tharo. Thešego the lugile ke nna, ke a the teba the tatsa ke masaka a maane. Nkabe le mo fa diroto tse diphethago menwana mmedi. Le a teba gore kêlo ya diroto tsa go tatsa lesaka ke diroto tse nnê. Ba ilê ba mo fa lesaka le diroto tse pedi. Masaka a leheya a le mabedi. O ilê a tseyaya lesaka. Mehutana e mengwe ya dibjalo, o ilê a di gafela lapa la Matsie gammôgô le masaledi a mabelê. Ke moka gwa fela.

10713 Matsoboloko o ilê a ba moja-lefa. O ilê a gola a le ka fathe ga Matsêke ka gobane o be a dula le mmagwe. Ke yena papagwe. Bjale ba ntšha dikhomo tsa go siya ke mohu ba mo tseisa mosadi. Mosadi yo we leina la bogadi ba ilê ba mo rêla la Malegodi. Ke yena mmago Mathako. Mong wa mote e ilê gwa ba yena Matsêke. Masemo a mohu ba ilê ba fa Malegodi wa bo bedi. Mafellô a taba.

5083

10714 Nka baka lang Malegodi wa bo bedi a fiwa masemo a mohu Malegodi wa pele. Malegodi wa bobedi a fete Matsie. Matsie ke yena yo mogolo ka lapeng la mohu. Bjale Matsie ke yo monnyana fela ka baka la morwa wa gwe. Matsoboloko o eme le gatong la Mathako. Ka baka le we ke yo mogolo lapeng la mohu. Mengwaga e meswa ba swanetse go loma ka lapeng la Matsoboloko. Ke mokhwa o we ba ilego ba fa Malegodi wa bo bedi ka baka la khadi. Matsoboloko ke yena papago Mathako. Re bônê ga bote gore ke taba ya lapa,

10715 Tswani tswani e a tswana, Taba e ya ka gôdimu ya Malegodi e tswana le tabe ya khoro ya ga Moeng. Taba e ya khoro ya ga Moeng e setse e ngodilwe bjale mo e no ngodiwa fela ka go paka e ya ka gôdimu. Moeng a be a na le mosadi. Ka morago a dula le ngwetši. Ka baka le wo a be a na le basadi ba bedi. Maina a bona: Pulane le Pulane. Mong mosadi wa gwe e be e le Pulane wa pele. O ilê a ba le bana ba ba bedi, mothankana le ngwanenyana. Madome le Ngwarokwane. Dikhomo tsa go nyala Ngwarokwane di ilê tsa tseyaya Pulane wa bo bedi. A be a tilo apeela rakhadi wa gwe Pulane wa pele. Ba ilê ba mo tseyaya ba re ke mosadi wa Madome. Madome a be a thale ngwana. Papagwe o ilê a

dula le Pulane wa bo bedi. Pulane wa bo bedi a bëlêga bana ba: Matsikinyane, Patane le Lekalakala. Ke ngwadile bana ba bathankana fêla.

5084

10716 Ka morago ga lehu la Moeng, a gwa ka gwa ba le mpherefere. Ka tsatsi la thobošo, the ana Moeng ba ilê ba khobakana. Ba ilê ba šupa Madome go ba yêna moja-lefa. Ka moka ga bona ba ilê ba thabêla taba. Madome o ilê a tšeya mosadi khorong ya ga Malesa. Leina la mosadi Mokhadi. Mokhadi o ilê a hwa e le moopa. O ilê a šiya dikhomo tše ntabe. Khomo ya tshadi o ilê a šimula ke batswadi ge a e ya bogadi. Yôna e be e na le manamane a mabedi. Ka mmago tšona di le tharo. Dikhomo tše tharo o ilê a di rêka ka mabêlê.

10717 Madome o ilê a tšeya Mokhadi wa bo bedi gona khorong ya ga Malesa. O ilê a rêkisa mabêlê a go šiya ke mohu ka gobane a be a the na moji. O ilê a hwetsana khomo le pudi tše pedi. Ke moka a ya a nyala mosadi wa the bula-nto. O ilê a bëlêga ngwana wa motha-nkana. Ba ilê ba mo rêla leina la Moeng. Ke molaô wa gore ngwana wa pele wa moja-lefa a rediwê leina la papago bona. Bana ba Pulane wa bo bedi ge ba bôna Madome ba re morwa rre. Ga gwa ka gwa ba le yo a lumiwago ke nta bophelong bja Madome.

5085

10718 Ka morago ga lehu la Madome go ilê gwa ba le mpherefere. Mpherefere o ilê wa thomiwa ka lona letšatsi la thobošo. Bana ba Pulane wa bo bedi ba re moja-lefa ke Matsikinyane. Lebaka ke gore mosadi yo a bëlêgago moja-lefa o tswa a le khorong ya ga Maile. Pulane pele ke ngwana Maile le yêna Pulane wa bo bedi ke ngwana Maile. Bjale Mokhadi ke ngwana Malesa. Ka baka le we a swanêla go bëlêga moja-lefa. Ba ilê ba dira mpherefere o mogolo. Ba bilê ba bolabola ka gore dikhomo tša go tšeya mmago rena di tšwa ngwanana. Bjale tša go tšeya Mokhadi di tšwa ngwana mang. Taba e ilê ya ba šita thopeng. Banna ba bilê ba e tšênêla.

10719 Moeng o ilê a ba moja-lefa. Banna ba ilê ba fenyana bana ba Pulane wa pele ka mantšu. Le a bôna, taba e fapantše ke mohu papago lena ka go dula le mmago lena. Mohu papago lena Moeng o tšwetše khoši ya lena. Ke yêna mohu yo re tilego mo ka baka la gwe. Lena le ba lapa le lennyana. Motho yo a hwilego, e be e le mogolo wa lena ka gobane e be e le ngwana wa nto e kholo. Ge ngwana wa lapa le lennyana a ka ba moja-lefa, e ka ba metholo. Khoši a e tswale moja-lefa ga bedi. Re teba fêla gore khoši ya toga ngwe e a šala. Mo la moja-lefa a hwe a thešu a tšeya mosadi, e be e le tswanêlô ya gore Matsikinyane a be moja-lefa. Lehono go ka the ke gwa dirêga. Yêna ke moja-lefa ka lapeng la mmagwe. Ba baki ba ilê ba timêgêla ke theša. Mothela wa tšhipa o ilê wa feta le Moeng. Mafellô.

5086

10720 Motala o ilê a tšeya Malapane. Ba ilê ba no ba le ngwana ka o thii wa mosetsana. Leina la gwe Mokangwe. Bjale monna le mosadi ba kwana go tšeya mosadi yo mongwe. Ba ilê ba tšeya dikhomo tša gotšwa moredi wa bona, ba tšeya Mabore ka tšona. Motala o ilê a dula le Mabore. O ilê a ba le bana ba ba bedi ba basetsana. Ke moka mosadi a êma go bëlêga. Monna o ilê a re ke moka ke madimabe a ka. O ilê a leka ka maata go mmofedisa, di ilê tša pala.

10721 Motala a be a na le basadi ba ba bedi ka Mabore ba le ba bararo. Lapa la mosadi wa nto ya bo bedi e be e le bathankana. Motala o ilê a hwa pele ga basadi ba gwe. Malapane o ilê šala a buša Mabore ka gobane ke mosadi wa matšo a dikhomo tša moredi wa gwe. Bobôtana bo ilê bja tēna. Ke nnete ngana wa mothankana ke pheko. Ka morago ge lehu la monna, morwa wa nto ya bobedi a šegela Mabore. Le ga go le bjale peelo ya Malapane a ya ka ya wa. O ilê a re ngwana a ba mmone ka teelo ba mmōna ka go bëlêga. O ilê a bolabola le Mabore mabapi le go tšeya mosadi ka matšo a dikhomo tša baredi ba gwe. Ba ilê ba o kwana.

5087

10722 Ba ilê ba ntšha dikhomo ba ya ba tšeya Maite. Bōna nganaka lehu a le na mphathō, ka moswana nka fo tsoga ke hwilê goba wena. Bjale lefa le ba ka šala ba le ija ka thatha-musi. Re swanetše go tšeya mosadi mothomong a ka ta a bëlêga ngwana wa mothankana. Goriale ke Malapane. Mabore o ilê a dumela mantšu a mokhekolo. Ba ilê ba ntšha dikhomo tša manyalo a Mokangwe ba ya ba nyala Maite. Ka morago ga mo ba tšo mo nyala, Mabore a ba le mpa. Ba ilê ba fo nyatša ka gobane ke khale a dutši. Ke moka ke mpa. O ilê a bëlêga ngwana wa mothankana. Ba ilê ba mo rēla leina la Motšwakhole. Ka morago a bëlêga wa ngwanenyana. Leina la gwe Madibi. Ke moka pëlêgo ya êma.

10723 Maite o ilê a bikiwa, a ba ka tase (fathe) ga pušo ya Mabore ka gobane ke wa matšo a dikhomo tša moredi wa gwe. Molaudi yo mogolo ke Malapane ka gobane ke yēna khogo-tswadi. Ke khogo-tswadi ka gobane dikhomo tša go tšeya Mabore ke tša matšo a moredi wa gwe. Tša go tšeya Maite ke mathepa a dikhomo tša gwe.

5088

10724(a) Ka morago ga lehu la Malapane, Mabore a ba moja-lefa. Mohu o ilê a šiya methahu e: 2 ya dikhomo le dipudi tše thaano. Khomo ya bobedi ba ilê ba boloka mohu ka yōna. Bjale ka šakeng go be go šetše khomo ka e thii. Khomo e we ba ilê ba thoboša moredi wa mohu ka yōna. Dipudi, ba ilê ba tšeya dipudi tše pedi ba di fa moredi wa mohu. Ke mothahu wa go šiya mohu mmago, o taya wa llêla gona. Dipudi tše tharo di swanetše go leta mote o. Mohu mmago o šililê mote. Di ta ba thuša mo ba imêlwago. Lehono o di tebe gore mogadibō wa go ke yēna mmago. Ba bolabola ka Mabore. Mothahu mohu o ilê a o hwetšana ka modirō wa magogo. Dipudi tše tharo tša šupiwa yēna Mabore. Ke moka kabaganyo ya mothahu wa diruiwa ya fêla e ta mo we.

10725 Methahu e mengwe le dithapō. Moredi wa mohu o ilê a tšeya dibjana tša go šiya ke mohu mmagwe. Dibjana tše dingwe o ilê a di

šišla ke mogadibô wa gwe yo we lehono e lego mmagwe. Tše tša ka gôdimu ke dithapô. Mothahu wa mabêlê le ôna o ilê a fiwa kabêlô. Mašaledi a ilê a šalla Mabore. Dithapô tša tšhemo le dirapa di ilê tša fiwa moja-lefa. Moredi wa mohu a be a swanetše go hwetšana dirapa tše dingwe. Bjale o ilê a šitwa go di hwetšana ka gobane bogadi bja gwe e be e le Matoumeng. Mafellô a taba tša (a).

10726(b) Mabore. O ilê a šala a dutši tulong ya mohu. Maite a be a le ka fathe ga taolo ya gwe, Madibi ke mothepanyana. A be a khôna go faga tša goja. Bjale Mabore a thôma ditopô. Ditopô tša gwe ke gore a mo fe tša go ja ka molaô. Le gona mo a dirilê mapoto o no nwa le motabo wa gwe. O ilê a mo thatêla tša gwe dipitša. Mosadi mo a dutši ka lapeng la gwe o ja tša gwe dikhotswane. Fêla mo a dirilê bjala o swanetše go bega mong wa mote. Mong mote ke yêna mong wa dikhomo. Moredie o ilê a šala a peya ka lapeng la mmagwe. Moredie ke naka tša go rweša, a di gomarele thôgô. Ke gore o ta bikiwa a ya ga bja gwe bogadi. O ta no ba a goma a boêla ka lapeng la Maite. Maite a na maata a go mo ganêla.

5089

10727 Ka morago ga lehu la Mabore. O ilê šiya morwa le moredi wa gwe wa lekhôthwane lapeng. Mojalefa ba ilê ba šupa yêna Motšwa-khole. Methahu le dithapô ka moka ga tšona a tša ka tša tšwa ka lapeng la mosadi. Mašemo le dirapa di ilê tša limiwa ke moredi wa mohu. Maite a ka a boêla ka lapeng la mohu. Lapa le ilê la šala le tswere ke moredi. Ge la moredi a be a bikilwe, a be a ta boêla. Madibi o ilê a toga le khomo le dibjana tše dingwe mo a eya bogadi. Mašaledi a ilê a šala le moja-lefa. Mafellô a taba.

10728 Ka lebaka le lengwe mohu a ka šiya morwa le dikhaitšedi. Morwa mabelegong a le ka gare ga dikhaitšedi goba lekhôthwane. Bjale ka go bôna thari ya basetsana e atile ke moka a tšeya mosadi. Molaô o re dikhomo tša matšo a banana a di lewe ka legano, di swanetše go tšeya basadi. Ge mohu a ilê a šiya ngwetši ka lapeng la gwe, mosadi yo we o swanetše go šala a tswere lapa la mohu. Moja-lefa go swanetše go ba yêna morwa wa mohu. Ge morwa a thale yo mo'nyana, moredi yo mogolo wa mohu ke yêna yo a swanetšego go ba tulong ya moja-lefa. O-ba tulong ya khaitšedi ya gwe ka gobane khaitšedi ya gwe e thale ngwana. Ke yêna molaudi wa lapa la go šiya ke mohu mmagwe.

5090

ba

10729 Moredi wa mohu o na le maata a go tšeya mosadi gammôgô le bana ba gwe le baratho ba gwe a yo ba agêla motšhe khaufsi le bogadi bja gwe. Lefa la mohu mmagwe le swanetše go dula ka moteng wa mosadi wa mosadi wa go šiya ke mohu. O na le maata a go mo tšeya ge a bôna gore a gona motho yo we a ka ba thôkômêlago. Ge go na le motho yo a ka ba thôkômêlago, a ka the ke a khôna go ba tšeya. O ta no ta a laola a e tswa a le bogadi bja gwe. Le bona ba ka theka ba dira lefa ka mokhwa o ba ratago ka nte le moredi wa mohu yo mogolo.

5091

10730 "Tša êta ke namagadi go ya lewa ke ga tšona" Theema the tha ka gôdimu the lwantšha mosadi. Ke nnete, ka gobane mosadi ke ngwana. Le yêna moredi wa mohu o swanetše go e thekha ka monna. Ke yêna yo we a ta go fela a ba eletsa mo ba e tšwa teleng. Ke mo we re hwetšana go theema the: "Bana ba komana boloto, bogoši ke go bopana". Komana ke moropa o mogolo wa ka mošata. Boloto ke go lotana goba go bopana. Ditšhuwana a di na maano ka gobane a thale ba ba nnyana. Maano a na le ba bagolo. Ke bona ba we ba swanetšego go lotêla bana dilo tša mohu mmago bona.

5092

10731 Mehuta ya bana ba komana: Khadi, Khatšana, Bana ba papa, Rangwane, Ramogolo, le malome. Bana ba ramogolo le bana ba rangwane. Ke bona bana ba komana. Kante le malome. Malome ke khogo-tswadi. Go no ba bjale ka malome-motswala le yêna ke khogo-tswadi. Malome-motswala ke morwa wa malome wa go. Bjale o mmitšha malome ka baka la gore mong malome wa go o hwilê. Ka theko ke motswala, ka theko ke malome. Malome wa ditšhuwana le yêna o swanetše go ba gona ditabeng tsa mohu khaitšedi ya gwe. Khadi ke khaitšedi ya papago ditšhuwana. Khatšana ke moredi wa mohu yo mogolo. Batho a ba ke ba e hwa ka moka, yo mongwe wa batho ba ba ka gôdimu o ta šala.

10732 Mabjale o ilê a tšeya Mahodu. Bjale Mabjale o ilê a hwa pele ga mosadi wa gwe. O ilê a šiya Mahodu a na le bana ba:- Nkwane, Maphurane, Mokhatšo, Mmaeng, Matšie le Ntšsya. Bana ba ba ngodilwe ka letheto la go belegiwa ga bona. Ba ilê ba bikiwa pele ga lehu la papago bona. Ba we ba ilego ba bikiwa: Nkwane, Maphurane le Mokhatšo. Baredi ba ba bedi, ba be ba thešu ba lošwa ka gobane e be e thale ba ba nnyana. Mmaeng ke yêna khaitšedi ya bona. Ba ilê ba šala le mmago bona.

10733 Mahodu o ilê a tšeya Thethepe ka dikhomo tša matšo a baredi. O ilê a bolabola le ba bogadi bja gwe. Ke nyaka go tšeya mosadi ka gobane le a mmôna morwa waka e thale ngwana. Ba ilê ba dumellana naê. Ke ge a ntšha dikhomo a yo tšeya mosadi. A ka a ya go tšeya ga malome. Ke gore ga khaitšediya gwe Mahodu. O ilê a no ya a tšeya khorong e šele. Molato ke gore khaitšedi ya gwe, o ilê a no ba le ngwana ka o thii wa mothankana. A a ka a ya go tšeya khorong e šele ka phôšô. Khaitšedi ya gwe a ka a belaêla ge dikhomo tša matšo a batogolo tšo ja ke khoro e ngwe.

5093

10734 Mahodu o ilê a latêla monna wa gwe ka morago ga menawaga e meraro. O ilê a šiya ditšhuwana tše tharo lapeng. Baredi ba bararo bona ke ge ba le magadi a bona. Thethepe ke ge a tha no ba ka lapeng la mohu. Mmaeng ke tšhoga re bone, ka baka la gore o ilê a têna ke bolwetši bja mokotogane. Mokotogane ke bolwetši bja go hwa o tsoza. Ramogolo wa ditšhuwana o ilê a hwa pele ga moratho Mabjale.

10735 Letšatši la thobošo. Morero gôdimu ga lefa le moledi wa moja-lefa. Ge ba khobakane ka moka bana ba komana, ke moka ba begelwa

taba ke Mameele. Ke lekhôthwane la Mabajale, ke yêna yo we a šetšego. Le a bôna ba gešu, bagolo baka ka moka ba hwile. Lehono mosadi wa mogolo waka o latetše monna wa gwe. Ba šille ditšhuwana ka mo lapeng le mosadi yo a ilego a šala a bikiwa ke mohu wa mosadi. Ba šille thoto e ntšhi ya monyalo wa baredi. Lehono ke letšatšhi la gotha moruba. Bathi ba moruba: Mogaga, Mameele, Teka, Nkwane le Popela. Mogaga ke wa leloko empa wa khoro e theko. O tene fêla ka go dula le Thethepe. Teka ke morwa wa mogolo wa Mameele. Pôpêla ke khaitšedi ya mohu Mahodu. Khadi e hwile pele ga dikhaitšedi. Nkwane ke yêna moredi wa mohu. Morwa wa mohu ke yêna Mmaeng.

5094

10736 Nkwane ke yêna moja-lefa. Fêla ke mosadi o dutšhi bogadi bja gwe. Bahu ba šille ngwana wa mothankana, ke yêna yo we a ta dulago tulong ya buja-lefa ka morago ga mo a gudile. Bjale moredi wa mohu o bogadi bja gwe. Ge la a be a the bogadi ke yêna yo we a be a swanetše go lêla khaitšedi ya gwe. Mogaga a badiwi ke dinaka tša go rwešwa. Mameele ke yêna mokhalabje wa mote, ke yêna yo we a swanetšego go bôna lefa la moja-lefa. Mameele o ilê a ba moledi. Fêla o ilê a thôma a gana. O ilê a re go swanetše go šupiwa Teka.

10737 "A ke mogolo ke mokokompa, ke moja tša khole, tša khaufsi ke a totompêla". Goriale ke Teka. Banna ba ilê ba mo kwêla. Ke yo mogolo wa mote, ge le tha kwane ke yêna yo we a ta le lamolanyago. Ka Gobane yêna ke pôô ya mote. Ge Teka a ka bolaya pudi ya go Mameele, o ta dira bjang. Ge letswalo le tha tšhaba nka mo lifiša. Ge le tšhaba nka the ke ka mo lifiša ka gobane ke khoši yaka. Go bjale, ke wena yo we a swanetšego go dula tulong ya boledi. Lefa ka moka ke la ngwana wa mohu. O ilê a dumêla. Nkwane o tswanetšhi go bigiwa taba e ngwe le engwe. La theke la mo nyatša ka baka la bosadi, ke yêna ngwana wa mohu yo mogolo. Thethepe o ilê a tšwela pele le go apeya ka lapeng la mohu. Mogaga le yêna a ba ka ba mo raka, o ilê a no tšwela pele go dula le mosadi.

5095

10738 Mohu wa mosadi a ka a šiya mothahu wa diruiwa ka baka la gore a be a na le bana. Modirô wa gwe e be e le go bopa dipitša. ~~XXXXXXXXXX~~ ~~XXXXXXXXXX~~ Bjale mabêlê a go rêka dipitša a be a fepa bana ba gwe ka ôna. Dithapô tša dibjana tšona di be di le gona. Baredi ba mohu ba ilê ba a-ba-gana dipitša. Buntšhi bja dithapô bo ilê bja šala ka baka la baredi ba babedi ba we ba ilego ba šiya ke mohu ka lapeng. Le mothahu wa mabêlê ba ilê ba o šiya.

10739 Mameele o ilê a tšwela pele le go lêla ngwana. Ke lešoboro, o nyaka go bolla. Ngwana mo a e ya komeng o wa bigiwa ka baka la gore ke mo'long. O ilê a bega Nkwane. Ba ilê ba dumellana. Ka morago ba bega Teka. Le yêna o ilê a dimêla. Fêla yêna o ilê a re, le malome wa ngwana o swanetše go bigiwa. Le a teba gore mmago bona o hwile, ka

thwane la bona Mamorakeng.

5131

10811 Mohu o ilê a síya masemo a mabedi. Tshemo ya mathômô e be e ka mounswana. Ya bobedi e le tsatsaneng. Dirapa tsa molapong le seromong di ilê tsa lemiwa ke baredi ba mohu. Tshemo ya tsatsaneng o ilê a e fa Mathuhu. Ke mosadi yo a ilêgo a mo segêla ka morago ga thello tha mohu mosadi wa gwe. Mathuhu e be e no ba motho f'ela. Khaitšedi ya Motšatši o ilê a leka ka maata go mo ganetsa. O the ke wa fa mosadi yo tshemo e. O ilê a mo fetola ka gore o wa e ladiša. Ba gona ba leloko la geno, ba we ba swanetšego go e ladiša. A ka a kwana le mantšu a khaitšedi ya gwe. Monna o ilê a re mosadi o a mphokatša, ka baka le we ke tswanêlo ya gore ke mo fe tshemo. Ga na lehono nka re e ba mosadi o ka dumêla naa. Feta le mothela wa tšhipa ya go.

10812 Motšatši o ilê a tšeya mmula-nto. O ilê a tšeya mosadi wa mmula-nto ka matšo a dikhomo tsa go nyala Maite. Monna o ilê a šitwa go amoga Mathuhu tshemo ka gobane e be ba tha kwana. Tshemo e ilê ya napa ya aana mošegêlwa. Mosadi wa mmula-nto o ilê a lema tshemo ya ka mounswana.

5132

Baredi ba mohu ba ilê ba fa mmago bona wa bobedi dirapa tsa go síya ke mohu.

Temana ya 4: Bonnyana bja lekhôthwane.

10813 Ge mohu a ka hwa a síya lekhôthwane le lennyana, mogolo wa lekhôthwane ke molebendi wa lefa. Ka nnete lehu a le na mothobo, bjale ka ge mosadi a e hwa a síya lekhata. Ngwana wa mathômô ke yêna papago bana. Ge ngwana wa pele e mosetsana, lefa le ka no tswara ke yêna. Lefa le ke la ngwana wa likhôthwane, bjale ka ge e yo monnyana, o swanetše go mo tswarêla lona. O ta gola wa mo fa. Lefa le we le bolwabolwago ke la mohu wa mosadi. Ka gobane lefa la mosadi le lebane ngwana wa lekhôthwane.

10814 Lekhōthwane la mosatsana. Ge lefa la mohu e le lentší, a ba ke ba mo fa ka moka. Ba mo arogantšha le ngwana wa mothankana wa lekhōthwane bathankaneng. A ba dumele go mo fa ka moka ka gobane o ya bogadi bja gwe. Tše we ba ka mo fang ka buntší ke dithapō le mothahu wa mabêlê.

5133

10815 Mamotetwa o ilê a šíya bana ba phethago menwana mmedi. Monna wa gwe e be e le Matšhobane. O ilê a hwa pele ga mosadi wa gwe. Maina a bana a ta ngodiwa ka go latelana ka go bêlêga ga bona. Maina a bona:- Makadikwa, Mošidi, Mangwedi, Phirina, Nthêphê, Matuu, Madibeng le Mokhadi. Bana ba bathankana ke ba:- Makadikwa, Phirina le Madibeng. Mokhadi ke yêna lekhōthwane mathodiya peelo. O ilê a mo šíya e thale lekhatá. Makholo wa gwe o ilê a mo tšeya. Ba nyakêla ngaka ya go khôna go thogolla mekhato. Mekhato e ilê ya ba gona. Ba ilê ba mamiša ngwana. Madibeng ke lekhōthwane la mothankana. Mmago bona e be e ngaka. Bongaka bjo we o ilê a tšwa nabjo go batswadi.

10816 Letsatsí la thobošo. Ka lona letsatsi le, ba ilê ba khobakana ba bo leloko la bogadi gammôgô le batswadi ba mohu. Ba ilê ba thoboša bana ba mohu ka khomo. Moja-lefa yo mogolo ke Makadikwa. Bjale ba ilê ba nyaka go bona mothahu wa mohu. Ka šakeng la dikhomo ba hwetšana dikhomo tše 8. Dipudi 16, dinku 4, dipokolo 3 le kolobê e na le bana ba bathaano. Dikhogo tšona ke di nonyana a di badiwi. Bjale mothahu wa mohu re o bone. Ba ilê ba goma ba ya ba dula fathe. Dipokolo di bitšíwa dithapō ka gobane a di lewe.

5134

10817 Morero gōdimu ga mothahu. Bjale le a bōna lekhōthwane mathodiya peelo e thale yo monnyana. Lefa ka moka la mohu mmagwe le lebane yêna. Di a kwala. Bjale lekhōthwane ke ngwan wa ngwanenyana. Ngwana wa ngwanenyana re thiba ka yêna difate. Ka baba le we a swanêla

Bjale

go hvetšana mothahu wa mohu mmagwe ka moka ga ône. Ka nnete lefa ke le lentšhi, le be le swanetše ngwana wa mothankana. Ba ilê ba re mokho bale. Mokho-bale ke go robadiša bale. Bjale mo ba ilê ba ntšha mokho ba robadiša badimu.

5135

*tsego
gudilê.*

10818 Mokho wa gona ba ilê ba dira ka mokhwa o: Ba ilê ba gafêla Madibeng mothahu. Bakeng tha lekhôthwane, ba ile ba tšeya khomo, pudi, nku le kolobê le bana ba yôna ba di fa Mokhadi. Bônang ngwana e thale yo mo'nyana. Ka baka le we, re bolabola ka motho yo we a swanetšego go tswara diruiwa tša lekhôthwane ka gobane e thale yo monnyana. Papago bana a gona, ke yêna yo we a swanetšego go tswara lefa la lekhôthwane. O ta mofa lona mo a gudilê. Makadikwa o ilê a tswara lefa. Madibeng o ilê a tšeya mosadi ka mothahu wa mohu.

10819 Mokhadi o ilê a gafeelwa lefa mothang a bikiwago. Bo makholo wa gwe be ilê ba mo lêla go fithêla a gola. O ilê a boetšwa ga mogolo wa gwe ge a šetše a khôna go kha morogo. Diruiwa tše la ba go mo fa, di be di tswaletše. Kolobe le bana ba yôna ba ilê ba e rekiša. Ke moka ba rekêla ngwana dikobô. Ke ge a thale the gatela ge ba rekiša kolobê le dikolobjana. O ilê a fa makholo wa gwe khomo ya maledi. Ba ilê ba fa ke Makadikwa, ya go tšwa monyalong wa Mokhadi. Mokhadi o ilê a ya le lefa la gwe bogadi.

5136

10820 Môya wa mohu a wa ka wa robala. Mokhadi o ilê a babja. Bjale mo ba tšama ba laola, ditaola tša ba botša gore o tswenya ke môya wa mohu. O nyaka go mo fa bongaka. Le swanetše go mo fa dithokola tša mohu. Le bege mohu dithokola tše we ka khomo ya tshadi. Le ta bôna molwetšhi a fola. Ba ilê ba dira ka mokhwa o we monna wa ngaka a ilêgo a ba botša ka gona. Molwetšhi o ilê a fola. Ke moka monna wa gwe a dira gore ba mo rute maô a ditaola. Ba ilê ba mo ruta. Ke moka a napa a ba ngaka. Dithare a be a lala a di lora bošego. Ke moka a e ya a êpa. Mafellô a taba.

10821 Kalatše o ilê a hwa pele go monna wa gwe. Leina la monna Tšalatšala. Maina a bana ba mohu:- Mafolosane le Maketwebele. Bana ba na ba go šiya ke mohu e be e le banenyana. Lekhôthwane Maketwebele. O ilê a mo šiya a tha mama. Mafolosane le yêna e be e thale bošego. Yêna a be a khona go kha morogo le banenyana ba ba-ngwe. "Tha-ga ga e swe legokong". Goriale ke mmago Tšalatšala. O bolabola ka ngwana wa go šiya ke mohu wa likhothwane.

O re yêna ka noši o ta mo lêla. Motho a ba ngangane ka yêna. Makholo wa ngwana o ilê a togêla ngwana matsogong ga mmago Tšalatšala.

5137

10822 Morero wa lefa la mohu ka letšatši la thobošo. Batswadi ba mohu ba ilê ba ba gona. Batswadi ba mohu ba ilê ba šimula moredi wa bona ka khomo ya tshadi. Bjale khomo e be e na le manamane a mabedi. Ke lona lefa le we mohu a ilego a le šiya. Dibjana tše we a ilego a fiwa ke batswadi, ba ilê ba ditšeya ka moka ga tšona batswadi ba mohu. Bjale mothahu wa dikhomo o swanetše go dira bjang ka gobane bana ba mohu e thale be bannyana. Mokhonyana o ilê a re ke ta o diša. O di tebe gore khomo e be re e filê ngwana wa rena. Lehono mo a hwile, re swanetše go di gapa. Bjale ke ge o re, o ta diša, go lukile. Fêla wa the ke wa ba mankobô. Ba ilê ba togêla mothahu matsogong a mokhonyana.

10823 "Diphiyo tsa tou a di phathagane". Go bolabola ke go baka ditshêlê. Batswadi ba mohu Kalatše ba ile ba tšeya dithakola tša mohu moredi wa bona, ba di thinya. Khaitšedi ya Tšalatšala o ilê a hwa a gafa. A be a bolabola ka gore nama ya Kalatše e ya galaka. "Mpja ya ja ngwe a e none". Goriale ke bathinyi. O ilê a hwa a šiya ngwana yo monnyana. Ke mang yo we a swanetšego go lêla ngwana. Ke mmago Tšalatšala. O ilê a iša Maketwebele ga makholo wa gwe go lediwa botogolo.

5138

10824 Mmago dikhomo e ilê ya hwa. Tšalatšala a ka a bega ba ga makholo wa gwe. O ilê a litša banna ba gabô ba e tswiya. Ba ilê ba apeya dibêra ba dija. Morwa wa rangwane wa Tšalatšala yo we leina la gwe e lego Kokobetša. O ilê a re, o gopolê ngwana yo la a nago kowa ga makholo wa gwe. O ilê a mo fetola ka gore, mma mokhona tša bangwe, tšeno di le šita. Nna e be ke no gopotša. Mogopotši a napa a homola. O ilê a fakêla dibêra tša ka therotwaneng ke moka a beya nama ya tala gôdimu. O ilê a roma Mafofosane. Thepela o fa ngwaneno. O ilê a iša.

10825 Mafofosane o ilê a goma le nama. O ilê a fitha ga makholo wa gwe. Ke rumilê ke bo papê, ba itše ke te ke fe Maketwebele nama ya gwe. Ke nama yang. Ke ya khomo. Ba diyo bolaya? Aowa, e diyo hwa. Leina la khomo ya go hwa ke efe. Badiši ba re ke thethepe. Goma le nama. O ê o botse papago, makholo wa go o wa ta le yo moratho wago. Nna ke a babja me~~te~~golo, a ke nyake dinama tša go tšwa di budulê. Ngwana o ilê a goma. O

ilê a fitha, a ba botša gore makholo o wa ta. Ba ilê ba re o gomilê teleng. Fêla ba ilê ba lebella tela.

10826 Batswadi ba mohu ba ilê ba beya mokhonyana molato. Ngwana a bolabola maaka. Ba riale ka go bôna ba e ta. Ba ilê ba fitha ba dumedišana nabô. Re bone ngwana a ta ka kowa, a rwele nama. O bolabotše ka mokhwa o le bolabotšego ka ôna. Bjale a ka ka khodiša ke dipolabolo tša ngwana. Ka gopola gore mothong nama ke ya pokolo.

5139

Ke tile go bôna mokhopa. Mokhonyana o ilê a šupa ba ga makholo wa gwe mokhopa. Aowaa bjale re bone gore ke khomo. Nka baka lang o tha ka wa re bega e thale thetoto. Mokhonyana o ilê a leka go tswara medi, le ga go le bjale medi e ilê ya thaoga. O ya bôna, rena re go bôna molato. Khomo e we yago, jaa, o ta ntšha ya go lebaleba wa thiba e.

thetoto

10827 Batswadi ba mohu ba ilê ba gapa mothahu ba ya ba dula naô. Bakhonyana ba ilê ba khobakana. Ba ilê ba bôna Tšalatšala phošo. O ilê a kolota khomo ka lapeng la mosadi wa gwe wa pele. O ilê a mofa yôna. Ke moka a lefa molato. Molato o ilê wa fêla. Bjale le a bôna bakhonyana, mokhonyana yo wa rena o šitile go tswara mothahu. Ka baka le we, rena re swanetše go tšeya mothahu. Mong wa ôna o ta re, go gola ke moka ra mofa. Ba ilê ba dumellana le taba. Ke moka ba gapa mothahu wa mohu ba toga naô.

10828 Dikhomo di ilê tša tswalla. Papago bona o ilê a latêla mosadi. Bana ba ilê ba šala ba le ditšhuwana. Mafolosane o ilê a gafêla ba ga makholo wa gwe dikhomo. Malome wa bona o ilê a ba fa mosadi wa the bula-nto. Ke no le fa mosadi yo ka baka la gore dikhomo ke tša ka tše we ka go fa mohu mmago lena. Le ditšhuwana, ke yêna mmago lena. Khomo ka e thii ba ilê ba e fa lekhôthwane. Ke ôna mothahu wa go šiya ke mohu mmago. Buntši bja ôna bo nyetše mmago wa bobedi. Le wena o ta phumulêla megôkhô ga na mo khomong. Mafellô a taba.

5140

10829 Malome o na le mata lefeng la motogolo. Mata a go tšeya lefa, ke gore lefa le le ngwe la mosadi o tšwa na lo go batswadi ba gwe. Ge a bôna gore a go na motho yo we a ka tswarago lefa, o wa le tšeya ka gobane e be ba file mohu moreid wa bona. Ke ge ngwana wa mohu e thale yo monnyana. Mokhonyana a na mata a go lwantšha makholo wa gwe. Lefa le we malome a the nago mata nalo, ke la go fiwa ke ba bogadi le dikhomo tša matšo a baredi.

924

Tšona di ka bōna ke bona ba bogadi. Ngwana wa pele ke yēna khošana. Ke yēna moja lefa wa lapa la moho mmagwe.

10830 Monna wa go hwēla ke mosadi. Monna yo a na maata a go gana le lefa la go šiya ke mohu mosadi wa gwe. Mosadi o hwetsana lefa la go fiwa ke batswadi le lefa la maata a gwe. Mehuta e mmedi e ya mafa, batswadi ba mosadi ba na le maata a go a tšeya. Le bona a ba a tšeele go a ja

5141

aowa ba yo a tswarēla ngwana wa mohu wa lekhōthane. Ge mokhonyana a ka leka go gana le lefa, ba ta mmotša gore a ba fa yēna. Taba ya bobedi ba ka tōga ba mmotša gore ke yēna a bolalego mosadi, a dirēla gore o ta šala a ija lefa. Ke mokhwa o we monna a the nago le maata.

10831 Yo monnyana a ke a e ba yo mogolo pele ga mogolo wa gwe. Ke nnete a ke a golēla mogolo wa gwe. Ge re boēla morago ditabeng tša bana ba mohu Kalatše 10828 ge bana ba fiwa mosadi ke malome wa bona. Mothahu wa go nyala mosadi ke wa mohu mmago bona, o we a lebanego ngwana wa lekhōthane. Ka molaō mosadi o swanetše go ba ka fathe ga taolo ya lekhōthane ka gobane o nyadiwile ka thoto ya mohu mmago bona. Bjale mo di ailla gore mosadi yo we a be yo mogolo. Mogolo a ka the ke a loma dipheko ka lapeng la lekhōthane, ke lekhōthane le we le swanetšego go loma dipheko ka lapeng la mogolo.

10832 Go metša bogolo bja lekhōthane go mosadi yo la wa malome wa gwe. Mogolo mo a nyadiwile, ba swanetše go ntšha khomo ya monyalo wa gwe, ke moka ba yo nyala mosadi ka yōna. Re tšitšitše moswe ka khomo e. Goriale ke bakhonyana ba bega ngwana yo mogolo. Ke moka ba amogēla khomo, ba e bolaya ba tšweša mogolo kekheswa. Ke moka khomo e mitšitše mothahu wa go šiya ke mohu. Lapa la mosadi le laola ke mogolo.

5142

924

10833 Molata a tsee ga bo malome. Molata goba balata ke baratho. Khorong ya bo malome go tseya mogolo, ka gobane ke yêna khoši ya bona. Difeke balata ba swanetše go loma lapeng la mogolo wa bona. Ngwana wa lekhôthwane ke yêna mong molatanyana. Ke yo mogolo fêla lefeng la go šiya ke mohu mmago bona. Difeke ke tša ngwaga o moswa. Ba swanetše go fa badimu ngwaga o moswa pele, ba khônê ba ija. Mosadi wa go tšwa ga bo malome ke yêna thetima mollô. Mothahu wa mohu wa mosadi ke wa ngwana wa lekhôthwane. Malome a ka tšeya mothahu, ke moka a tswalla bana mosadi. Mosadi yo we a swanetšego go tšeya ke ngwana yo mogolo.

10834 Mafee o ilê a šiya bana ba bararo. Maina a bona a ta ngwadiwa ka go latelana ka go bêtêga ga bona. Maina a bona ke a:- Dipoleng, Kekošana le Malakare. Mosadi o ilê a hwa pele ga monna wa gwe. Monna a be a na le basadi ba bararo. Bjale mosadi yo wa gohwa e be e le wa ntong ya bobedi.

5143

10835 Letsatši la thobošo. Ba ilê ba khobakana ba bogadi bja mohu gammôgô le batswadi ba mohu. Dipoleng o ilê a šupiwa gore ke yêna moja-lefa wa lapa la mohu mmagwe. O ilê a šupiwa ke yêna papago bona. Bjale a thôma go ba šupa methahu ya mohu. Le a bôna ba gešu ke hwetše ke mosadi bjale o ntšhietše bušuwana. Mabapi le nna go kaonê. Bothoko ke bo kwa gôdimu ga bana. A ke nyake go fula touma ka bolelle, touma e na le mong wa yôna. Dikhomi di pedi tša mohu, dipudi di thaano. Ke ôna mothahu wa go šiya ke mohu. Dikhomo o ilê a di hwetšana ka maata a mabêlê a gwe ka gobane o ilê a lêla ngwana wa khaitšedi ya gwe a mo fa khomo ya maledi. Ke yôna le namane ya yôna. Pudi o ilê a e fa ke papa mo a têna ka khorô e. Pudi ya go mo šimola ke ya batswadi. A ra ka ra e gapa. Yôna a ke tebe gore e na le diputšanyana tše kae. Ba ilê ba re ke lesome ka moka.

924

10836 Malakare e be e thale yo monnyana. Bjale Mokobati o ilê a bolabola pele ga khobô. Le a bôna ba bina tou, go inamisa mathô ke maano a go utswa. Nna le ge mosadi waka a hwilê, a ke naiwi ke pula ka gobane ke na le mariba. Bana ba mohu ka moka e thale ba bannyana. Malime wa bana a tsee mothahu wa go siya ke mohu khaitsemi ya gwe a yo tswarêla bana ba. The the hwago a mpotse. Ke mo fa mothahu wa mohu gore a o tsware ka gobane ke yêna khogo-tswadi. Malome wa bana o ilê a gapa mothahu a toga naô.

5144

10837 Dipoleng ke monna, o nyaka mosadi. Go ta direga bjang ka gobane khaitsemi ya gwe e su a nyadiwe. Dikhomo tsa go siya ke mohu di tswelitse, di phêtha menwana mmedi. Ba ilê ba isa mogolo go malome wa gwe. Ke tisitse motogolo wa go. O mo tisitse kang. Manamane a la a go siya ke mohu ke go gaf'ela ôna. Nna ke nyaka mosadi. A ke re manamane ke a Malakare. Ba ilê ba dumêla. Bjale lehono le dira bjang. Ke molato waka le morwa waka. Goriale ke Mokobati. Malome o ilê a tswesa motogolo le kheswa. Kekosana o ilê go nyadiwa ba ntsha dikhomo tse pedi ba ya fetšisa mosadi.

5145

10838 Malakare o gudilê. Papago bona o ilê a bitša malome wa bana. Wa ja molato o wa lefa. Ngwana o gudile, ke nyaka go mo šupa mothahu wa mohu mmagwe. O ilê a šupa lekhôthwane dikhomo tša monyalo wa khaitsemi ya gwe. Dikhomo tse ke mothahu wa go siya ke mohu mmago. Ka ôna o ta tšeya mosadi. Malakare o ilê a tšeya mosadi ka tšona. O ya bôna bana ba Malakare ba swanetše go loma difeka ka lapeng la mosadi wa Dipoleng. Mafellê a taba.

Memana ya 5: Lefa la mosadi wa ngwana ka o thii.

10839 Ka lebaka le lengwe, mosadi a ka zo ba le ngwana ka o thii. Batho ke mehuta e mmedi ka baka le we, re hwetsana mothankana le ngwanenyana. Ke yôna mehuta e we e bolwabolwag

Bjale ka lebaka le lengwe mosadi a ka no ba le ngwana wa mothankana ka o thii. Ge mmagwe a ka hwa, a siya lefa, lefa le we ka moka ga lona ba swanetse go lefa morwa mohu. Ke ngwana wa mathomô, e bile ke leknôthwane. Le ge ele ngwana wa mosetsana go bjale lefa la mosadi le swanetse go fiwa yêna. 10840 Ngwana wa ngwanenyana o nya dikhomo. Dikhomo tsa gonya ke ngwana wa ngwanenyana ke tsa go mo nyala. Dikhomo tsa monyalo ke tsa leloko. Ge papagwe a tha phela, o swanetse go tseye mosadi ka tsona. Ge papagwe a hwile, o swanetse go di gafela malome wa gwe. Yêna o ta jêla molato teng. Ke gore o ta mo fa mosadi yo a ta tago a tsofa lapa la mohu. Fêla mothahu wa maata a mohu mmagwe, ke wa gwe.

5146

10841 Lepono o ilê a tseye Diketo. Monna o ilê a hwa pele ga mosadi wa gwe. O ilê a siya mosadi a na le ngwana ka o thii wa mosetsana. Leina la ngana Matshego. Ke moka mosading pelego ya the tha ba gona. Matshego o ilê a nyadiwa ka morago ga lehu la papagwe. Aowaa mmagwe o ilê a re dikhomo di tha tswalla ke ta tseye mosadi ka tsona. Aaka a feletsa khopolo ya gwe. O ilê a hwa a siya dikhomo di eme ka lesaka. Moredi wa gwe ke ge a setse a le bogadi bja gwe. Khopolo ya mohu papagwe e be e le ya go nyaka go ta tseye mosadi ka dikhomo tsa matso a moredie. Bjale yêna o ilê a hwa pele ga monyalo wa mcredie.

10842 Ka morago ga thello tha lehu la mosadi. Ba ilê ba khobakana. Batswadi ba mohu le bona ba ilê ba ba gona. Mohu Lepono a be a the na mogolo le moratho. Ba bo leloko la khoro bona be be ba le gona. A be a na le khaitšedi ka e thii, yo we leina la gwe e be e le Kelemané. Le yêna a be a le gona. Ke yêna khaitšedi e kholo, ke yêna khadi-kholo. Thopeng go ilê gwa ya yêna le ba leloko la khoro ya mohu papagwe gammôgô le batswadi ba mohu wa mosadi. Mohu Lepono a be a tsere ga malome wa gwe. Batswadi ba mosadi ke ba ga malome wa gwe. Leina la khaitšedi ya mchu Diketo e be e le

5147

Matshutshubele. Ke bona ba we ba go dula thopeng gammogō le moredi wa mohu.

10843 Morero wa bona wa mabapi le mothahu le dithapō tsa mohu. Mothagisi wa taba ke yēna Matshutshubele. Khaitšedi ya ka o hwilē. Lehono lapa la gwe le khonetše. Le khonetše ka baka la gore a šiya motho mo lapeng. Ke mmudi wa tšela fēla, ditaba re ka di kwe ka Kelemanane ka gobane ke yēna mong wa mošaša o, wa go šiya ke bahu. Ke moka a fetša go bolabola. "Meje goswa ya ba agišane". Goriale ke Kelemanane. Ge a riale o khopēla Mateke gore ke yēna yo we a ka tšago a re thalošetša lefa la mohu. Dibjana tšona re a di teba.

10844 Mateke o ilē a bitšwa. Monna yo ke wa khoro e šele, fēla a be a agišane le bahu. O ilē a fiṭha. Re go khopela gore o ka re botša ka mothahu wa mohu wa mosadi. Nna a ke ilē go agišana nabō. Ge e le mothahu o teba ke Kelemanane. Kelemanane o ilē a re o wa kwala. Nna e be ke nyaka gore o bē gona mo morerong. O ta thuša mo we ke gakwago. Batswadi ba ilē ba simula moredi wa bona ka pudi ya tshadi. Bjale e be e le dipudi tše ṭhaano. Dipudi tše tharo di ilē tša lewa ke bo re khōna go alafa. Ka šakeng go šetše dipudi tše pedi f'ela. Mateke o ilē a re tšona ke di bone mo ba di ija. Ke moka ke ōna mothahu wa mohu wa mosadi.

10845 Matšhego o ilē a gaf'elwa mothahu le dithapō. Dipitša tše diswa e be di le ṭhaano le magogo a manē a maswa. Ke ōna mothahu le dithapō tša go šiya ke mohu mmago. O swanetše go di tšeya, o ta phumulēla gōna megōkhō ya lehu la mohu mmago. Dithapō tše dingwe ba ilē ba di fa batswadi ba mohu. O ilē a gapa dipudi tše pedi gammogō le dithapō a ya natšo bogadi. Kelemanane o ilē a tšeya tše dingwe dithapō.

moswana a ka ta a re gakantšha ka ditaba, ge ngwana a ka ya a tšhubiwa ke mollô wa kôma. Pôpêla o ilê a bigiwa. O ilê a dumêla. Ke moka Mameele a iša ngwana komeng.

5096 10740 Molaô wa moledi mabapi le mothahu. Moledi a swanela go dula taba gôdimu ka marago. Ge ngwana a babja, o swanetše go bega yêna moredi wa mohu yo mogolo gammôgô le moja-lefa yo mogolo. Moja-lefa yo mogolo ke yêna khošana ya bona. Bjale a ka khôna go mo nyakella dithare. Mo a fodile, bona beng ba swanetše go lefa ngaka. Khomo ya hwa e ya bigiwa. Moredi wa mohu yo mogolo o swanetše go ba gona. Le bona baredi ba

10741 Mameele o ilê a gafela Maeng tulo ya gwe. O ilê a mmolotša bodika le bogwera. Bjale ke khope o nyaka mosadi. O ilê a bega Nkwane. Khaitšedi ya go, a robale a lala a letša le kopê. Ba ilê ba ntsha dikhomo ba mo tšeiša mosadi. A baka ba mo tšeiša ga malome wa gwe ka baka la gore ba be ba dumala ngwana wa mosetsana. O ilê a tšeya mosadi khorong ya ga Nkwane. Leina la gwe Mafolosane. Tšhaba rrago. Goriale ke Teka. Mameele o ilê a tšhaba. Ke moka Mmaeng a dula tulong ya gwe. Khaitšedi ya gwe a boêla ka fathe ka gobane mong wa lefa o gudile. Ba ilê ba mo šupa lefa ka moka ga lona.

5097 10742 Mmaeng ke moja-lefa. Ka lapeng la mohu mmagwe gona le mosadi wa go siya ke mohu mmaewe. Bana gammôgô le mmago bona, ba ilê ba ba ka fathe ga pušo ya moja-lefa. Thethepe ke ge a šetše a na le bana ba bararo. Ngwana wa maatšibulo Pjafale. A be a na le dikhaitšedi tše pedi. Ba ilê ba nyadiwa. Ka moka manyalo ya baredi ba la babedi e ilê ya ba ka fathe ga taolo ya moja-lefa. Motheko wa moredi wa pele o ilê a tšeya mosadi ka ôna. Mosadi yo we o ilê aana moja-lefa. Mothekong wa moredi wa bobedi o ilê a tšeiša Pjafale. Le ga go le bjale lefa la lapa la Thethepe e be le lewela ka lapeng la Thethepe. "Lapa a le ji lengwe". Pjafale o ilê a tšhabiša mosadi wa bobedi. O ilê a bega Mmaeng molato. Moja-lefa o ilê a bega khaitšedi ya gwe. Ke taba e, e swanetše go dulêlwa fathe.

10743 Nkwane, Mameele le Teka gammôgô le Mmaeng ba ilê ba bolabola molato. Mothagiši wa taba Mmaeng. Lebitšitše ke nna ka baka la molato. Pjafale ke mo tšeišitše mosadi. Ke yôna taba e we ke le bitšetšago yôna. Ba ilê ba mo fetola ka gore di ya kwala. Ngwana mo a dira molato o dirêla papagwe. Ke a le kwa. Mo la e be ke tha mo tšeiša mosadi, e be e le taba e yo o kwalago. Lehono a ke kwišiši. Ngwana o swanetše go boêla ga batswadi ba gwe. Ge e le molato wa go gafa ke ta mogafa. Di kwa ke motšhabiši. Ka goriale mo we ba mmegele mantšu a moja-lefa.

10744 "Tha tswara ke tau, a the ke the lopêla nkwe, nkwe e na le mabala a mannyana". Theema the thabiwa ke Pjafale. O gana poetšo ya mosadi. Mmaeng o ilê a thaba the: "Mmata theromo, o thinya tha gwe". Ba ilê

5098

ba nyaka go tabošana mantšu ka gōdimu. Ye mongwe o nyaka gore lentšu go kwale la gwe. Banna ba ilē ba ba khala. Ba ilē ba homola. Nkwane o ilē a thaba theema the : "Ngwana a lišela naka ya mokhora, re a setha ra mofa". Ke moka a homola. Moja-lefa o ilē are bjale ka ge go dumēla wena mogolo, go lukilē. O il a ntšha dikhomo a mo nyalla mosadi. Ke moka molato wa fšaa.

10745 "Pinyana mo e re ping, e kwile ping e kholo". Ke dipolabolo tša ka morago ga mo molato o fedilē. Ngwana o kwile mmagwe. O ilē a mmotša gore dikhomo tša matšo a khaitšedi ya go, di tšere ke moja-lefa. Bjale o ilē a nyakela tela ya go di nyakišiša, a the ke a e hwetšana. Bjale tela a hwetšana ya go tšhabiša mosadi. Mosadi yo we a ilego a mo tšhabiša, e be e le maano a go hwetšana dikhomo tša lapa la mmagwe. Ka nnete o ilē a di hwetšana. Mo la a theke a dira bjale, a be a ka the ke a di bōna. Mafelelo a taba.

5099

10746 Go buima kudu go ja lefa la lapa le lengwe, morwa a dutši a le gona. Le ge mosadi a ka no šiya bana ba basetsana fšela le gona go buima. Go bolēta kudu mo o ile wa tšeya dikhomo tša matšo a bona, wa tšeya mosadi ka tšona. Gona o ta khōna go ja thoto ya mohu mmago bona. O swanetše go e jšela ka kowa lapeng la mosadi yola o ilē wa mo tšeya ka dikhomo tša bona. Ka gobane ke yšna mmago bona. Ge a na le morwa, gona wa the ke wa likiša. Go di ja gona o ka no dija, a gona motho yo a ka go fago molato. Molato wa gona ke wa ge morwa a gudilē. "Moliti wa mogo wa rotwe, o leta a ija mafota".

10747 Go e kepela lebita wena mong ka noši. Ke mabapi le yšna taba e ya ka gōdimu. Mosadi ke ngwana ba foraforantšhetša. Go sokologa le gona ke ga gwe. Leta no ja lefa ka moka a dutši a go dumēla. Mothang morwa wa gwe a golago, le mo sokologšiš ya gwe o ka the ke wa mmōna. O ta botša morwa wa gwe lefa la mohu makholo wa gwe gammōgš le la lapa la gwe. Morwa o swanetše go tilo go bolaya. Ge no ba bjale ka bona baredi ba mohu. Ge o ka no ja lefa la mohu mmago bona, o tha tšeya mosadi yo a tha thibago mmago bona, ba ta go bolaya. Bona a ba na maata a go lwa nago, ba diyo go bolaya ka boloi. Le ge go leyana ba tha go tebe, ba taba ba reka. Ke taba e we batho ba tšhabago go wela dilē tša lapa le lengwe ke gōdimu. Bare: "Thōgš ke tšhemo ba thagolšela."

5100

10748 Ntefane o ilē a hwa a šiya mosadi wa gwe, a na le baredi ba babedi. Ka morago ga lehu la monna, o ilē a šala a tšeya mosadi. Leina la mothologadi Mahapane. Leina la mosadi yo a go šala a mo tšeya Mathoke. Ka morago ga lehu la monna, o ilē a šala a ba le ngwana wa mothankana. Leina ba mo ršela la Makofane. Batho ba re e ka be ba mo ršiš leina la di makatšo ka baka la gore mosadi

a eme go bēlēga. Motho yo mongwe le yo mongwe o ilê a makala ge a o kwa ba re Mahapane o na le ngwana. Baredi ba gwe ke ge ba šetše ba le magadi a bona. Le mosadi go la a go šala a mo tšeya, a šetše a mmikile.

10749 Mahapane o ilê a šala a šegelana le Makwabola. Ba ilê ba dira ngwana yo we Makofane. Mošegadi e be ele moratho wa mohu. Ba ilê ba dira ga bote go tše monyalo wa moredi wa pele ba tšeya mosadi ka ona. Maira a baredi ba Mahapane ke a: Mokhadi le Kpjane. Lekhōthwane la bona e ilê ya ba yēna Makofane. Ba ilê go dira ngwana yo we, lerato la gola kudu. Ba ilê ba lebala gore thoto e na le moji wa yēna. Ba ilê ba ja monyalo wa Kojane ka legano "O the ke wa bona khwakhwa go ya galegale, pula ya mudipi e ata". Ka batho ba thabēla mošegadi le mošegēlwa.

10750 Mahapane o ilê a hwa a šiya morwa a le legaola. Mmago morwa o khaogane natšo. Bote bo ta šala bo bōna ke mošegadi. Mathoke o ilê a šala a dutši lapeng la mmatswala wa gwe le bana ba babedi ba go siya ke mohu mmago bona. Le yēna a be a na le ba gwe bana. O ilê a e tšibula ka ngwana wa mothankana. Leina la gwe Thephamo. Bana ba mohu ba ilê ba šala ba fepa ke yena gammōgō le bana ba gwe.

5101

10751 Letšatši la thobošo. Ka lona letšatši le, ba ilê ba khobakana ba bogadi bja mohu, baredi ba mohu gammōgō le batswadi ba mohu. Bana ba mohu ngwetši a be a šetše a ba tswere ga bote. Ge a be a tha ba tawara ga bote, nka be ba ilê ba toga, ba ya ba dula ga mogolo wa bona. Ba ilê ba hwetsana gore mohu o šille moja-lefa. Ba ilê ba napa ba šupa yēna morwa mohu go ba yēna moja-lefa. Go fedile mabapi le moja-lefa, re nyaka go bōna methahu.

10752 Mašaledi a methahu: Ba ilê ba hwetsana dikhomo tše tharo. Ke tša mašaledi a monyalo wa Kojane. Dipudi di be di le nnē. Mabēlē masaka a mathaano a lotša. Mabapi le mabēlē pelašlō a ya ka ya ba gona ka gobana a be a fepa di-tšhuwana. Baredi ba mohu ba ba golo a ba ka ba hwetsana moabē wa mabēlē. Ka moka ga ōna ba ilê ba a gafēla Mathoke.

5102

Ba re o ta šala a peela ditšhswana. Dikhomo le di pudi ba ilê ba di šiya di eme ka mašaka ke tša moja-lefa. Di ta tswalla a tšeya mosadi ka tšona.

10753 Dithapô tša dibjana le mašemo. Baredi ba mohu ba la ba nago magadi a bona, ba ilê ba topa dibjana tše ba di nyakago. Buntši bja tšona bo ilê bja šala. Di ta šala di šumiša ke moredi wa mohu wa lekhôthwane, le yêna mmagwe Mathoke. Tšhemo le dirapa ba ilê ba di gafêla mosadi yo, wa go šiya ke mohu. O ta šala a lema le moredi wa mohu. A ta limiwa ke Makofane ka morago ga mo a na le mosadi. Ke moka go fedile, ba palakana. A ba ka ba nyaka go nyakišiša dikhomo tša monyalo wa Kopjane.

10754 Mokhadi o ilê a anêgêla Makofane dikhomo tša matšo a Kopjane. O wa bôna khaitšedi, dikhomo tša go nyala moratho waka di diyo bolaiwa ke rangwane wago le mohu mmago. Nna ke ile ke leka go bolabola, rangwane a mpotša mo a ta go tšeiša mosadi. Moja-lefa o ilê a fotha ditšêbê, a khora mantšu a khaitšedi ya gwe. Batho le bona ka matheko ba butšeletša moja-lefa.

5103

10755 Moja-lefa o nyaka monyalo wa khaitšedi ya gwe ga rangwane wa gwe. O ilê a mo fetola ka gore mo o nyaka mosadi, o ka no bolabola ngwana wa mogolo. Ke a di kwa fêla nna e ke nyaka go bôna ka mathô pele ga gološa mosadi. Taba e we o e bolabolago, a ke kwišiši. Goriale ke rangwane. Gape ke wena papa o swanetše go mpotša nnete. Dikhomo mohu mmago, a be a di bolaya a rekiša mabêlê a go lethella tala. Mothabi wa tšona e be e mang. O ilê a mo fetola ka gore morumiwa a na molato, molato ona le merumi. Ba ilê ba fapana dipolabolong tša bona. Mo we rangwane wa gwe a ilêgo a ba a mo fetola ka gore, thepela o tšoša mohu mmago, o butšiše yêna. Ke moka ba thomile phapano. Lentšu la go tšoša mohu le ilê la thaba moja-lefa.

10759 Taba ke e we banna. Banna ba ilê ba nyaka di^uthatse. Thatse a ya ka ya ba gona ka gobane e be ba no dila ba le ba babedi thopeng ya bona. Kakwi ba ilê ba kwa mant^u a mo ba gakane ka dipolabolo ka gobane e be ba bolabolela gôdimu. Ba ilê ba kwa mant^u a: Go tsoa le baji ba swanet^e go bolabola. Makalo ke ya ge motho a e wa fa^uthe. Taba e ilê ya bipêla banna.

10760 Dipolabolo t^a khait^sedi ya mmolaiwa. Le a bôna banna, le fêlê le thôkômêla taba e. Rena basadi, mo o kwa re re lapa a leji lengwe. Re bolabola re tisit^e. Motho yo a ~~XXXXXXXXXX~~ bolailwego ke ngwana wa nna. Ke ilê gotswa letwêlê gwa mama yêna. Dikhomo t^e a bolailwego ka baka latsona, ke nnete ba di bolaille. Ba be ba re bit^a gammôgô le dikhait^sedi t^a mmolai. Mokhadi o kile a moga molai wa lerumu. Ba bilê ba e bolaya. Nna ke ilê ka ba bot^a gore ba nont^asha mabita a bona. Lehono le a di bôna. Ke moka a fet^a polabolo ya gwe.

5106

10761 Ke mape ba bolaille ke khano. Ka morago ga dipolabolo t^a khait^sedi ya molaiwa, banna ba nyaka go kwa gore khait^sedi ya mmolaiwa o reng ka taba ya mohuta o. "Thenwa bonopi bja bokhalaka, wa the mpônê molomo mpôkôbôkô pele ga lehu go éta mong wa lom". O ilê a ba fetola ka gore ke mape ba bolaille ke khano. Taba ya napa ya fela ka mape. Ba ilê ba bega ba mosata ka mokhwa o ba fedi^sit^ego taba. Mafellô a taba.

10762 Mosadi wa go hwa a the na morwa. Ge mosadi a ka hwa a the na morwa, a na le baredi fêla. Moredi wa mohu yo mogolo, o swanet^e go ba moja-lefa. Ge mohu a na le batswadi ba gwe, ke bona ba we ba swanet^ego go ja lefa ka taêlô ya moredi wa mohu. Lefa a leji ke beng batswadi ba mohu, aowaa le lewa ke khait^sedi ya mohu. Yo we dikhomo t^a mat^o a gwe, a ilego a t^eya mosadi ka t^ona. Mosadi yo we a ilego a mo t^eya ka dikhomo t^a mat^o a dikhomo t^a mohu, mohu obe a nmit^a mammuwi wa dikhomo t^a ka. Ke yêna yo we a swanet^ego go t^eya mosadi lapeng

5107

la gwe. Ke yêna yo we a ka gafelwago lefa. Ba direla gore o ta ba le ngwana wa ngwanenyana ke moka ba e ba mo tšee. Ke yêna yo we a ta tago a tšosa lapa la mohu.

10763 (a) Lekapa o ilê a šiya bana ba babedi. Monna wa Lekapa e be e le Marstolle. O ilê a hwa pele ga mosadi wa gwe. O ilê a falêla mo nageng ya gešu le mosadi wa gwe. Ba be ba e tšwa ba le Mapulaneng. Mosadi o ilê a šiya bana ba: Mmathari le Madome. Ke ngwanenyana le mothankana. Bana a ba ka ba boêla ga bo makholo Mapulaneng ka baka la gore Mmathari e be e le kharebe.

10764 Madome o ilê a ba moja-lefa. Mmathari e be e le ngwana wa pele. O ilê go bikiwa, moratho a ya a dula le khaitšedi ya gwe. Lefa ka moka o ilê a ya na lo bogadi. Ke yêna moja-lefa ka gobane khaitšedi ya gwe e be e thale yo monnyane. "Ka bolaya nkwe ke apara, ake ne malome yo ke ta mmegago". Khomo mo e ka hwa, e lewa ke yêna le

5108

monna wa gwe gammôgô le yêna khaitšedi ya gwe. Madome o ilê a aga wa gwe motje ka morago ga mo a bikile mosadi.

10765 "Ka bolaya nkwe ke apara, a ke na malome yo ke ta go mmega." Ke nnete bana ba we e be e le mong ditšhuwana. Bo malome wa bona ba be le khole Mapulaneng. Le gona le mde wa bona e be ba tha o tebe. Ke mang mang yo we ba ta go mmega. Monna wa Mmathari ke yêna papago bona. Mašemo a mohu mmago bona a ilê a limiwa ke yêna moredi yo mogolo. Ka morago ga mo moratho a bikile mosadi, khaitšedi ya gwe o ilê a mo fa mašemo a bahu. O gudile khaitšedi, o swanetše go bôna wago mmoto wa dula. Ka nnete o ilê a tšwa ka gare ga motje wa thebara tha gwe. O ilê a dula mmotong wa mabotana.

10766 Madome o ilê a mo gôgêla lešasa la motje. Ke moka a dula le mosadi wa gwe mowe. O ya bôna khaitšedi, re ditšhuwana. A rena bo malome mo. Motho yêna mong k a noši wa e popa. Ge monna waka a nteile ke ta tšabêla mo go wena. Le ge ke loilê ke wena yo we o swanetšego go

5109

nkiša ngakeng. Go toga lehono o papa. Šala gabote.
Ke moka a goma a bošla bogadi bja gwe.

10767 Ke mpja e hwile lefekong. Modome o ilê a hwa
pele ge mosadi wa gwe. Wa ba mpja o mpja. Madome o ilê
a tšwa ka gare ga nto, a šiya mosadi wa gwe. O ilê a
lala nageng. Phiri tšhaba meso morwa Lekapa, moloi a
bonwe ka mathô. O ilê mo a fitha gae ga gwe, ya ba o diyo
gôgôba. Molato keng. Goriale me meadi wa gwe. "The
pipimpi ra apa khoromela ge e le khuta marama re hwa nayô".
Monna o wa babja. Kopjane o ilê a botša mogadibô wa gwe.
O ilê mo a fitha a hwetsana gore monna a tha khô-na le go
bolabola. Letsatsi a la ka la dikêla. O ilê a napa a
hwa. O ilê a šiya mosadi wa gwe a na le bana ba babedi.
Bana ba we a ilego a ba siya le mmago bona, e be e le
banenyana.

5110

10768 Mohu Madome o na le ba ga makholo wa gwe. Ka
letsatsi la thobošo ya mohu, ba ilê ba khobakana. Batswadi
ba meadi le yêna khaitšedi ya mohu. Mmathari o ilê a
re, ke ta no šitwa ka baka la bosadi, ka baka la gothoka
tša go apeša mosadi. Go toga lehono lena ba ga makholo,
ngwana yo wa lena, ke a mo tšeya, ko mo agêla mote wa gwe
ka nte ga legora la mote wa bogadi bjaka. Ba ga makholo
wa gwe, ba ilê ba re, rena re ilê dikhomo, ge e le mosadi
ke wago. O ilê a mo tšeya ka moka le marašana a lefa. O
ilê a mo agêla nto ka nte ga legora la bogadi bja gwe.

10769 (b) Kopjane o ilê a latêla mohu monna wa gwe ka
morago ga dilemo tše nnê. O ilê a šiya bona bana ba la
ba go šiya ke mohu monna wa gwe. Mmathari o hwile pele
ga mogadibô wa gwe. Go ilê go hwa Mmathari, Kopjane a
šala a toga, a ya a dula khaufsi le batswadi ba gwe. O
ilê a šiya baredi ba gwe ba nyadiwilê. Dikhomo di be
di tha eme ka lešaka. Moredi yo mogolo abe a le bogadi
bja gwe. Maina a baredi ba mohu Kopjane: Motsatsi le
Matšikhidi.

- 10770 Letsatsi la thobošo. Mammuwi wa dikhomo tsa monyalo wa Kopjane e be e le Mašai. Ke yena yo we a ilego a soma mešomô ya mabjala. Bana ba mohu Mmathari ba ilê ba ba gona. Ba no ya go bôna gore thoto ya mohu makholo wa bona e ta šumiwa bjang. Batswadi ba mohu le bona ba le gona. Bakhonyana le bona ba ilê ba ba gona le bona baredi ba mohu. Khaitšedi ya mohu Makaše. Ke yena yo we a go ba a thôkômêla diruiwa tsa mohu lebakeng la mo go ndiwa lehu la mohu.
- 5111 10771 Morero gôdimu ga moja-lefa. Malome wa bona o ilê a bolabola. Le a bôna bana ba khaitšedi yaka, le šetše nyanyaneng. Papa lena o hwilê, bjale le šala le tiile ka mma wa lena. Lehono mmago lena o hwile. Papago lena wa mosadi le yena o hwilê. Papago bona wa mosadi o bolabola ka Mmathari. Bjale le swanetše go bôna taba e. Motsatsi ke ngwana wa pele wa mohu, ke yena moja-lefa. Bakhonyana ba ilê ba kwana le gore Motsatsi ke moja-lefa.
- 10772 Morero gôdimu ga thoto ya mohu. Ga gona motho yo a ka bolabolago ka nte le yena malome wa ditshuwana. O ilê a ba šupa thoto ka moka ya go šiya ke mohu. Ka morago ga mo a ba šupile, ke moka a gafêla moja-lefa. Ke mok a malome wa bona a fetša go bolabola a e ta mowe.
- 5112 10773 Motsatsi o ilê a gafêla malome wa gwe thoto. Ka bolaya nkwe a ke apare, ka gobane ke ne le malome wa go mosoma. Goriale ke moja-lefa. Nna ke mosadi, ke dutši dikherong tsa ba ngwe. Ka baka le we a ke hône gore nka khôna go dula le thoto. Ke e soma lena malome. Ke moka ke feditše. Malome wa gwe o ilê a bega banna ba gabô. Banna ba ilê ba re, di ya kwala fêla o di tebe gore ke molato. Ke a di kwa motogolo. Nna ke go khopela gore o feletše polabolo ya go. Nna ke re ke lena ba we le swanetšego go bona lefa. Taba kholo ke nyaka gore le mphe mosadi yo we a ta go dula le-gatong la mohu mma. Bjale ke go kwile motogolo. Nna ke re

gapa lefa ka moka, o togê nalo. O ta goma wa ta wa mpha ka molaô. Ga na lehono o thale taelong.

5113

10774 Motšatši o ilê a toga le lefa. Ka morago ga polabolo ya malome wa gwe, banna ba ilê ba êma le malome wa gwe. Moja-lefa o ilê ke a gana, banna ba ilê ba mo šupa tela. O ya bôna, nkwe ya bolaiwa e ya somiwa. A ba diyo lathêla. Go somiwa ga nkwe go tšwa go bolaboleng. Tšatši le la lehono ke letšatši la thobošo. Go na le mediro e mengwe. Le gona dipeelo di gopola mohu. Thepela o fodiša peelo le lefa le. Ka morago ga mo peelo e boetše bodulong, o ta khôna o soma malome wa go. O ilê a di kwa. Fêla o ilê a khopêla malome wa gwe gore a mo tswarêlê thoto lebakanyana. O ilê a dumellana naê.

10775 Methoko e mmedi ya manyalo a baredi ba mohu. Bakho-nyana ba mohu le bona ba swanetše go ba baeletši. Methoko e we e tšwa bona. Monna wa Motšatši le wa Matšikhidi ba ilê ba ba gona. Le morwa yo mogolo wa mohu Mmathari. Ba ilê ba nyaka le bakhalabje ba go tiya. Morerong wa bona, ba ilê ba re, malome o swanetše go apara mokhopa wa nkwe, e the neng mekhopa ya dinkwe. "Tswala banneng a e farelwe". Go leka noka a še go e tshela.

5114

10776 Ba ilê ba gafêla malome wa bona motheke wa Motšatši. Ba ilê ba tēna ga malome wa bona ka lentšu la pōô. Le yēna o ilê a botša banna ba gabô. Banna ba ilê ba re, o wa kwala. Le ge e le mosadi ke moswe. Moswe a lle moteng di a iila. Malome o ilê a re bjale ke lentšu le a kwala. Ba ka no ntshupa pōô e we. Ba ilê ba mo šupa. O ilê a e amogêla. Bjale ba re ka yōna pōô e we, re go gafêla motheke wa Motšatši. Le ôna o ilê a o wamogêla. Makhute o bolailê ke dikoko. Goriale ke malome wa bona. O ilê a napa a ba šupa mosadi wa bona. Le bona ba ilê ba leboga.

10777 Motšatši o ilê a fa Matšikhidi khomo le pudi. Khomo ke ya mohu mmago, o ilê a fiwa ke batswadi ba gwe letšatši le a bikiwago. Nka be e le dikhomo, di ilê tša

fetša ke bo botana. Ka go di rekiša a re thella tala. Pudi ke ya maata a mohu. O ilê a e reka ka legogo. Ke ôna mothahu wa mohu mmago, o ta ya wa phumulêla gona megokhô. Motheo wa monyalo wa moratho o ilê wa toga le mogolo. Dibjana tše dintši o ilê a gafêla lekhôthwane. Mašemo a mohu ba ilê ba arogana.

10778 Makoše o ilê a bekêlwa lapeng la Motsatsi. Makoše ke mosadi yo la malome wa gwe, a ilego a ba šupa yêna ka letšatsi le la ba mo gafêlago dikhomo. Ge malome wa bona a ba bega tala. Mogolo le moratho e be ba bolabola. Ke moka ba rekiše khomo ba thellê mosadi wa bona. Diaparo le tšona e be ba fo dira bjale. O bilê a gola. Ke moka ba ya ba mmeke. O ilê a bekêlwa ka gona lapeng la moja-lefa. Bana ba mohu ba ilê ba thaba kudu. Ba re, mmago rena o tsugile. Ba bolabola ka mabapi le lapa la mohu mmago bona.

5115

10779 Makoše o ilê a khetha ke Šupulugane. Motsatsi o ilê a mmotša gore/gona monna yo we re ka go šupago. Wena ka noši o ta no bôna monna yo we o mo nyakago wa dula mê. Fêla o mpotše. O ilê a tšhaba go mmotša. O ilê a no phela le monna ka go utswana. Mpa e ilê ya nyarêla. Ke ya mang. O ilê a bola yêna monna yo wa ka gôdimu. Le yêna o ilê a dumêla. Ba mmotša gore a theke a tšhaba. Makoše o ilê a bêtêga ngwana wa mothankana. Motsatsi o ilê a mo rêla leina la Madome.

10780 Makoše o ilê a agêlwa wa gwe motse. Monna o wa thotiwa. Bjale Šupulugane a be a tšhaba go tšena ka moteng. Motsatsi o ilê a phakiša a bôna gore mosadi a thabe kudu. Ke ge a yo mo agêla wagwe motse. Mašemo a la a mohu mmago bona, ba ilê ba a fa Makoše. Lešaka la dikhomo le ilê la agiwa moteng wa mmago bona. Lefa le be le laola ke moredi wa mohu. Go lewa gona e be le lewela ka lapeng la Makoše. Mafellô a taba.

5116

10781 Batogolo. Mosadi o tšeya mosadi. Bana ba mosadi yola a mo tšerego ke bana ba gwe. Kudu ke batogolo ka gobane o ba tšere ka dikhomo tša gwe. Le ge a ilê a ba tšeya ka dikhomo tša baredi ke batogolo. Bana ba motšeiwa (ngwetší) ba bitša motšei makholo wa bona. Ngwetší o bitša motšei mmatswala. Baredi ba mosadi wa go tšeya mosadi. Ba ilê magadi a bona. Bjale le bona ba na le bana ba bona. Bana ba bitša motswadi wa mmago bona makholo. Makholo o bitša bana ba baredi batogolo. Ka lebaka le lengwe o re bana ba bana baka.

10782 Bana ba bana baka. Bana ba betší ke ba bana ba gwe. Ba baredie ke bana ba bana ba gwe. Ka moka bana ba betší le ba baredi ba re makholo wa rena. Le yêna o re batogolo. Kudu mosadi mo a bolabola ka bana ba bana baka, a bolabole ka bana ba betší, o bolabola ka bana ba baredie. Le ge mosadi a nyaka bana ba baredi ba gwe, bana ba we ba ka the ke ba tsoga ba ilê lefa la makholo wa bona ka gobane ke bana ba dikhoró tše dingwe. Khomo a e latswe namane ya e ngwe. Makholo wa bona o no ba latswa fêla ka baka la gore lerato le legolo le gôdimu ga bana ba baredi ba gwe. Batogolo ba we ba swanetségo go ja lefa la makholo wa bona ke bana ba ngwetší. Ngwana wa pele wa ngwetší, ke yêna yo we a swanetségo go ba moja-lefa.

5117

10783 Ge mosadi a ka hwa a šiya ngwetší, ngwetší yo we ke yêna moja-lefa. Mosadi o ilê a tšeya mosadi ka dikhomo tša mata goba tša moredi. Ge a ilê a tšeya ka tša moredi, ke moka a hwa a šiya ngwetší. Mammuwi wa dikhomo o swanetsé go tšeya mogadibô wa gwe gammôgô le thoto a ye dula naê. Thoto ka moka e lebane lona lapa le la la go šiya ke mohu. Moredi wa mohu ke yêna moja-lefa.

10784 Khorong ya ga Mašumu e be gona le mosadi yo Ngwana-Thebaše. Monna wa gwe o ilê a hwa pele ga gwe. Mosadi o ilê a šala a ba le bana ba babedi. Ngwana wa mosetsana

Madisego. Wa mothankana Thephamo. Moredi wa gwe o ilê go nyadiwa ke moka a tšeya dikhomo a tšeiša morwa mosadi. Thephamo o ilê a hwa pele ga gore a beke mosadi. O ilê a šala a tšeya mosadi. Lehu a ba thale. Goriale ke batswadi ba mosadi.

5118

10785 Madisego o ilê a hwa pele ga mmagwe. O ilê a hwa a le bogadi bja gwe. O ilê a šiya bana ba bararo. Banenyana ba babedi le mothankana. Ngwana Thebaše o ilê a e pōna motho wa madimabe. Ke nnete lehu a le na mathō a go bōna. Nka be le mpone gore ke nna tšhuwana le mpe le tšee nna. Lehu a ba hwele, mo la e be ba hwēla nka be ke hwetše bana baka. Theja-baledi o ilê a tšibula ka ngwana wa mothankana. Peelo ya mokhekolo e ilê ya nyaka go lebala mašuwana. Ngwana a ka aphela. O ilê a hwa e thale yo monnyana. Ke lebaka la mo a thōma go abula. Mokhekolo o ilê a remoga mokolo. Ke moka a napa a thōma go babja. Ba lla lehu la ngwana ka theko go okiwa molwetši. Bolwetši bo ilê bja šitiša bandi ba lehu.

10786 Thaga a e swe legokong. Ke nyepō ya bagolo-gole. Legokong ka nnete o ka no gotša mollō wa apeya tša goja, ke moka wa togēla mollō, o ka the ke wa šala wa tšhuba thaga ka baka la gore ke legokong. Ba ilê ba leka ka maata go alafa molwetši, empa bolwetši bo ilê bja šita. Mafello a bolwetši ya ba lehu. O ilê a šiya ngwetši nyanyaneng. Thello tha ngwana the ilê tha f'ela. Thello gwa šala tha makholo wa gwe.

5119

10787 Letsatši la thobošo. Ba ilê ba khobakana batswadi ba mohu le bona ba bogadi bja mohu. Morwa wa mohu Madisego le papagwe ba ilê ba ba gona. Le bona batswadi ba mosadi yo la a mo šilego a le lapang. Morerong wa bon wa moja-lefa, ba ilê ba hwetšana gore ke yēna mosadi wa go šywa. Ba bogadi ba eme maribaneng. Maribana a we a ba thōma ga na lehono ba thomile mohu a tha phela. Mosadi

o ilê a lwetsana ngwana yo la wa go hwa ka go tsama a
 sotha le lefoka. Ke mang yo we a swanetségo go dula
 le mothologadi. Ke mothologadi ka gobane mmatswala wa
 gwe o hwilê. Madi a bela a betse. Ka moka ba bogadi
 ba ilê ba gôgêla maoto morago.

10788 Ba ilê ba gaf'ela Thetimêla khaitšedi ya gwe. Ba
 ilê ba re go bôna ba bogadi ba gôgêla maoto morago, ba
 emiša taba. Thetimêla ke yêna khaitšedi ya Theja-baledi.
 Go ilê gwa šala go dutšî ba bagolo. Ba ilê ba tsoša taba.
 Le a bôna ba bira jou, khomo e beya ke dipheka. Ge
 dipheka di the gona, e ta tšwa ka šakeng, ya ya le naga.
 Taba a ya swanêla go-togelwa e le bjale. Re swanetsé go
 e emiša mo we mang le mang a swanetségo go teba. Ke
 nnete. Re swanetsé go mo gaf'ela khaitšedi ya gwe.

5120

Aowaa ba ilê ba kwana ka mokhwa o we. Ba ilê ba napa
 ba mmotša ba thale thopeng. Khaitšedi ya gwe o ilê a
 amogêla taba. Bjale o na le boêmô. Bjale ba ilê ba
 palakana thopeng.

10789 Thetimêla o ilê a tšeya khaitšedi ya gwe. Ba ilê
 go toga thopeng ke moka ba ya ba bolabola taba gare ga
 batho. Le a bona mong wa mošasa o, o hwilê go šetše
 ngwana wa batho ba. Mohu a šiya bana. Fêla a be a na
 le bana. Ba mo etile pele bjale ka ge le teba. Modišî
 wa khomo o e tswara ka mothela. Re ra gore la the ke la
 makala mo le bôna khaitšedi ya gwe mo a tiya dinto. Ke
 rena, re ilê a yo ba a re tswaretše motho yo wa rena. Ge
 gona le taba o ta re botša. A gwa ka gwa ba le motho yo
 we a ngunangunago. Ka morago khaitšedi a ta a tiya dinto,
 a ya a mo agêla mote ka nje ga legora la gwe. Mafello a
 taba.

10790 "Konanang tša goja, taba mpe le botšane". Bagolo-
 golo e be ba khôna go šumiša theema the tha ka godimu. Ba

5121

be ba re dijô ke ditšhila tša mênô. Matsatsing a bo lehono ditšhila tša mênô di dira phapano mo bathong. Ba nyaka go bigiwa le tša go ja. O kwa motho a re le nnyakêla tša go fiša, tša go tonya a le mphe. Kudu ba bolabola ka gore le nnyakêla tša go baba tša bose le nkona. Wa o kwa motho a bolabola ka mokhwa o we, ke moka le ge ba mmega taba empe a tha nyaka goya. Ke moka phapano e ba gona.

10791 Taba e nyaretsitše ke taba ya Thetimêla. O ilê a dumêla go tšeya khaitšedi ya gwe Theja-baledi, khanthe ba bogadi ba ta mo melêla mothela. O ilê a babja kudu, a ya a botša ba bogadi bja gwe. A ba ka ba ya go bôna molwetši. Khaitšedi ya gwe a mo alafiša go fithêla modimu a thuša a fôla. Bana ke ba dikhomo, dijô tše we a di dirago a be a bega khaitšedi ya gwe. Medirô ka moka ya lapa e be e le gôdimu ga gwe. Ngwana a hwa a ba bega, ba gôgêla maoto morago. Ba khoro ba molokolla gore a boloke mohu. Ge gona le yo a nago le pelaêlô o mo šupe mono. A gwa ka gwa ba le yo a nago le plaêlô.

5122

10792 Ba-diri ba theema the tha konanang tša goja, taba mpe le botšane. Ba be ba tha šale taba ya dijô morago. Ba be ba re, "moliti wa mogo wa rotwe o leta a ija mafôta". Mafôta ba bolabola ka tšona dijô gammôgô le manamane a we a hwago. Pego ke a khomo e kholo mo e hwilê. Bana ba gwe ge be gôdilê ke moka, ba ka the khônê go bošla dikhorong tša bona ka baka la gore ba ilê ba ngaletša mmago bona. Ba to no'ana ka mothopô wa bogadi bja mmago bona ka ba ka la dikhomo.

10793 Mosadi wa moopa. Boopa ke mosadi wa go the belege. Moopa nka bo thii. Ka buntši ke baopa. Mosadi yo we ke mmotana ka gobane a na ngwana. Khale ge mosadi wa moopa a ka hwa a šiya lefa, lefa le we la mohu le swanetše go ba taolong ya monna wa gwe, ge a ilê a hwa pele ga

monna. O swanetše go tsoša lapa la mohu ka lona. Mosadi yo we ke wa mmula-nto. Monna a swanêla go di ja ka molomo. Fêla le mo a ka no le ja, ga gona motho yo a ka mmeyago molato. Taba kholo o bolaila lapa la mohu.

5123

10794 Mpasi o ilê a hwa e le moopa. O ilê a hwa pele ga monna wa gwe. Leina la monna wa gwe Manyela. Mosadi e be e le ngaka. Pele ge lehu la gwe, o ilê a botša monna wa gwe gore o nyaka go tšeya mosadi ka dikhomo tša gwe tša bongaka. Monna a ka a kwana le mosadi. O ilê a re a ke nyake go tšeya mosadi wa bobedi ka gobane ke tha gola. Go re o gudilê o ta bōna kang ka gobane o ka the be le madika. Ka morago ke ge mosadi a thabêga ke moka a napa a hwa. O šale o lema mahwiti, nna molau ke hulere. Ke yōna polabola ya mohu mo a botša monna wa gwe.

10795 Letšatši la thobošo. Ba ilê ba khobakana bana ba komana. Batswadi ba mohu ba ilê ba ba gona. Le bona ba bo leloko la monna ba ilê ba ba gona. Mokhonyana o ilê a šupa batswadi ba mohu gammôgô le ba leloko la gabo mothahu wa diruiwa. Morerong wa bona, ba ilê ba mmošša gore o swanetše go tšeya mosadi ka ôna. Motholo o ilê a dumêla. Mohu a be a šille dikhomo tše ntabe le dipudi tše lesome di nago le dipudi tše tharo.

5124

10796 Dithapô tša dibjana. Morero wa bona, ba ilê ba di gafêla batswadi ba mohu. Mokhonyana o ilê a re o beya mpheko, ba leloko la gabô ba ilê ba mo ganetša. A go ke go katiwa matapa, go fêla go katiwa batho. Goriale ke Manyela. Batswadi ba mohu ba ilê ba rwala dithapô tša dibjana. Ba ilê ba šielâ mokhonyana wa bona tša go apeya. Dithapô tše la tša dibjana, ba yo di boloka. Di ta goma tša boya mo a tšo tšeya mosadi wa the bula-nto. Lefa ke la mataa a mohu. Ka lona a swanêla go tšeya mosadi kgorong e ngwe. O swanetše go tšeya lapeng la bo mohu.

Di latêla dibjana, dibjana tšo boya le mong wa tšona.
Mašemo a ilê a šala a limiwa ke yêna monna.

10797 Manyela o ilê a šegela Maphurane. Motholo o šegetše
mothologadi. Ba ilê ba leka ka maata go mmošša gore o
di tebe gore mothologadi ke phoka, e rego mo letsatsi le
thaba ya ologa. Taba ya bobedi mothologadi o na le ma bobo.
Re bolabola ka mokhwa o we ka baka la thoto ya mohu. O the
ke wa thinya. O swanetše go fa ba ga makholo wa go lefa.
Le ta ba le hwêla bona. Monna a ka a ukwišiša dipolabolo.
Fêla o ilê a no ba dumêla, khanthe o dumêla khwêla.

10798 Manyela o ilê a ja thoto ya mohu ka legano. Di ya
ka lewa, molai a dutši a le gona. Dikhomo tša go šiya ke
mohu tša thōma go hwa. Theho tha khomo re lla ka legano.
Di hwa a di ja. Malome wa gwe, o ilê a fitha a mmošša
gore o swanetše go hwetsana mothe, o mo fê dikhomo. O ta
go fa mosadi. Go gana ke go baka dipolabolo. A be a tha
gane. Molai mo a tugile, ke moka dipolabolo tša molai o
di ragêla moragô. Ba ilê ba ntšha mathô ba mo lebella.
Polabolo ya bona ya mafello, ba ilê ba re, o ta ja nta a
šeba ka letae.

5125

10799 Ke nnete motabo ke phoka. Maphurane ke khomo kata
o e khoroše, ke khomo ya go thoka modiši. O ilê go bōna
gore lefa le fedile ke moka a thōma mokhwa. Mofotha tha
ntsweng, o re the tšwe the mo lomê. Mothologadi mo a ilê
bjaleng, o ilê, o boya mo dikhogo di lla. Bjale mošegedi
a thōma go dula a e lwa le mošegêlwa. Monna wa ka o hwile
a thešu a ntiê, lehono ke boga go tšwa ke monna wa mongwe.
A e ye tau, go toga ka nyadi a še go rereša. Ba ilê ba
mo raka ka taêlô ya mothologadi. O ilê a tšwa ka maforo.

10800 Manyela o ilê a hwa a thoka le mokhedî wa meti.
Monna o ilê a gopola ga malome wa gwe. Malome wa gwe o
ilê a mo raka. O ilê a re, latêla dikhomo tša mohu

5126

khaitšedi ya-ka. O ilê a goma a ya a dula ga na kowa mothopeng wa go šiya ke mohu mosadi wa gwe. Basadi wa bôna ba go nyaka, ba latella tša go ja. Ba ilê ba mo ekologa. Ka nnete monna o ilê a ja nta, a šeba ka letae. Mafellô o ilê a latêla mohu mosadi wa gwe. Ke moka lapa le hwilê le beng ba lona. Mafellô.

10801 Manapjadi o ilê a hwêla ke monna wa gwe. Mohu monna wa gwe o ilê a hwa e le modidi. Batswadi ba mosadi ba ilê ba šimula moredi wa bona ka khomo ya tshadi. Ka moragô ga dilemo tše pedi, o ilê a latêla monna wa gwe. O ilê a hwa a le moopa. Khomo e la ya go šimula ke batswadi tšatši le a bikiwago, o ilê a e šiya e na le dikhomo tše nne. Polabolo ya gwe, a be a dula a bolabola ka go iša pôô ga khaitšedi ya gwe.

5127

10802 Letšatši la thobošo. Ke molaô gore letšatši la thobošo le be gona. Le ge mohu a hwile a le moopa, ba swanetše go rêra ka mothahu le dithapô. Morero gôdimu ga mothahu le dithapô. Dithapô ka moka tša mohu di ilê tša gafelwa mammuwi wa dikhomo tša mohu. Bjale ka dikhomo di swanetše go dira bjang. Morerong wa bona ba bôna gore a go na motho yo we a ka thôkômêlago dikhomo. Ba ilê ba dira gore khaitšedi ya mohu a tšee dikhomo. Fêla o ba modiši. Ka morago ga mo di tswaletše, re ta bôna gore re ka dirang ka tšona. Khaitšedi ya mohu o ilê a gapa dikhomo. Dikhaitšedi a di iile go-tala, go na le yo we a lebanego go ja lefa. Ke yo we a ilego a tšeya mosadi ka dikhomo tša matsô a mohu. Ke yêna yo we a swanetšego go bêlêga mosadi wa 'mula-nto.

10803 Mokwena o ilê a thôkômêla thoto ya mohu khaitšedi ya gwe. Khomo e e hwago, a be a e ya a bega ba bogadi bja mohu. Bona ba be ba mo gaf'ela yôna. Le Nkhaf'ela ka mokhwa mang. Ke wena makholo wa rena. Le a bôna, motho

a nyadiwi ka dibibi, o nyadiwa ka dikhomo tše di phelago.
 Re ya go kwa. Ba ilê ba mo gafela dikhomo. O ta re fa
 mosadi wa the bula-nto. Ba ilê ba kwana ka mokhwa o we.
 Ba ilê ba beka Matuu. O ilê a dula legatong la mohu.
 Mafellô a taba.

S. 8: Mašemo a mohu wa mosadi.

5128

10804 Dithapô tša mašemo le dirapa. Ge mosadi a ka hwa
 pele ga monna wa gwe, mašemo ka moka a mohu a swanetše go
 tšeya ke monna. Ke yêna yo we a swanetšego go šala a
 šumiša. Fêla ge mohu a ilê a šiya bana, monna a swanela
 go-fana mašemo. Mašemo a we a swanetše go fiwa moja-lefa.
 Ge a ilê a šiya lefeela, gora monna a ka dira ka ôna ka
 mokhwa o a ka khônego. Ba we a ba ratago a ka ba fa. Megola
 ka moka ya mohu ke ya monna.

10805 Moja-lefa wa mašemo a mohu wa mosadi. Go na le
 mosadi wa mmula-nto, ke yêna yo we a swanetšego go lema
 mašemo a mohu ka gobane ke yêna yo a dutšigo legatong la
 mohu. Ke ge mohu a ilê a šiya lefeela goba bana ba bane-
 nyana. Bana ba we ba swanetše go togêla dithapô tša mašemo
 go šale go lema mosadi wa thebula-nto. Bona ba ta fiwa
 mašemo ke ba bogadi bja bona. Ge a ilê a šiya masogana, a
 feta le moja-lefa. Fêla ba swanetše go e gaf'ela lekho-
 thwane ka gobane ba bagolo ba swanetše go e pônêla.

5129

10806 Motetete o ilê a hwela ke mosadi. mohu o ilê a šiya
 bana ba bararo. Banenyana ba babedi le wa mothankana.
 Lekhôthwane la bona Nkala. Ke yêna wa mothankana. Mohu o
 ilê a mo šiya e thale yo monnyana. Baredi ba mohu ba ilê
 ba šala ba lema mašemo le dirapa tša mmago bona. Ka morago
 ba bikiwa, ba ya magadi a bona. Papago bona o ilê a šala
 a lema ya gobane Nkala ke ge a thale yo mo'nyana.

10807 Nkala o ilê a dula tulong ya boja-lefa la lapa la mohu mmagwe. Ke ka morago ga mo a bikile mosadi. Papagwe o ilê a mo šupa tšhemo ya go šiya ke mohu mmagwe. Dirapa monna a ka the ke a diṭeba, diṭeba ke baredi ba mohu. Ke bona ba we ba ilê ba šupa mogadibô wa bona. Motetete o lema ya gwe tšhemo. A ka a tšeya mosadi wa the bula-nto ka gobane a be a na le basadi ba babedi. Ka mohu ba be ba le ba bararo.

10808 Mosadi wa the bula-nto. Ge e be Motetete a tšee mosadi wa the bula-nto, mašemo a be a ṭa limiwa ke mang. Motetete a be a swanetše go ba ripaganya tšhemo ka bogare. Kudu e be e swanetše go the ripagantšhwe, e fiwa moja-lefa. Mosadi wa mmula-nto o swanetše go nya kellwa tšhemo ke monna wa gwe. Ke papišo fêla ka gobane a ka a tšeya the bula-nto. mafellô.

5130

10809 Malokweng o ilê a hwa pele ga monna wa gwe. Leina la monna Phupu. O ilê a hwa e le moopa. Monna o ilê a šala a lema mašemo a mohu mosadi wa gwe. Dirapa o ilê a di adima dikhaitšedi tša gwe. Ke bona ba we ba go šala ba lema dirapa. Mohu o ilê a šiya thoto ya diruiwa. Bjale monna o ilê tšeya mothahu wa mohu a ya a tšeya mosadi wa the bula-nto ga batswadi ba mohu. Leina la mosadi Madithuri. Dibjana ka moka tša mohu gammôgô le mašemo le dirapa di ilê tša fiwa yêna mosadi wa the bula-nto. Dirapa tše la tša go adima dikhaitšedi, o ilê a di adimulla. Le bona a ba ka ba belaêla. Mafellô a taba.

10810 Mororobetši o ilê a šiya bana ba bararo ba benenyana. Maina a bona: Maité, Thekolobane le Mamorakeng. Leina la papago bona Motsatsi. Leina le la Motsatsi ke la ngwana-ngwako. Ke gore mogolo wa gwe o ilê a hwa. Bjale ba mo rêla leina la thesadi. Mosadi o ilê a hwa pele ga monna wa gwe. Monna a be a no ba le mosadi ka o thii. Maité a be a le bogadi bja gwe. Ke yêna ngwana wa maetsibulo. Lekho-

10846 Dikhomo tša monyalo wa Matšhego, di ilê tša gafeelwa Matšhutšhubele. Ka morago ga mo ba feditše ka ga mothahu wa mohu wa mosadi, ba tšena mothahung wa dikhomo tša monyalo. Bjale dikhomo tša monyalo di swanetše go šma kae. Ke wena Kelemanane yo we a swanetšego go bōna taba e. O ilê a re dikhomo di swanetše go tšeya ke malome. Ge di e hwa, di hwela yēna. Nna ke nyaka mosadi mo ga gwe. Ba ilê ba šma le mantšu a khadi. Malome wa bona o ilê a tšoga le tšona. O ilê a ba fa mosadi wa the bula-nto yo we leina la gwe e lego Diketo. Ke yēna yo we a be a lebane go tšaga go apeela rakhadi wa gwe Diketo wa pele. Mafello a taba.

5149

10847 Bušuwana o ilê a šiya ngwana ka o thii wa mothankana. Leina la morwa Lephatšhi. A a ka a bēlēga yēna fēla aowaa o ilê a bēlēgela fathe. Bjale ngwana wa go phela ke yo no a ngodilwego ka mo gōdimu. Mong leina la Bušuwana e be e le Makopi. Bjale leina la Bušuwana o ilê a e thēla ka bakeng la go hwela ke bana. A fēla a re, bušuwana re tšeba bja khwale bja motho ke mathodiya peelo. Khwale ke nonyana. Bjale ge mosadi a tšha bēlēga aji. Ba re e kekemilē mathō, ge a ka ja o tšaga bēlēga nkekemane.

10848 Lefa ka moka le ilê la ba la Lephatšhi. Ka letšatšhi la thobošo, papago Lephatšhi o ilê a šupa batswadi ba mohu lefa la mohu moredi wa bona. Le a bōna mosadi wa ka o hwilē, o šille tšhuwana. Ke ngwana o thii wa tšhwene. Batswadi ba ilê ba mo šimula ka pudi ya tshadi. Pudi e ilê ya tswalla. O ilê a rēka khomo yatshadi ka dipudi.

5150

Khomo e na le manamane a mabedi ka yōna ke ya boraro. Bjale dipudi tšona di a tselela. Ke šona mothahu wa mohu o we.

10849 Mona ntso a e khamole. Goriale ke papago morwa. Le a mpōna, thōgō ya ka e thakane. Ka goriale mowe a ke tšebe gore nka dira bjang ka mothahu. Ba ilê ba mmotšaga gore wa the ke wa iša peelo khole. Fodiša peelo, ka morago o tšaga bōna gore o ka dirang. O ilê a bega morwa

wa gwe mothahu wa go šiya ke mohu mmagwe. O ya o bona mothahu o, o šille ke mohu mmago. Ke thoto ya go, o swanetše go e diša, o ja tšeya mosadi ka ōna ngwanaka. O ilē a o diša, wa ba wa tswalla. O ilē a tšeya mosadi ga malome wa gwe ka ōna. Mafellō.

Temana ya 6: Theemcng tha ngwana wa lekhōthwane.

10850 Khōši ya toga nngwe e a šala. Nyepō e ke nyepō ya bagolo-golo. Ngwana wa maetsibulo ke moja-lefa. Ge a ka hwa, moratho wa gwe o swanetše go dula tulong ya gwe. Le yēna moja-lefa wa lefa la mosadi, yo we e lego lekhōthwane, ge a ka hwa, mogolwane wa gwe o swanetše go dula tulong ya gwe. Lefa le swanetše go ja ke yēna.

5151

10851 Matsolelane o ilē a hwēla ke monna wa gwe pele. Leina la monna wa gwe e be e le Putšane. Maina a bana ba bona ke a:- Ntau, Tshetha, Thoko, Tsheketha le Mafsikeng. Maina a a bona a ngodiwilwe ka go latšlana ka go bēlēga ga bona. Bathankana ba bararo. Banenyana ba ba bedi. Ka morago ga thello tha mohu papago bona, Mafsikeng a latšela papagwe. O ilē go gotšetša mohu papagwe mollō. Ke plabolo ya ngwana yo a hwago ka morago ga motswadi wa gwe a hwilē. Le ge go ilē gwa hwa mmago bona, ngwana a šala a latšela, ba re o ilē go ~~gotšetšetša~~ gotšetšetša mohu mmagwe mollō. Monna yo mogolo a hwa, ngwana o swanetše go molatela. Maina a banenyana:- Tshetha le Thoko.

10852 Di ilē ka megwere. Mona o ka hwetšana e ke go bolwabolwa ka diruiwa khanthe go bolwabolwa ka batho. Ka morago ga lehu la papago bona, bana ba mohu a ba ka ba šala ba o kwana. Ba be ba dula ba elwa. Kudu e be ba elwa ge ba nwele bjala. Bjale ka moswana ge ba nyaka go okwa gore molebi ke ~~nyaka~~ mang. Mmago bona o fēla a re go lebilē Ntau. Ka tsatši le lengwe ba ilē ba pupana ka digale tša bo magagane. Banna ba ilē ba tsoga ba dulšela

5152

taba. Mmago bona o ilê a agella Tshekhe~~th~~a legora, a tšwa Ntau. Eónang, bana ba ta ba ba bolayana, bokaone ke gore ba arogane. Mmago bona o ilê a re ke nnete, a ka ba a mpolaêla ngwanaka. Yo mongwe le yo mongwe o swanetše go bōna mmoto wa gwe a dulê gona. Go bjale. Goriale ke banna. Le banna ka gobane le na le malapa a lena. A di illi go ya ka meedi ke tša šaka ka lethii. Ntau o ilê a tšwa ka moteng le mosadi wa gwe. Moratho o ilê a šala a toga le mosadi wa gwe gammōgō le bo mmagwe.

10853 Matsolelane o ilê aga mo~~te~~ wa Tshekhe~~th~~a. Ka morago ga mo moraka o fedile, ke moka mmagwe a thōma go babja. Natau o ilê o ile a botša moratho gore re swanetše go tšama re e kwa lehu la mohu. Ke mohu ka gobane o wa mmōna gore aka the ke a phela. Ba ilê ba tšwa. Ditaola di ilê tša tiya mosadi wa Tshekhe~~th~~a. Ba boya ba anêgêla mohu mmago bona. Ke lebugile go kwa the the mpolayago. Ka morago ga matsatši a the makae ke moka a khaogana nabō.

5153

10854 Letsatši la thobošo. Thello tha mohu the ilê tha ndiwa ga na kowa lapeng la mohu moteng wa Tshekhe~~th~~a. Le thobošo ya bana ba mohu e bile gona. Lefa la mohu mmago bona:- Khomo le dipudi tše tharo. Lefa le we ka moka le ilê la gafelwa Tshekhe~~th~~a. Lefa le ke la go šiya ke mohu mmago ke lago. O ka no dira ka lona ka mokhwa o khōnago. Mo~~th~~ahu wa mabêlê le ōna ba ilê ba mo gafêla. Karogano e ilê ya ba ya mašemo le dirapa tša mohu. Di~~th~~apō bana ba mohu ba ilê ba ditopa. Mašaledi ka moka ba ilê ba a gafela lekhothwane.

10855 Mo~~th~~ahu wa mabêlê baredi ba mohu ba swanetše go hwetšana. Goriale ke malome wa ~~KXX~~ bana. Ke nnete o ya o kwala. Molaō mo~~th~~ahu wa mabêlê a mohu wa mosadi ke wa baredi ba mohu. Lekhothane le ta hwetšana mašaledi. Ba ilê ba abaganya baredi ba mohu mo~~th~~ahu wa mabêlê. Mmaš lena o hwilê, le lena le ta phumulêla megokhō ga na mo.

Yo mongwe le yo mongwe wa baredi o ilê a fiwa diroto tše pedi. Mašaledi ba fa moja-lefa wa lefa la mosadi. Mafellô.

10856 Ramaia o ilê a tšeya Motanalo. Ba ilê ba ba le bana ba banê. Maina a bona:- Kalatsane, Mamokhadi, Matheboko le Diboko. Papago bona o ilê a hwa pele ga mosadi. Bjale mmago bona o ilê a šala a tswere moċe. Bana ba ngodilwe ka go latellana ga go bēlēgwa ga bona. Mothankana nka o thii, yo we leina la gwe e lego Kalatsane. Lekhōthwane la bona Diboko. Lekhōthwane le ilê la hwa pele ga mmagwe.

5154

10857 Motanalo o ilê a latēla monna wa gwe. Mosadi o ilê a hwa a šiya bana ba bararo. Ka morago ga lehu la gwe, ba ilê ba khobakana ba bo leloko la bogadi bja mohu. Le bona batswadi ba mohu ba ilê ba ba gona. Ke ka lona letšatši la thobošo. Ba ilê ba nyaka go bēna mong mothahu wa go šiya ke mohu wa mosadi. Ba ilê ba hwetsana dipudi tše pedi fēla. Dikhogo di be di le thaano. Khošsi ya toga e ngwe e a šala. Goriale ke rangwane wa bana. Moratho wa lena o hwile, yo we a go ba a tswanetše go ja lefa la mohu. Lehonc lefa le swanetše go lewa ke Matheboko ka gobane ke yēna yo we a dutšigo tulong ya mohu Diboko. Ba ilê ba mo fa lefa la mohu mmagwe. O ilê a gapa dipudi a ya natšo bogadi bja gwe. Dikhogo le tšona di ilê tša rwadiwa. Mafellô a taba.

TEMANA YA 7: Bana ba lekhōthwane.

10858 Bajogolo. Mosadi o bēlēga bana, bana ba ba le malapa a bona. Ke gore ba gudile ba na le basadi ba bona. Baredi le bona ba bikiwa. Le bona ba yo ba le bana ba bona magadi a bona. Mmago bona o swanetše go dula ka lapeng la morwa yo monnyana. Ke yēna yo we a

5155

swanetšego go thōkōmēla mmagwe. Bana ba barwa, ba bitša mmago papago bona makholo. Le bana ba baredie, ba re makholo. Yēna o re baogolo.

10859 Lehu a le khethe, yo mogolo o wa hwa, yo monnyana o wa hwa. Ge lekhōthwane le ka hwa le thesu la ba le lapa, mogolwane wa gwe o tšeya legato. Ge le ka šiya mosadi, mosadi yo we a na le bana, bana ba we a ba swanēla go ja lefa la makholo wa bona. Le ge lekhōthwane e be e le ngwanenyana, bana ba gwe a ba swanēla go ja lefa la makholo wa bona. Mabapi le baneng ba lekhōthwane la mothankana, ka tšatši le lengwe ba ka fa ngwana wa gwe, the thengwe tha diruiwa tša makholo wa gwe. Ke ge mmago bona a be a tswara mmatswala wa gwe ga bote.

10860 Moja-lefa yo mogolo wa lapa, a ka ja lefa la mohu mmagwe. Go buima kudu gore moja-lefa yo mogolo a je lefa la mohu mmagwe. Go bofefo ge lekhōthwane le ilē la hwa la šiya bana. Gona o na le mata a go laola mothahu. A ka the ke a o akaretsa aowaa, o swanetše go abaganya baratho ba gwe ka moka ga bona. Ge ba o kwēla tšhuwana e we ilego ya šiya ke lekhōthwane la bona

5156

bothoko, ba ka no mo fa. A ba fe ngwana wa lekhōthwane, aowa ba fa ngwana wa maetsibulo. Papago o hwile, mothahu o wa mmago rena o be o lebane yēna. Lehono rena re go fa the. Ke thato ya rena. O swanetše go leboga the we ba mo fago.

10861 Manvane o ilē a hwa pele ga monna wa gwe. Leina la monna wa gwe Theriri. Maina a bana ba bona:- Thoko, Masepa (Mathepa), Motetemedi, Mantsana le Mošothi. Maina a a bona a ngodilwē ka go latelana ka go belegiwa ga bona. Banenyana ba ba bedi. Maina a bona:- Thoko le Mantsana. Mohu mmago bona, o ilē a šiya ka moka ba na le malapa a bona. Baredi ba be ba le magadi a bona. Barwa le bona ba na le basadi ba bona. Mathepa o ilē a tšeya mosadi ka dikhomo tša matšo a Thoko. Motetemedi o ilē a tšeya ka tša matšo a Mantsana. Mošothi o ilē a tšeiša ke batswadi ba gwe.

5157

10862 Mošothi o ilê a hwa pele ga mmagwe. O ilê a šiya mosadi wa gwe a na le bana ba babedi. Leina la mosadi wa gwe Malotša. Maina a bana:- Mohale le Nkotlang. Le ge lekhōthwane le hwile, Malotša a ka a ribêba mogopo wa mmatswala wa gwe. O ilê a no tšwêla pele le go ba tsolêla. Betsi ba babedi ba ilê ba ribêga megopo ya bona. Monyane le monna ke ge be gudilê. Ba

be ba fepiwa ke mosadi wa mohu Mošothi. Ka morago ga dilemô tše pedi ke moka Manyane a latêla morwa wa gwe. 10863 Pele ga lehu la Manyane. O ilê a fa Mohale pudi ya tshadi. Leina la pudi e be ba re ke šukedi. A a ka a mo fa ka thepiring, o ilê a mo fa pele ga barwa gammôgô le monna wa gwe. Thoko le yêna a be a le gona. Le ya bôna bana baka, bo êpa bo dutšî. Ge nkare le šale le fê ngwana yo wa mohu moratho wa lena, le ka the ke la mofa. Ke ngwana wa ngwanaka. Ke mofa pudi. Pudi e we leina la yôna ke šukedi. Ke moka ke feditše. Ba ilê ba palakana. Ka morago ga matsatšî a the makae ke moka a napa a hwa.

10864 Mediro ya Theriri le mohu mosadi wa gwe. Monna e be e le ngaka. Mohu mosadi wa gwe e be e le ngaka ya go alafa malopô. Khomo e la batswadi ba go mo šimula ka yôna, e ilê ya lefa molato wa bolwetsî bja gwe bja mo a ta hwetsana bongaka. O ilê a šiya thoto ya dipudi. Dikhomo di ilê tša hwa tša maata a bongaka bja gwe. Ka šakeng go be go no šala khomo ka e thii. Dipudi di be di le lesome di nago le dipudi ~~XXXXXXXXXX~~ tše tharo.

5158

10865 Morero wa moja-lefa la mohu wa mosadi. Ke ka lona letšatšî la thobošo. Papago bona o ilê a re, moja-lefa o hwile, moratho wa gwe o bogadi bja gwe. Thoto ka moka ya go šiya ke mohu mmago bona, e swanetše go abaganya bana ba mohu. Ke laka le we lentšu. Goriale ke papago bana. Rngwane wa bana o ilê a re, mohu a hwa, o šile bana. O ilê a re go bolabola ka mokhwa o we ke moka a homola. Ba ilê ba nyaka gore a feletše polabolo ya gwe. O ilê a r

ngwana wa mohu o swanetše go hwetsana moabe wa mohu papagwe. Ba ilê ba mo fetola ka gore e we ke taba theko. Ngwana wa mohu o ta ja tša lapa la mmagwe. Ba ilê ba dumellana le lentšu la papago bana. Lefa le ilê la abaganywa bana ba mohu. Khomo e ilê ya feta le motetemedi. Mabapi le dipudi, ba ilê ba mo fa dipudi tše nnê. Ntabe ya dipudi ba difa Mathepa. Thoko o ilê a fiwa pudi. Mantšana o ilê a fiwa dipudi tše pedi. 10866 Mathepa o nyaka go tšeba ka pudi e la šukedi. Pudi e be e na le diputšanyana tše pedi. Pudi a ya swanêla go fiwa Mohale, rena bana ba mohu re le gona. Papago bona o ilê a re, lentšu la mohu a le nyatšwi. Mohu mma a be a fapane thogô, the we a go ba a the bolabola a be a tha the tšebe. Motho a fiwa o fiwile. Rena re ka the ke ra khona go amoga. Le gona a latha, o file ngwana wa mohu moratho wa go. Mohale o ilê a feta le pudi ya go fiwa ke mohu makhcilo wa gwe. Mafello a taba.

5159

10867 Makhonyo o ilê a hwêla ke monna wa gwe. Leina la mohu monna wa gwe Maketeka. Mothologadi o ilê a šala a tswere motšete wa mohu monna wa gwe. O ilê a šiya mosadi a na le bana ba bararo. Maina a bona a ta ngodiwa ka go latelana ga go belegiwa ga bona. Maina a bona ke a:- Makedi, Digoba le Mamogoši. Lekhōthwane la bona ke ngwanenyana. Nmagwe a be a mo nyaka kudu ka gobane ke wa bofetsane.

10868 Ba ilê ba šimula Mamogoši ka khomo ya tshadi. Makhonyo o ilê a dula le moredi wa gwe bogadi. Molato keng o togêla wa go motšete o dula bogadi bja ngwana. Phetolo. A be a re barwa ba ka a ba ntsware ga botšete. Basadi ba bona ba ~~XXXXXXXXXX~~ nkona le metšete a molapô. Re ta re ke dipitsi, ge re bona mabala. Leina la mmatswala wa Mamogoši e be e le Matsnikhidi. O ilê a Banna ba ilê ba bona Makhonyo phôšô fapana le Makhonyo.

5160

Ba mmotša gore le wena o na le betši ba go. Ka baka le we, o swanetše go boēla moteng wa go. O ilē a boēla moteng wa gwe.

10869 Mamogoši o ilē a hwa pele ga mmagwe. Boloi bo ilē bja tšana ka gare ga bakhonyana le bagogadi. Mmago mohu o ile a ntšha khomo, a re o nyaka go ta okwa thehu tha mohu moredi wa gwe. Ba ilē ba rekiša khomo, ba tšwa, ba ya go tšama ba o kwa thehu tha mohu. Ditaola di ilē tša tiya megadikane wa mohu. Molato o ilē wa ba gona.

Mokhonyana o ilē a lefa mohu ka lesome la dikhomo. Batswadi ba moloi ba ilē ba gana go lefa molato. Dikhomo di ilē tšaya ga batswadi ba mohu go nyaka mosadi wa the bula-njo. Ba ilē ba amogēla dikhomo.

10870 Lehu la Makhonvo. Ka morago ga dilemo tše pedi ge moredi wa gwe a hwilē, ke moka le yēna a hwa. Bjale ka morago ga thello tha mohu, ba rēra ka moja-lefa wa lefa la mmago bona. Moja-lefa o hwilē pele ga mmagwe. Taba a e ke e thoka difotšē. Monna yo Kekela-thoko o ilē a ntšha lagwe lentšu. Mong leina la gwe e be e le Mapurukhwe. La kekela-theke ke la dikvero. Ka gobane banna mo ba bolabola, yēna o no tšwela theko. Mo ba mo ganetša, ofela a re ke la khorong. O ilē a re, moja-lefa o hwilē empa o šille bana. Le a motšeba. La the ke la šala mantšu a gwe morago. O ilē a re a go na taba ke la khorong a le šadiwi morago.

5161

10871 Khoši ya tōga, nngwe e a šala. Le a bōna, mantšu a Kekela-theke re swanetše go a tōgēla ka mabaka. Mabaka a gona ke a fe. Bana ba we ba mohu Mamogoši, ba ka the ke ba khōna go ja lefa la mohu makholo wa bona, bana ba mohu ba dutši ba le gona. Taba ya bobedi ke baswa. Ke bona ba we ba swanetšego go tšiša dikhomo mo. Re di kwile ba bina tou. Ba ilē ba abaganya bana ba mohu mothahu. Diruiwa e be e le dipudi tše tharo. Pudi ya boraro e ilē ya lolaiwa.

10872 Mothahu wa mabêlê le dithapô tsa dibjana gammôgô le masemo le dirapa. Mohu o na le mammuwi wa gwe. Dithapô tsa dibjana, di ilê tsa fiwa mammuwi wa dikhomo. Masaledi a ilê a abaganywa bana ba mohu. Mabêlê a ilê a abaganywa bana ba mohu. Masemo le dirapa ba ilê ba abagana. Mafello a taba.

5162

10873 Moja-lefa yo mogolo mo a ka hwa a síya bana. Mona re hwetsana phapano le moja-lefa wa lekhôthwane, Ngwana wa lekhôthwane mo a ka hwa a síya bana, bana ba gwe a baji lefa la go síya ke makholo wa bona. Ke bana ba mohu ba we ba swanetsego go ja lefa la mohu mmago bona. Khanthe moja-lefa yo mogolo mo a ka hwa a síya bana, ngwana wa gwe yo mogolo o swanetse go dula tulong ya mohu papagwe. Le ge a ka the ke a ja lefa la makholo wa gwe, boja-lefa a bo mo togele. Ngwana wa lekhôthwane ke molata. Ke ngwana monyane a llele bogoši, o lêla go tuma. Ge e le bogoši bona le malapa a magolo. Malapa a magolo ke a bana ba moetsibulo. Ngwana wa maetsibulo wa moja-lefa yo mogolo, a ba mothaetse mothahung wa mohu makholo wa gwe. Ba no fela ba mo fa. Ba re ke moabe wa mohu mogolo wa rena.

10874 Maphefo o ilê a hwa a síya bana ba banê. Maina a bona a ta ngodiwa ka go thatamana ga bona. Ke ôna maina a bona a:- Matshubeng, Mmolawa, Rabu le Matebe. Ke bathankana ba babedi le banenyana ba babedi. Maina a banyana ke a:- Mmolawa le Matebe. Matebe ke lona lekhôthwane. O ilê a hwa a le bogadi bja gwe. O ilê a hwa pele ga mmagwe, a síya bana ba bararo. Ka morago ga dilemo dithe kae, gwa hwa Matshubeng. O ilê a hwa pele ga mmagwe. O ilê a síya mosadi wa gwe a na le bana ba babedi. Ngwana wa gwe wa matsibulo Maitšeng. Ke ngwana wa mothankana.

5163

10875 Mmago bona o ilê a áala a latêla bana bagwe. O ilê a áala a latêla bahu bana ba gwe ka morago ga dilemo tše tharo. O ilê a síya mothahu wa dipudi. O ilê a o hwetsana ka maata a gwe a mabêlê. O ilê a síya lesome la dipudi le nago le dipudi tše pedi. Morero wa bona wa mothahu wa mohu. Ba hwetsana gore yo we a go ba a lebane ke mothahu o hwilê. Le ge a síile bana bogadi bja gwe, bana ba we a ba swanêla go ja lefa la mohu makholo wa bona.

10876 Rabu o ilê a ba moja-lefa la mohu mmagwe. Bjale ke mang yo we a swanetšego go ja lefa la mohu. Rabu ke yêna yo we a ilego go bôna letšatši ka morago la bôna ke mohu wa lekhôthwane. Ka baka le we ke yêna yo we a swanetšego go ja thoto. Ba ilê ba tšeya dipudi tše pedi ba di fa Mmolawa. Lesome la tšona ya ba tša moja-lefa. Rabu o ilê a fa Maitšeng dipudi tše nnê. Ke ngwana wa mogolo wa ka. Ke ôna moabe wa mohu papago. O diše, o ta tswala wa dira ka ôna the we othe nyakago. Ke thato ya Rabu, mo la a no mo kona, molato obe o the gona. Mafello.

5164

Temana ya 8: Moja-lefa wa lekhôthwane
la mosetsana.

10877 Lekhôthwane la mosadi e ka ba la ngwanenyana. Bjale ka ge go ngodilwê kae le kae gore moja-lefa wa thoto ya mosadi ke lekhôthwane. Bjale lekhôthwane la ngwanenyana, go buima kudu go tšeya mothahu wa mohu mmagwe. Ke ge mohu a ilê a síya mothahu o montši. Ge go no ba bana ba bane-nyana fêla, gona a ka no o tšeya. A swanêla go tšeya mosadi ka ôna aowaa o swanetše go no o súmiša ka mokhwa o we a ka khônago.

10878 "Tšhwene tšôgô e tiêla ga gabô yôna." Ge lekhôthwane la mosetsana le na le dikhaitšedi, a ka fa yo mongwe wa dikhaitšedi, yo we a gogêlanago naê môya. A mo fe gore a dijê ka le-gano, aowa o mo fêla gore a tšee mosadi ka tšona.

5165 Mosadi yo o ta ba mogadibô wa lekhôthwane. Ge a étêla ga gabô, o swanetse go beya thaana goba therotwana ka lapeng la gwe. Ke moka ke lapa la gwe. Ge a ka ba le morwa, o swanetse go tséya mosadi gona. Ke yêna molaudi wa lapa le we ka gobane o tsetwe ka thoto ya gwe.

10879 Motshékhi o ilê a síya bana ba bararo. Maina a bona ke a:- Phirima, Bafedile le Nyole. Maina a a bona, a ngodilwe ka go thatamana ka go bêlêga ga bona. Mmagô bona e be e le mmupi wa dipitša. Dipitša e be di rekiwa ka mabêlê. Batho a ba ke ba e ba bahommagadi ka moka. Ba we ba thokago mabêlê, ba be ba eya ba reka. Bjale di reka mabêlê a be a di boloka. Ka moragô ba bôna a rêka dikhomo bjale ka banna. O ilê a hwa a síya thoto e ntši.

5166 10880 Papago bona o ilê a hwa bana ba gwe e thale ba bannyana. O ilê a síya dikhomo tse tharo tsa maata a gwe. Di ilê tsa aana morwa wa gwe Phirima. O ilê a di hwetsana ka modiro wa go loga dišego. Moja-lefa a ka a tseye mosadi ka tsona. O ilê a tseye basadi ba babedi ka dikhomo tsa matso a dikhaitšedi. Mmago bona o ilê a hwa Bafedile a le bogadi. Nyole a be a thešu a bikiwê. Go nyadiwa gona a be a nyadiwile. Dikhomo tsa go mo nyala, di bile di gatile khoro di fetile. Di ilê go nyala mosadi wa Phirima wa bo bedi.

10881 Thoto ya mohu Motshékhi. Ka morago ga thello tha lehu la gwe, ba ilê ba khobakana. Batswadi ba mohu ba ilê ba ba gona. Pele ga gorera la lefa, ba ilê ba nyaka go bôna thoto ya mohu. Dikhomo e be di ntabe, bjale ba ilê ba thoboša bana ba mohu ka e ngwe. Bjale ka šakeng ke dikhomo tse thaano. Dipudi ke lesome la tsona di nago le dipudi tse ntabe. Ke moka ke ôna mothahu wa maata a mohu. O di tebe Phirima gore mothahu wa mohu wa mosadi ke wa Lekhôthwane. O ilê a dumêla. Ke khopêla gore Bafedile

a fiwê khomo le dipudi. Ba ilê ba mo fa khomo le dipudi tše thaano. Nyole o ilê a ya le thoto ya go síya ke mohu mmagwe bogadi.

10882 Dikhomo di ilê tša tswalla. Monna wa Nyole e be e le Maselo. Monna o na le lešaka empa ka gare ga lešaka ke dikhomo tša mosadi. Di laola ke yêna mosadi. Monna a di laole. Mselo a be a na le basadi ba babedi. Nyole e be e le yêna mosadi wa nto ya bobedi.

5167

10883 Kwano ya ka ya ba gona magareng a Maselo le Nyole. Pôô a di be pedi moteng. Goriale ke monna. Mosadi a be a tha dumele ge monna wa gwe a sumisa dikhomo. Tša lema tšhemo ya gwe le ya mogadikane, ke moka o re a di panollwê. Ge monna a dira ka khane, ke moka dikhomo di gana go paniwa. Makemane e ilê ya fagola Mpenya. Ke ge e gana go paniwa. O ilê a tšama a o kwa molato wa dikhomo o wa gana. Ke yêna yo we a dirago gore di be le mokhwa. Monna o ilê a goma a ya a botša mosadi wa gwe. O ilê a mmotša gore ke go butšitše. O wa bôna mosadi lehono ke ta síka le thelêpê mašamong, khomo e e ganago ke ta e bolaya. O ilê a mo fetola ka gore ge e le tša matsô a baredi ba go, o ta bolaya. Tša ka o ka the ke wa bolaya.

fetola

10884 Theroba gôdimu ga Nyole. Monna o ilê a thoya mosadi. O ya bôna mosadi, ka moswana di ta ja nna. Di ka go ja mo o tha thepele ka molaô waka ka gobane dikhomo ke tša ka. Monna o ilê a thwa a e lwa le mosadi wa gwe. Ge banna ba nyaka go kwa molato wa bona, ba hwetšana gore molato ke wa dikhomo. Dikhomo di swanetše go fedišwa, ka nte le mo we

5168

10885 O swanetše go bôna gore o ka dirang ka dikhomo. Goriale ke banna ba botša mosadi yo we mong wa dikhomo. O

ilê a ya a bolabola le khaitšedi ya gwe. Nna a ke na bodulo bogadi bjaka ka baka la dikhomo tše la tša mohu mma. Bjale a ke tebe gore nka dirang ka tšona. Khaitšedi ya gwe o ilê a bitša banna ba bagolo. O ilê a laudišetša banna ka mokhwa o a ilego a laudiša ka gona. Banna ba ilê bare, ke nnete kwano e ka the ke ya ba gona.

10886 Mammuwi wa dikhomo tša matsó a Nyole ke mang. Phirima o ilê a ba botša. Mammuwi wa dikhomo tša Nyole, ke Matale. Bo kaone ke go gaf'ela mammuwi wa dikhomo. Yêna le mo a ilê a dija a na taba. Molato wa gwe ke go mmêlêgêla mosadi. Phirima o ilê a re di kwa ke wena mong wa dikhomo. Mong wa dikhomo o ilê a re, mo we a ke lekwe. Bjale o bôna gore o ta dira bjang. Ke nyaka go tšeya mosadi ka tšona. Mosadi yo we e ta ba wa mang. Ke waka. Goriale ke mong wa dikhomo. O ya bôna, o mosadi, o gudile, poêla moragô a e thale gona. Theema there: "Merifi a e khurumetsane." Bjale o reng ga na mo we.

5169

10887 O ilê a tšeya mosadi ka dikhomo tša go síya ke mohu mmagwe. Ka morago ga theema the tha ka gôdimu, a ba botša gore mosadi a ka theke a dula le nna bogadi bjaka ka gobane ntwá yaka le monna waka e ka the ke ya fêla. Ke mosadi wa khaitšedi yaka. Mo a tha mo nyake, a na taba. Mosadi a ke a eba legakwa. Dipôô di ta mo mônámôna, a ba le bana. Bana ba we be ta aana ka mothopô wa batswadi baka. Aowaa e we ke taba ka gobane a wa ísa dikhomo le naga. O ilê a dira bjale, a tšeya mosadi ka mothahu wa mohu mmagwe. O ilê a mo gafeela Phirima. Phirima o ilê a para kobô e ntswa. Ga go motho yo a ka nyenyago kobo e ntswa.

Bana

gafeela

10888 Phirima o ilê ke a lebella, a bôna letswele le tha emeletše. Ke mosadi waka. Khaitšedi ya gwe are tše di tšhweu. Mmôna theswa tha mabala, a thanogê la khologolo. Ke gore mosadi yo we o ilê a ba mamoratwe. Leina la gwe Matšhwene. Bagadikane bare, ke madibekwane wa tšhwene, ke reng ka bitša rotwê a diêga. Ka moka ga tšona tšewe a di

5170

na thelo ke gona mote o wagilwê. Nyole o ilê a ba le malapa a mabedi. Lapa la Matale ke la gwe ka gobane o tserwe ka dikhomo tsa matsó a gwe. Kwano e ilê ya ba gona magareng a gwe le Maselo. Masaledi a dikhomo tsa mo a nyala mosadi, o ilê a di gafeela lapa la Matshwene. Di ta mo thusa bakeng tha ditala le tse dingwe. Fêla tsona ke tsaka. Ke nora gore ge e ngwe e ka hwa, e ta lewêla ka lapeng la gwe. Mafellô a taba.

10889 Mosibudi o ilê a hwêla ke monna wa gwe. Leina la mohu monna wa gwe Makatika. O ilê a siya mosadi wa gwe a na le bana ba ba phethago menwana mmedi. Maina a bona a ta ngwadiwa ka go thatamana ga go bêlêga ga bona: Tailo, Ntopa, Mankoba, Mosilo, Mamoloti, Madibi, Lesibe le Maite. Maite o ilê a hwa ka morago ga mohu papagwe.

10890 Mothologadi o ilê a sala a lema tshemo ya merepa. Masemo a gwe o ilê a gasa mabêlê. Therapa tha merepa o ilê a the gudiša bjale ka tshemo. Batho ba nyaka merepa kudu. Ba rwala mabêlê ka dibjana ba e ya ba rêka merepa. Ge o e tswa o rwele mabêlê ka therotwana, le yôna merepa o tatsa therotwana. Ke yôna thekišo ya merepa. O ilê a tatsa thesego ka mabêlê a go rêka merepa. Badidi ba ilê ba ta ba reka mabêlê. Ka mabêlê a merepa a rêka dipudi tse pedi tsa ditshadi.

5171

10891 Mosibudi a ka a boeletša go bana merepa ya gwe. Ba ilê mo ba yo lema thelemo tha bobedi ke moka a napa a hwa. Ba ilê ba tseyo bothola ba beya. Merepa ela, e be e mo tholla gore a ka the ke a phela. Ge o ka lema tshemo, mabêlê a butšwa ka buntši, mong wa tshemo a hwa, ba bolabola ka bjona bothôla. Ke gore a be a mo tholla gore a ka the ke a phela. Togelang bothola, motho a hwa o hwilê, o swanetše go bulukiwa. Ke moka ba ya ba boloka mohu.

mabete

10892 Khoši ya toga 'ngwe e a sala. Ka moragô ga thello tha mohu, ba ilê ba khobakana. Tailo o ilê a beiwa boja-lefa. O wa bôna papago le mmago ba hwilê ba síle bana. Lehono o

lefa.

~~lefa. O wa bôna papago le mmago ba hwilê ba síle bana. Lehono o~~

5172

thwane

ditebe gore ke wena mogolo wa bona. O bile o papago bona. O ba tsware bjale ka bahu batswadi ba lena. Le a bōna bana, batswadi ba lena ba ilê kidi. Le a t̄eba gore motho a a ya kidi a boe. Lehono papago lena ke yēna mogolo wa lena. Le mo thōmphê, le yēna o t̄a khōna go le tswara ka diat̄a t̄se pedi. Mabapi le moja-lefa yo mogolo go fedilê, bjale re swanet̄se go bōna ka moja-lefa la mohu wa mosadi. Lekhōthwane e be e le Maite bjale o hwilê. Di a kwala. Fêla ba re khoši ya t̄oga nngwe e ea šala. Mogolwane wa mohu ke mang. Mogolwane wa mohu ke Lesibe. Ba ile ba re ke yēna yo we a swanet̄sego go dula tulong ya mohu lekhōthwane la bona. 10893 Mothahu o ilê wa gafeelwa Lesibe. Ka moragô ga mo ba o kwane gore mogolwane o swanet̄se go dula tulong ya mohu moratho wa gwe, ba nyaka go bōna mothahu wa mohu. Pudi e nngwe e be e tswet̄se diput̄sanyana t̄se pedi. E nngwe e tswet̄se put̄sanyana ka e thii. Ka moka ga t̄sona di be di le t̄haano. Lesibe o ilê a t̄saya mothahu wa mohu mmagwe a ya naô bogadi.

5173

10894 Dipudi a di dišege. Ka baka le we dia tswenya. Pudi a e na le gore. Ka baka le we ke peêba. Di ilê t̄sa tswalla. Bjale mosadi a kwa batho ba lla ka t̄sona. Le ba we mašemo a bona a gelet̄swego, ba no lla ka t̄sona. O ilê a rēka dikhomo t̄se pedi ka dipudi. Dikhomo t̄se we e be ele ditshadi. O ilê a khut̄sa go rugiwa ke batho. Dikhomo di ilê t̄sa tswalla t̄sa ba t̄sa diya lesome la dikhomo di nago le dikhomo t̄se tharo. Mosadi o wa re golêla. Goriale ke ba bogadi. Lesibe o ilê a bot̄sa monna wa gwe gore o nyaka go t̄saya mosadi ka t̄sona. Ba ilê ba kwana. Dikhait̄sedi di ilê t̄sa o kwa ka bopudi t̄sa t̄ela.

diya

10895 Lesibe o ilê a bit̄siwa ke Tailo. Tailo o ilê a thōma a khobakanya baratho ba gwe ka moka ka n̄te le Lesibe. O ilê a ba bot̄sa ka mant̄su a bo-pudi ya t̄ela. Ba ilê ba re no diya mapoto, o mmit̄se. Rena re t̄ata fêla re t̄a no diya t̄se nkego a ra di kwa. O ilê a dira bjale. O ilê a bit̄siwa. O ilê a ya le monna wa gwe. Ka lona let̄sat̄si le we, moja-lefa o ilê

a bolaya kolobe e kholo. Ke le bitsetša gore le te le khopele madi. Bana ba monna ba ngathagana thōgō ya tšiš. Ba ilê ba leboga. Dijō di ilê tša apeiwa. Ka moragō ga mo ba ilê tša goja le nama, me moka a bulêla bjala.

10896 A re jane, a še tsolong. Goriale ke Ntopa. Ba ilê ba re o kwa bjala. Khanthe a o kwe bjala ke go na a thomilê. Ka morago ga a re jane, a thōma koša. O ilê a e thōma ka mokhwa o: Mpja tšhweu ya bo lesibe, o the iše mmala le naga. Ke moka ba napa ba thōma go epella. Khanthe mong koša bare: Mpja tšhweu ya bo lesiba, mpja tšhweu latha bokhōthō, o the iše mmala le naga. Lesibe o ilê a thōma go lla. Le be le mpitsetša go tilo nkubêla.

5174

Tailo o ilê a tswara lekhōthwane ka theata. O ilê a tēna nae ka njong. Ntopa o wa gafa, wa the ke wa élêlana naê. O ra gore o ka no dira taba ka nte le go mpotša. O ilê a mo fa pitsana ya bjala. Bitša monna wa go le nwe. O ilê a bitša monna ke moka a mo soma bjala. Ba ilê ba nwa.

10897 Lesibe le monna ba ilê ba bolabola. Ka morago ga mo ba feditše go nwa bjala ke moka ba laêla ba boêla gae ga bona. Nama o ilê a mofa. O di bone mogatšaka. Ba be ba mpitsetša taba e la ka go go botša gore ke nyaka go tšeya mosadi. Nna ke ilê ka no makala mo ke bōna o lla. Ke ilê ka gakanega ka baka la gore e be ke tha tebe gore o llelang. Banna le di taêla, a le thaeletše. Nna ke di kwilê. Bjale go buima gore ke tšee mosadi waka ka dikhomo tše. Bokaone ke go tšeiša yo mongwe wa dikhaitšedi tša ka. Di teba ke wena mogatšaka. Goriale ke monna.

10898 Lesibe o ilê a tšeiša Mošilo. Monna o ilê a fetola mosadi wa gwe, a re diteba ke wena mogatšaka. Ka baka la gore lenawana le ya moteng, le ya ka le ngwe. Dikhomo ke tša mata a mohu mmago bona. Ka baka le we ke tšwanêlō gore o dire ka mokhwa o we khopolo ya go e go botšang ka gona. O ilê a tšeya Mapule. O ilê a mo gafeela khaitšedi ya gwe Mošilo. O ilê a dula le mosadi. Molato wa go iša mmala le naga wa fela. Mafello a taba.

5175

10899 Ka morago ga thello tha lehu la Madipola, ba ilê ba khobakana bana ba komana. Le batswadi ba mohu ba ilê ba ba gona. Mohu o ilê a šiya thoto e ntšī ka gobane e be e le ngaka. Maina a bana ba gwe ke a:- Tshekheṭha, Mafsikeng, Motsopi le Motsatši. Bana ba ba ditšhuwana, ba ngodilwê ka go-thatamana ga go belegiwa ga bona. Bongaka bja gwe o ilê a tšwa na bjo go batswadi ba gwe. Methahu ya go šiya ke mohu ke e: 8 ya dikhomo, 6 ya dipudi, 4 ya dinku le 2 ya dipokolo. Re e bone methahu bjale re swanetše go dula faṭhe. Ba ilê ba bošla ba dula faṭhe.

10900 Morero wa moji wa lefa la mohu wa mosadi. Mohu o šililê bana ba banê. Lekhōthwane la bona ke Motsatši. Lefa le le lebane yêna. Di ya o kwala bjale lefa ke le lentšī, a la swanêla go tšeya ke ngwana wa ngwanenyana ka moka ga lona. Bjale le bōna gore le swanetše go diriwa bjang. Go kaonê gore a fiwê dikhomo tše pedi. Mašaledi a tšona a abaganywe bana ba mohu. Ba bangwe ba ilê ba leka go ganetša. Morwa wa mohu yo mogolo, o ilê a re ke tswanêlê gore kabaganyo e be gona. A ka the ke a rwala moṭhahu wa mmago rena, a yo o ja bogadi bja gwe le monna wa gwe, rena bana ba mohu re dutšī re le gona.

10901 Ba ilê ba abaganya bana ba mohu. Ke nnete moṭhahu ke o montšī. Ba ilê ba kwana ka gore o abaganywe bana ba mohu. Motsatši ba ile ba mo fa dikhomo tše pedi, dipudi tše pedi. Motsopi o ilê a fiwa dipudi tše pedi. Mafsikeng o ilê a fiwa dikhomo tše nnê le pudi ka e thii. Mogolo wa bona a hwetšana dikhomo tše pedi le dinku tše nnê. Pudi e ilê ya bolaiwa, ya lewa ke khoba. Dipokolo di swanetše go dula le yêna moja-lefa yo mogolo. Bana ba ṭa no di šumiša. Ke moka taba ya bona ya fela e ṭa mo we. Mafellô.

Lefa

5176

keng

Temana ya 9: Moopa.

5177

10902 Mosadi mo a ka hwa a siya lefeela. Lefeela le we go bolwabolwa ka bana. Bjale mosadi wa gothe be le bana, o bitšwa moopa. Le ge a ilê a bëlêga bana, bana ba gwe ba hwa e thale ba bannyana e ka no ba moopa ka gobane a na ngwana yo we a mo šillego. Dikomeng tša basadi o wa tšena ka gobane le yêna o di bugile. O no ba le madimabe fêla. Mong moopa, ke mosadi yo we letsatši ka le thii a thešugo a boga dikoma tša basadi. Dikoma tša basadi go bolwabolwa ka go bëlêga.

10903 Polabolo ya lefeela ya mathatswa dirone goba dikhwele. Ke plabolo feela ka gobane e šu e ke e direga. Go bolabola ba no e bolabola. Kudu ke polabolo e e šumišago ke bathoka (makwapa). Bona ba e šumiša. Ke ge monna a ilê a tšeya mosadi, ke moka mosadi a ta a ba moopa. Go na ba swanetše go tšeya moratho wa mosadi wa gwe. Ke yêna yo we a yo thatswago dikhwele tša mogolo. Lefa ka moka la mogolo le swanetše go ba la yêna mosadi yo we wa go thatswa dikhwele. Ke yêna yo we a swanetše go go šala a dutši ka ntšong ya mohu mogolo wa gwe.

10904 Mosadi wa the bula-nto. Ke polabolo e e diregago. The bula-nto, a še tha mosadi wa moopa fêla aowa le ge mosadi a ka hwa a siya bana. Monna o swanetše go tšeya mosadi wa mmula-nto. Le ge mosadi a ka hwa a le moopa, o swanetše go tšeya mosadi wa mmula-nto.

5178

10905 Pego ya lehu la mosadi. Rena ka mono a ra diša. Go bigiwa batswadi ba mohu. Batswadi ba swanetše go boloka mohu. Pego e ya go the diše ke ya molomo fêla. Bjala bja diphiri a gona taba e e bolwabolwago. Ka morago ga go fala khoko, ke moka ba lia lehu la mohu. Taba e gona bjaleng bja goša thetšhila. Batswadi ba mohu, ba bigiwa ke bakhonyana bjala bja go toša thetšhila. Ba ba botša mo go eniwa mmela le ge ba riteletša. Ge ba tibile letsatši la go riteletša ke moka ba ta teba

letsatsi la go joša tšetšhila. Ka morago ga mo ba tšutšetše tšetšhila, bakhonyana ba swanetše go bega ba ga makholo wa bona lehu la moredi wa bona ka pudi goba ka khomo. Ba isa dibjana tša mohu go batswadi ka tšheruiwa tše we ba nego na tšo. Ke tšhupō ya gore mokhonyana o ta nyaka mosadi wa tše bula-nto.

10906 Khomo ya go pepudiwa. Ka morago ga letsatsi la tšhobošo, bakhonyana ba swanetše go šala ba rera ka mosadi wa tšhebula-nto. Ge phapano e ilē ya tše be gona magareng a bakhonyana le ba ga makholo, ba swanetše go ntšha khomo ya go nyaka tšhebula-nto. Ge ba ilē ba tše ndišane lehu ka molaō, tšela ya go nyaka mosadi wa tšhebula-nto a e gona. Ka baka la go tše ndišane ga boje, batswadi ba mohu, bana le maata a go tšeya dihapō tša mohu ngwana wa bona. Go tše ndišane ga boje lehung la mohu, ke go gopolēlana boloi. Ka baka le we ba ka tšeke ba khōna go fa mokhonyana wa bona mosadi wa tšhebula-nto.

10907 Thoto ya go šiya ke mohu wa moopa. Go ngodilwe kae le kae, gore mosadi o hwetšana lefa ka mokhwa mang. Thoto ka moka e we a ilego a fiwa ke batswadi, ba na le maata a go e tšeya. Le ya maata a mong mosadi. Ya maata a mosadi ke ya ge a ilē a tšwa le bongaka ga gabō. Ka gobane o ilē alafiša ke beng batswadi. Ka baka le we ke lefa le a filego ke batswadi ba gwe. Thoto tše we a ilego a fiwa ke ba bogadi bja gwe, a ba na maata natšo. Le ōna mašemo le dirapa tše we tša go ba di limiwa ke mohu, a ba na maata naō ka gobane o filē ke ba bogadi bja gwe.

10908 Mokhonyana o swanetše go šupa ba ga makholo thoto ya mohu ngwana wa bona. Taba e tšefa ešha fiša, ya fola e ya tšwenya. Ka morago ga mo ba bulukile mohu, o swanetše go ba šupa thoto ya mohu ngwana wa bona. Ba e bone, ke moka ba ta no e jogēla go na matsogong ga mokhonyana wa bona. Ba ta e bōna ka morago ga letsatsi

bja

5180

la thobošo. Ke letsatsi la go phula khudu ka mpeng.
 10909 Ka mabêlê mosadi o hwetsana lefa. O re go bikiwa
 ke moka ba bogadi ba mo fa tshemo. Tshemo a e limiwi ka
 mathô aowaa e limiwa ka matsogo ka letsepe. Letsepe
 le a rekiwa. Moreki wa letsepe ke monna. Ke yêna yo
 we a swanetsego go mo thwella letsepe. Ke gona mosadi
 a ta go go khôna go sumisa letsepe. Ka molaô thoto ya
 go rekiwa ka mabêlê a maata a mosadi, a be a swanetse
 go ba a mokhonyana. Batswadi ba na le maata a go tseye
 thoto ya go rekiwa ka mabêlê a maata a mohu ngwana wa
 bona. Ba re ke thoto ya ngwana wa rena. Ke mang yo we
 a ta salago a e ja. Gantsi bakhonyana a ba ke ba phikhi-
 sana le ba ga makholo wa bona. Ba no ba supa ke moka
 ba lebella gore ba ta dira bjang ka thoto.

10910 Nkwane o ilê a tseye Mokhopolodi. Go kwala gore o
 ilê a ba le mpa e thale kharebe. Mmagwe o ilê a tshaba
 leepana, ke moka a ntsha mpa ya moredie. Monna o ilê a
 beka mosadi wa gwe. Khale e be ba gathanywa ke ngaka.
 Ke gore monna a beka mosadi, a be a tha robale naê, pele
 ga gore ngaka e ba gathantshe. Monna wa ngaka o ilê a
 re, ditaola tsa ka di re mosadi o swele madi a mmele.

5181

Goswa madi a mmele ke gore o ntshetse mpa. Monna wa
 ngaka o ilê a ba gathanya. Monna o ilê a leka ka maata
 go alafisa mosadi empa o ilê a pallwa. O ilê a no hwa
 e le moopa.

10911 The thare the gola ka dithabi. Ge e le motho
 o gola ka bana. Monna o tseye mosadi, a dirêla gore a
 te a hwetsane bana. Ka baka la boopa bja mosadi wa gwe,
 o ilê a tseye mosadi wa bobedi khorong e sele. Leina la
 mosadi wa bobedi Dikompula. Yêna o ilê a tswara bana.
 P'elo ya monna e ilê ya thaba. Mosadi wa njo e kholo
 o ilê a napa a hwa e le moopa.

10912 Mosadi wa moopa ke 'môtana. Ke mmôtana ka gobane
 mabêlê a we a bunnego, a na moji. Lapeng la mmôtana
 jala a e tene. O ilê a siya dipudi tse thaano tsa go

rekiwa ka mabêlê le khomo ka e thii. Khomo o ilê a e reka ka dipudi tša go rekiwa ka mabêlê. Ke ôna mothahu wa go šiya ke mohu. Nkwane o ilê a šupa batswadi ba mohu mothahu wa go šiya ke mohu moredi wa bona. Ba ilê ba re di ũa boniwa ka morago ga thello ũa mohu. Mokhonyana o ilê a šala a tswere mothahu.

5182

10913 Dibjana tša mohu, tša išiwa go batswadi ka pudi. Ka morago ga letšatši la go ũosa thetšhila ũa mohu, bakhonyana ba ilê ba khobakana, ba rera ka diũhapô tša dibjana. Ka moswana wa letšatši le, diũhapô tša dikobô tša mohu di topiwa ke bana ba mohu. Bjale o hwile a le moopa, diũhapô tša dikobo di swanetše go tšeya ke batswadi ba mohu. Ke diũhakola tša ngwana wa bona. Ba ilê ba di rwala ba ũoga natšo. Morerong wa bona wa dibjana tša mohu, ba re di swanetše go išiwa go batswadi ba gwe. Nkwane o ilê a pheũa-pheũega ka baka la gore ba ga makholo wa gwe ba ilê ba ntšha mohu mosadi wa gwe mpa. Ka baka le we a ũa nyaka go tšeya mosadi wa ũhe bula-nũo. Banna ba ilê ba mo kata ka dipolabolo. Ka morago ga dipolabolo tša banna, o ilê a ntšha pudi ya go felegetša dibjana. Batswadi ba mohu ba ilê ba amogêla dibjana.

5183

10914 Mantšu a go kata Nkwane. Ba ilê ba mmotša gore ke molaô gore dibjana di išiwe ga bo makholo. Le ge o ũa nyake go tšeya mosadi, a go na taba, tšona di swanetše go ya. Ke mang yo we a swanetšego go di šumiša ka gobane a siya ngwana. Le ge a ilê a šiya bana, dibjana di a išiwa. Leepana a le le tšhabe ka gobane ba ũa re o bolaile ngwana wa rena, o nyaka go šala o e fa mosadi wa go dilo tša ngwana wa bona. Ke ôna mantšu a we a ilego a kata mokhonyana.

10915 Letšatši la thobošo. Ka moka ba leloko la bogadi bja mohu ba ilê ba ba gona gammôgô le batswadi ba mohu. Morerong wa bona. Ba ilê ba re mohu o hwile a le moopa. ka baka le we a gona moja-lefa. Lefa la mohu le swanetše go lewa ke mang. Maaja a ngwana wa motho yo mongwe a lewe

ke motlo yo mongwe. A swanetše go lewa ke batswadi ba gwe. Ge a nyaka go ja motlhahu wa mohu wa mohu wa moopa, o ja o jela ka lapeng la mang. Mokhonyana o ile a re batswadi ba swanetše go tšeya thoto ya mohu. Aowaa di ya o kwala. Taba e thepela ka molaš wa yona. Ba ga makholo ba ile ba goma ba boela gae ga bona.

10916 Ka tsatsi le lengwe, bakhonyana ba gathana gapš. Le lebeletše go ja, tša nte a le di bone. Goriale ke khaitšedi ya Nkwane. Le swanetše go beya ba ga makholo lebaleng ka baka la thoto ya mohu ngwana wa bona. Ke ge monna a bitša ba gabš. Le bitšitše ke nna ba gešu. Ke le bitšeditše thoto e la ya go šiya ke mohu. A ke tebe gore nka dirang ka yona ka gobane mosadi wa the bula-nto a ke tha mo nyaka. Ba ile ba re go yena, lehu a ba thale. Wena o swanetše go isa khomo ya go nyaka mosadi wa the bula-nto. O ja o kwa gore ba ga makholo wa go ba re keng.

5184

10917 Ba ga makholo ba ile ba amogela khomo. Ba ile ba šupa mokhonyana naka la tou. Le yena mokhonyana o ile a leboga. Ba ile ba botša mokhonyana gore a thokomelš thoto ya go šiya ke mohu. Bona ba ka the ke ba khona go e gapa ka baka la gore mosadi wa mmula-nto ke ngwana wa rena. Ke yena yo we a swanetšego go ja thoto ya mohu mogolo wa gwe. O ile a bikiwa mmula-nto. Leina Mokhwatse. Ba ile ba mo gaf'ela motlhahu wa mohu mogolo wa gwe. Mafellš.

10918 Ka morago ga lehu la Makhobeleg, batswadi ba ile ba gapa thoto. Mosadi o ile a hwa a le moopa. Monna wa gwe e be e le Peperere. Ka tsatsi la go toša thetšhila, ba ga makholo wa gwe, ba ile ba mmotša gore a tsware motlhahu wa mohu, ba ja o bona ka tsatsi la bo-felo. Makholo wa gwe wa monna, o ile a hwetšana monna a bolaile pudi. A be a lekeleditše mafateng a lapa la mogadikane. Bakeng ~~...~~

5185

thā goya go ba bōna, o ilē a re ke t̄ilo bōna thoto ya mohu. Go mōnamōna ke go thinya thebaka. Goriale ke mokhonyana. Digona empa a di ka moka. Nngwe ke e ne, e hwilego.

10919 Ke diyo e fofot̄sa, ke bōna e babja. Goriale ke mokhonyana. O ilē a bolabola lent̄su la go fofot̄sa ka morago ga mo makholo wa gwe a ilē a re, pudi goba thelo thā go-hwa a thena mošwane. Ke gona a ilego a bolabola lent̄su la go fofot̄sa. Nka baka lang o thā ka wa re bot̄sa. Ke ilē ka t̄shiregwa makholo. Ke mokete ka thoto ya mohu moredi waka. Ka moswana ke a boya o bit̄se banna ba geno. Ke moka a gcma a boēla gae.

10920 Di llē mokhonyana, makholo a gapa mothahu. Ka moswana makholo o ilē a ya le barna ba gabō. Ba hwet̄sana mokhonyana a thā bot̄sa banna ba gabō. Ba ilē ba dira gore a ba bit̄se. O ilē a ba bit̄sa. Makholo wa bona, o ilē a re lebit̄sit̄se ke nna ka baka la mothahu wa mohu moredi waka. Ke hwet̄sana a bolaile pudi. A mpot̄sa gore e hwile. Nna ka re mošwane o t̄swa kae. Ke gona a mpot̄sa gore o diyo fofot̄sa. Bjale ke le bot̄sa gore ke t̄ilo gapa mothahu wa go siya ke mohu. Ba ilē ba bōna mokhonyana phōšō. A go na the we re ka the bolabolago, ke thoto ya mohu ngwana wa lena. Fēla e nyaka mosadi yo we a swanet̄sego go tsoša n̄to ya mohu. T̄se we re thā di bōna ka morago. Ba ilē ba gapa dipudi t̄se di šupago.

5186

10921 Mokhonyana o ilē a isa dibjana ka molomo. Ka morago a romēla bakhekolo ba ba bedi, go isa dibjana t̄sa mohu go batswadi ba mohu. Re rumile ke mokhonyana wa lena, o it̄se re t̄ise dibjana t̄sa mohu ngwana wa lena ka lent̄su la magwera-a-mašuwana. Ke gore a na thelo the we a ka ba bot̄sago ka thona. Ga go makat̄se, molato ke go gapiwa ga mothahu wa mohu. Goriale ke ba ga makholo wa gwe. Ba ilē ba amogēla dihapō t̄sa dibjana.

924

10922 Ka letsatsi la thobošo, ba ilê ba ya ba ga makholo. Le bona a ba ka ba beula mokhonyana wa bona. Ba ilê ba bolabola lentšu la masuwana. Batho ba ilê ba ba ganetsa. Le a bona, bobé a boetsišane. Masae-di a ke a e ba mabedi. Re ja sita go bolabola. Ba ilê ba o kwa mantšu a banna. Ba ilê ba beula mokhonyana wa bona ka pudi. A gwa ka gwa bolaiwa thelo ka baka la gore mohu a šiya bana. Modirô wa thobošo o fedilê. Ba ga makholo ba laêla mokhonyana. Aowaa difate di ilê tša bulêga ba boêla gae. Ke moka thello tha mohu the fedilê.

5187

10923 Bogwe bo ilê bja napa bja a hwa. Ba ga makholo ba ilê ba lebella tela. Ba lebeletše ge mokhonyana wa bona mo a ja fiha, go tilo nyaka mosadi wa the bula-njo. Mokhonyana a ka a nyaka go nyaka the bula-njo. Le bona ba ga makholo, ba ilê ba re thešo the baba mongwai. Mafello a taba, bogwe bo ilê bja napa bja a hwa.

10924 Mokhonyana a na maaja, a go gana le mothahu wa mohu mosadi wa gwe. Ke mo we o kwago monna a re a ba tsee, maaja a monna ke a thakadu a fele. Go fela ga maaja a monna ke lehu. Go-tjwa le ngangana ka di šiya ke mohu, ke go e tshela madimabe. Gantsi ga monna a ka isa taba khorong, thoto e ngwe ya mohu e swanetše go sala le monna. Bjale ka thoto ya go rekiwa ka mabelê ka gobane a tswa a rwele mabelê mo a e ja bogadi. Taba e šu e ke e ya khorong ka gobana bakhonyana a ba nyake go phikisana le ba ga makholo wa bona. Molato ke gore ge ba nyaka, ba swanetše go boêla ba yo tšeya mosadi wa mmula-njo ya mohu.

5188

10925 Mafello a ditaba tša Tema ya 37(b).

10926 Lethêthô la ditemana tša Tema ya 37(b):-

10541 Temana ya 3: Ditela tša lefa la mosadi. 4996

" S.4: Dithokola tša leloko.

v

- 10606 S.5: Dithapô tsa mohu wa mosadi. 5028
115.
- 10659 Therapana t̄ha 6: Mabêlê le dibjalo t̄se dingwe.
5055.
116.
- 10671 Therapana t̄ha 7: Moja-lefa wa mosadi le bana.
5061.
117.
- 10803 S.8: Mašemo a mohu wa mosadi. 5127.
118.
- 10813 Temana ya 4: Bonnyana bja lekhôthwane. 5132.
119.
- 10839 Temana ya 5: Lefa la mosadi wa ngwana ka o thii.
5145.
120.
- 10849 Temana ya 6: The emong t̄ha ngwana wa lekhôthwane.
5150
121.
- 10857 Temana ya 7: Bana ba lekhôthwane. 5154.
122.
- 10877 Temana ya 8: Moja-lefa wa lekhôthwane la
mosetsana. 5164.
123.
- 10902 Temana ya 9: Moopa. 5176.
124.

E N D. S. 924